

Kulturnämnden

Datum: 2018-02-22

Tid: 13:00-16:00

Plats: Rottnen, Region Kronoberg, Nygatan 20, Växjö

Ledamöter

Ragnar Lindberg (S), ordförande
RosMarie Jönsson Neckö (S), vice ordförande
Pernilla Sjöberg (M), 2:e vice ordförande
Ann-Charlotte Kakoulidou (S)
Sara Rosén Andersson (S)
Kerstin Axén Krag (MP)
Kenneth Görtz (M)
Vidar Lundbeck (C)
Lennart Adell Kind (L)

Ersättare

Pontus Samuelsson (S)
Sonia Muhlethaler Salsamendi (S)
Wirginia Bogatic Citron (V)
Maria Svensson Lundin (KD)
Sonja Emilsson (M)

Övriga kallade

Christel Gustafsson
Jessica Linde
Emelie Johansson
Lena Eriksson

1 Justering av protokoll

Sammanfattning

Föreslås att utse Pernilla Sjöberg att jämte ordförande justera protokollet.

2 Fastställande av dagordning

3 Kulturens läkande kraft i Kronoberg (18RGK256)

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att uppdra åt regional utvecklingsdirektör att gå vidare med genomförandet av kultur i vården.

Sammanfattning

Kulturnämnden har fått i uppdrag av regionfullmäktige att utveckla Region Kronobergs arbete med kultur i vården. Arbetet med det nya uppdraget har inletts med en förstudie som genomförts under hösten 2017 av konsulterna Nilsson&Månsson. I samband med kulturnämnden sammanträde den 22 februari presenterar Erica Månsson förstudien Kulturens läkande kraft i Kronoberg.

Förstudien innehåller några olika delar. Begreppen kultur i vården och kultur och hälsa definieras och problematiseras. Forskningsfältet och arbetet med kultur och hälsa i andra regioner beskrivs, tillsammans med konkreta exempel. Nuläget i arbetet med kultur i vården i Region Kronoberg och de regionala kulturorganisationerna beskrivs. Nulägesbeskrivningen grundar sig i ett flertal intervjuer med nyckelpersoner som genomförts. Avslutningsvis lämnar förstudien rekommendationer på fortsatta steg i arbetet.

Respektive presidium för hälso- och sjukvårdsnämnden och folkhälsoberedningen har bjudits in till presentationen för fortsatt samtal

kring förstudien och nästa steg i genomförandet av kultur i vården i Region Kronoberg.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut Kulturens läkande kraft i Kronoberg
- Kulturens läkande kraft i Kronoberg

4 Kultur i hela Kronoberg – fokus på en av kulturplanens prioriteringar (16RK1603)

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att notera informationen till protokollet.

Sammanfattning

Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020 innehåller fem prioriterade utvecklingsområden. Vid kulturnämndens sammanträden 2018 presenterar kulturstaben arbetet inom respektive prioritering. På kulturnämndens sammanträde i februari presenteras Kultur i hela Kronoberg. I samband med den årliga verksamhetsplaneringen tar kulturstaben fram handlingsplaner för att genomföra kulturplanen. Det övergripande arbetet inom handlingsplanen Kultur i hela länet beskrivs kort medan två av dess processer; Kultur i vården och Kultur på okonventionella arenor behandlas inom separata ärenden.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut Kultur i hela Kronoberg – fokus på en av kulturplanens prioriteringar

5 Överenskommelse Berättarnätet Kronoberg (18RGK120)

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att notera informationen till protokollet.

Sammanfattning

Berättarnätet Kronobergs verksamhet har utvecklats mycket under senare år, bland annat med anledning av Unescos ackreditering. Organisationen har dock inte utvecklats på samma sätt och verksamheten kom till ett vägval för ca 1,5 år sedan. Då gjordes en utvärdering för att identifiera möjliga vägar fram. Efter utvärderingen bjöd Berättarnätet in till en framtidsverkstad. Där önskades bland annat ett gemensamt uppdrag från finansörerna och regionen ombads bjuda in Sagobygdens kommuner till ett möte. Den 20 april 2017 hölls detta möte inom ramarna för Kommunalt forum – kultur på Grimslövs Folkhögskola. Mötet resulterade i ett uppdrag till tjänstepersonerna att ta fram ett första utkast på uppdrag till Berättarnätet Kronoberg. Detta utkast har nu tagits fram och diskuterats på Kulturchefsnätverket samt vid en presidieöverläggning med Ljungby och Alvesta kommuner.

Presidierna träffas igen i anslutning till Kommunalt forum – kultur den 13 mars. Beslut om överenskommelsen tas i Region Kronobergs kulturnämnd den 5 april.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut Överenskommelse Berättarnätet Kronoberg
- Mötesanteckningar Presidieöverläggning Berättarnätet Kronoberg 180124
- Utkast 2.0 Överenskommelse Berättarnätet Kronoberg

6 Kultur på okonventionella arenor (18RGK257)

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att notera informationen till protokollet.

att uppdra åt regional utvecklingsdirektör att i samråd med Växjö kommun ta fram förslag på överenskommelse.

Sammanfattning

Hösten 2017 har en förstudie genomförts med anledning av regionfullmäktiges uppdrag till kulturnämnden att arbeta med kultur på okonventionella platser. Frågan diskuterades i kulturchefsnätverket och

förstudien fokuserades därefter på en eventuell regionalisering av Växjö kommuns arbete Scensommar.

I förstudien konstateras att en regionalisering av Scensommar är av intresse för länets kommuner. Växjö kommun föreslås projektleda arbetet och upplägget bör spegla Musik i Syds verksamhet Musikriket. Förstudien föreslår att ett pilotprojekt genomförs redan sommaren 2018. Detta är emellertid inte görbart då planeringen för sommaren redan är klar. Istället bör ett pilotprojekt genomföras sommaren 2019. Ett första steg i arbetet är att ta fram en överenskommelse med Växjö kommun.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut Kultur på okonventionella arenor
- Förstudie Scensommar Kronoberg - Kultur på okonventionella arenor

7 Fördelning av statsbidrag till regional kulturverksamhet 2018 (18RGK129)

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att det tillfälliga statsbidraget på 700 000 kronor för förstärkning av biblioteksområdet tillförs Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg att användas för insatser inom de tre områden som beskrivs i beslutsunderlaget.

Sammanfattning

Kulturrådets styrelse fattade den 25 januari beslut om 2018 års fördelning av statsbidrag till regional kulturverksamhet inom kultursamverkansmodellen. Totalt fördelar Kulturrådet 36 664 000 kronor till Kronobergs län 2018, vilket är en ökning med 1 574 000 kronor jämfört med föregående år.

Till grund för Kulturrådets beslut ligger de regionala kulturplanerna och den dialog som Kulturrådet för med regionerna kring den regionala kulturverksamheten. Region Kronobergs förhandlingsframställan (KN §51/2017) skickades i november till Kulturrådet tillsammans med Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020.

Beslutet från Kulturrådet innebär en statlig medfinansiering av Region Kronobergs satsning på regional bild- och formsamordning i länet.

Beslutet innebär även en uppräknings av statsbidraget med 1,55% för de organisationer som ingår i kultursamverkansmodellen. En nyhet vid 2018 års fördelning inom kultursamverkansmodellen är att tillfälliga medel tillförs alla regioner i en riktad nationell satsning under perioden 2018-2020 för att öka utbudet och tillgängligheten till biblioteksverksamheten i landet.

Fördelningen av statsbidrag verkställs i enlighet med de fördelningsprinciper som kulturnämnden tidigare beslutat om (KN §52/2017). Fördelningsprinciperna behöver kompletteras med beslut om hantering av det tillfälliga statsbidrag som tillförs kultursamverkansmodellen för förstärkning av biblioteksområdet.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut Fördelning av statsbidrag till regional kulturverksamhet 2018
- Fördelning av statsbidrag till regional kulturverksamhet 2018
- Kulturrådets beslut 2018
- Kulturrådets pressmeddelande

8 Kulturpolitiskt uppdrag till Musik i Syd – Opera i Kronoberg (17RK2335)

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att godkänna kulturpolitiskt uppdrag till Musik i Syd avseende opera i Kronoberg.

Sammanfattning

I Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020 beskrivs opera som ett potentiellt utvecklingsområde för att stärka och förnya den kulturella infrastrukturen i Kronobergs län. Bakgrunden är den dialog och förstudie om förutsättningar för operaverksamhet i Kronobergs län som genomförts i samarbete med Smålandsoperans vänner under 2017.

Detta ärende innehåller förslag på organisation för det fortsatta arbetet i form av ett riktat kulturpolitiskt uppdrag till Musik i Syd AB.

Förslag på kulturpolitiskt uppdrag till Musik i Syd har utformats i dialog med Musik i Syd AB, Smålandsoperan Scenkonstproduktion AB och Smålandsoperans vänner.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut Kulturpolitiskt uppdrag till Musik i Syd - Opera i Kronoberg
- Kulturpolitiskt uppdrag till Musik i Syd - Opera i Kronoberg
- Förändringslogik Kulturpolitiskt uppdrag till Musik i Syd Opera i Kronoberg

9 Konstprogram Specialisttandvården CLV (17RK2266)

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att godkänna förslag till Konstprogram Specialisttandvården CLV.

Sammanfattning

Region Kronobergs inköp av konstnärlig gestaltning styrs av *Plan för konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg* § 80/2016 samt av *Riktlinje för hantering av konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg*.

Specialisttandvården CLV innebär en byggnadsinvestering på 35 miljoner kronor. Det innebär att en budget för konstnärlig gestaltning på 350 000 kr är avsatt.

Vid upphandling av konstnärlig gestaltning tar kulturnämnden beslut om ett övergripande konstprogram. För detta uppdrag föreslås att en konstnär anlitas genom direktupphandling på grund av kontraktets låga värde (under upphandlingsgräns). Konstkonsult tar fram 15 förslag på relevanta konstnärer utifrån konstprogrammets kriterier och de intresseanmälningar som inkommit. Förslagen diskuteras med regionens konsthandläggare och fem konstnärer presenteras för urvalsgruppen.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut Konstprogram Specialisttandvården CLV
- Förslag till konstprogram Specialisttandvården CLV

10 Konstprogram Ljungby lasarett - Medicin, Ortopedi och Kirurgi (18RGK183)

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att godkänna förslag till Konstprogram Ljungby lasarett - Medicin, Ortopedi och Kirurgi.

Sammanfattning

Region Kronobergs inköp av konstnärlig gestaltning styrs av *Plan för konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg* § 80/2016 samt av *Riktlinje för hantering av konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg*.

Ljungby lasarett – Medicin, Ortopedi och Kirurgi innebär en byggnadsinvestering på 122 miljoner kronor. En budget för konstnärlig gestaltning på 1 000 000 kr är avsatt, vilket innebär ca 0,82 % av investeringen.

Vid upphandling av konstnärlig gestaltning tar kulturnämnden beslut om ett övergripande konstprogram. Upphandlingen sker i enlighet med Lagen om offentlig upphandling. Konstkonsult bedömer inkomna intresseanmälningar utifrån konstprogrammets kriterier. Förslagen diskuteras med regionens konsthandläggare och arkitekt. Fem konstnärer presenteras för urvalsgruppen.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut Konstprogram Ljungby lasarett - Medicin, Ortopedi och Kirurgi
- Förslag till konstprogram Ljungby lasarett

11 Månadssammandrag november 2017 (17RK110)

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att godkänna Månadssammandrag november 2017 samt att överlämna dem till regionstyrelsen för information.

Sammanfattning

Det ekonomiska resultatet till och med november 2017 uppgår till +1,047 tkr. Nu har Bild- och formutvecklingen kommit igång så kostnaderna upparbetas.

Resultatet prognostiseras till +/- 0.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut Månadssammandrag november 2017 KN
- Månadssammandrag KN november 2017

12 Verksamhetsberättelse med ekonomisk redovisning 2017 (17RK733)

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att godkänna Verksamhetsberättelse med ekonomisk redovisning 2017 samt att överlämna den till regionstyrelsen för information.

Sammanfattning

Arbete har genomförts enligt plan. Årlig förhandlingsframställan har skickats till Kulturrådet med regionens prioriteringar. Kulturrådets styrelse har beslutat om årets fördelning av statsbidrag till regionerna. För andra året i rad får Region Kronoberg en utökad ram i fördelningen av statsbidrag mot bakgrund av vår regionala kulturplan och förhandlingsframställan. Det utökade statsbidraget gäller den regionala samordningen på bild- och formområdet samt att öka utbudet och tillgängligheten till biblioteksverksamheten i hela landet.

Det ekonomiska utfallet för 2017 uppgår till + 115 tkr. Inom förvaltningen är det främst på personalsidan man inte har upparbetat alla kostnader. Även Psykhistoriska museet visar ett positivt resultat jämfört med budget.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut Verksamhetsberättelse med ekonomisk redovisning 2017
- Verksamhetsberättelse med ekonomisk redovisning 2017 - Kulturnämnden

13 Återkoppling från möten och konferenser

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar
att notera informationen till protokollet.

Sammanfattning

Mötesanteckningar finns (i förekommande fall) tillgängliga i Netpublicator.

- Aktuellt i bolagsstyrelser: Kulturparken Småland, Musik i Syd och Regionteatern Blekinge Kronoberg
- Region Kronobergs regiondagar, Kosta, 18-19 januari
- Presidieöverläggning (Sagobygds kommunerna Alvesta, Ljungby, Älmhult), Berättarnätet Kronoberg, Växjö, 24 januari
- Filmpolitiskt toppmöte, Göteborg, 26 januari
- Folk och kultur, Eskilstuna, 7-10 februari
- Presidieöverläggning Växjö kommun, Växjö, 12 februari
- Ett enat Sydsverige skapar ett starkt kultursverige – seminarium om Regionsamverkan Sydsveriges kulturpolitiska positionspapper, Varberg, 20 februari
- Regionsamverkan Sydsveriges kulturutskott, Varberg, 20 februari
- Sydostkultur, Varberg, 20 februari

14 Inbjudningar till möten och konferenser

Sammanfattning

Inbjudningar finns (i förekommande fall) tillgängliga i Netpublicator

- Konsten att delta, Växjö, 13 mars
- Nordiskt expertmöte om kultur och hälsa, Stockholm, 4 maj

15 Anmälningssärenden

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår kulturnämnden besluta

att notera anmälningssärendena till protokollet.

Sammanfattning

Nedanstående ärenden anmäles till kulturnämnden för kännedom.
Handlingar redovisas i särskild mapp i Netpublicator.

- Regleringsbrev för budgetåret 2018 avseende Statens kulturråd
- Fler filminspelningar till Sverige – genom stärkta konkurrensvillkor för internationell filmproduktion, rapport från Tillväxtverket och Svenska Filminstitutet

16 Redovisning av delegeringsbeslut

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

att notera delegationsbesluten till protokollet.

Sammanfattning

Följande delegationsbeslut fattade av kulturnämndens ordförande och regionala utvecklingsdirektören anmäls.

Delegationsbeslut

- 17RK28-12 Kulturnämndens ordförandes delegationsbeslut nr 12/2017- Region Kronoberg har ansökt om 150 000 kronor för projektet Kronoberg Blekinge utvecklar medborgarscen
- 17RK28-13 Kulturnämndens ordförandes delegationsbeslut nr 13/2017- Region Kronoberg har ansökt om 150 000 kronor för projektet Kronoberg utvecklar konst, mobilitet och mötet med publiken
- 17RK7-17 Regional utvecklingsdirektörens delegationsbeslut nr 17/2017. Beviljande av projektmedel för projekt Samordning av Swedish Glass 2018 (17RK935)

17 Övriga ärenden

3

Kulturnämnden

Kulturens läkande kraft i Kronoberg

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås att kulturnämnden beslutar

att uppdra åt regional utvecklingsdirektör att gå vidare med genomförandet av kultur i vården

Sammanfattning

Kulturnämnden har fått i uppdrag av regionfullmäktige att utveckla Region Kronobergs arbete med kultur i vården. Arbetet med det nya uppdraget har inletts med en förstudie som genomförts under hösten 2017 av konsulterna Nilsson&Månsson. I samband med kulturnämnden sammanträde den 22 februari presenterar Erica Månsson förstudien Kulturens läkande kraft i Kronoberg.

Förstudien innehåller några olika delar. Begreppen kultur i vården och kultur och hälsa definieras och problematiseras. Forskningsfältet och arbetet med kultur och hälsa i andra regioner beskrivs, tillsammans med konkreta exempel. Nuläget i arbetet med kultur i vården i Region Kronoberg och de regionala kulturorganisationerna beskrivs. Nulägesbeskrivningen grundar sig i ett flertal intervjuer med nyckelpersoner som genomförts. Avslutningsvis lämnar förstudien rekommendationer på fortsatta steg i arbetet.

Respektive presidium för hälso- och sjukvårdsnämnden och folkhälsoberedningen har bjudits in till presentationen för fortsatt samtal kring förstudien och nästa steg i genomförandet av kultur i vården i Region Kronoberg.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

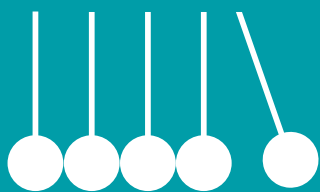
Bilaga: Kulturens läkande kraft i Kronoberg, förstudie genomförd av Nilsson&Månsson

Kulturens läkande kraft i Kronoberg

På uppdrag av region Kronoberg

Nilsson & Månsson

Nilsson & Månsson

nilsson-mansson.se

Erica Månsson | erica@nilsson-mansson.se | 076 788 27 01

Sarah Nilsson | sarah@nilsson-mansson.se | 070 321 22 77

Grafisk form: Kampanj AB, Växjö | info@kampanjab.se

Foto omslag: Kulturparken Småland, fotograf: Jonas Lindström

Sammanfattning

Intresset för Kultur och hälsa är stort och runt om i landet finns många olika verksamheter som aktivt arbetar med frågorna. Det kan handla om aktiviteter inom kommun och landsting såväl som inom skola och utbildning. Kultur i vården är en växande verksamhet i Sverige. Insatserna sker på många olika sätt och har också olika målgrupper, det kan vara insatser för äldre, för psykiskt sjuka, för döende, för ungdomar men också för vårdpersonal. Det är en bred flora av aktiviteter.

Svenska Kultur i vården-nätverket använder följande definition av Kultur i vården:

”Kultur i vården är ett begrepp inom det vidare området Kultur och hälsa och vars verksamhet främst har målgrupperna vårdtagare, anhöriga och personal inom vård, omsorg samt hälso- och sjukvård.

Kultur i vården bygger på en bred definition av kultur som inkluderar såväl trädgård, mat och bemötande som de traditionella kulturyttringarna, tex konst, dans, teater, musik, litteratur. Kort sagt: allt som berör människans sinnen.”

I förstudien har vi valt att titta på Region Uppsala, Region Östergötland, Region Halland, Region Jönköpings län och Region Skåne. Bland framgångsfaktorerna finns:

- Samarbete med kommunerna
- Beslutad strategi/plan för inriktning
- Jobba med kunskapshöjande insatser
- Hälso- och sjukvården måste vara med
- Uppdraget att förmedla kunskaper och ge stöd till metodutveckling
- Bred politisk förankring

Det finns ett stort intresse för att arbeta med Kultur i vården i Region Kronoberg. Tveklöst har vi fått flest svar beträffande möjligheter. Definitionen av Kultur i vården skiljer sig något mellan Hälso- och sjukvården och andra delar av Region Kronoberg. Från kulturnämndens sida betonar man naturligen de kulturpolitiska målen ”Att fler ska få uppleva kultur i sin vardag” medan FoU betonar det naturvetenskapliga/medicinska perspektivet och vikten av evidensbaserade projekt nära kopplade till forskning.

Patient- handikappföreningarna ser stora möjligheter att utveckla Kultur i vården och lägger stor vikt på tillgänglighetsfrågorna men tar bland annat också upp behovet av musik och konst i vårdmiljöerna. Bland hinder har många återkommit till den pressade situationen i vården idag och till att projekten bör vara verksamhetsnära och enkla. Bristen på förankring hos personalen och bristen på evidens utifrån ett medicinskt perspektiv är andra hinder. Många betonar

vikten av att involvera personalen på ett tidigt stadium och på så sätt skapa bättre förankring och också bättre arbetsmiljö.

Rekommendationer

Region Kronoberg ska framförallt arbeta med kunskapsspridning, nätverksbyggande och stöd till verksamheter och projekt. Satsningen utgår från ett salutogent förhållningssätt. Det salutogena perspektivet fokuserar på vilka faktorer som orsakar och vidmakthåller hälsa mer än vad som orsakar sjukdom.

Psykiatrisk vård, barnsjukvård och geriatrisk vård har pekats ut av flera intervjupersoner som prioriterade för insatser. Intresse finns också för att koppla på den digitala utveckling som tecknas i utvecklingsstrategin Närmare Kronobergaren och därigenom nå en större grupp äldre runt om i regionen.

Satsningarna på Kultur i vården i Region Kronoberg har varit av mera tillfällig karaktär med t.ex. tidsbegränsade projektbidrag. Kunskapsuppbyggnad är avgörande för att få till stånd en långsiktigt, robust och förankrad struktur inom området.

Det är avgörande att kulturaktörerna i länet är med i uppbyggnaden av en struktur för Kultur i vården. Där finns mycket erfarenhet och ett stort intresse för att delta.

Organisation och strategi

Vi föreslår att en projektgrupp bildas med företrädare från:

- Kulturstaben, Folkhälsa och social utveckling, Regional utveckling
- Vuxenpsykiatri, Primärvårds- och Rehabcentrum och FoU, Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
- Kulturaktörer: Musik i Syd, Regionteatern, Kulturparken Småland, Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg, Det fria ordets hus, Sagomuseet, konsthandläggare

Projektgruppen leds av en projektledare på Regional utveckling (placerad på Folkhälsa och social utveckling eller Kulturstaben) som får i uppdrag att ta fram en plan för Kultur i vården för Region Kronoberg. I planen fastslås bland annat prioriterade målgrupper, insatsområden, ansvarsfördelning, finansiering och organisation. Arbetet med planen för Kultur i vården är en process mot ett gemensamt synsätt kring definitioner och insatser.

En forskare från FoU Kronoberg eller Linnéuniversitet knyts till projektgruppen.

Ett system med kulturombud inom hälso- och sjukvården sätts med inspiration från Region Uppsala. Vikten av att insatserna förankras i verksamheterna har betonats i omvärldsanalysen.

Tre förslag

Förslagen kan ses i ett tidsperspektiv med början i Small.

1. Small – plan och kunskapsuppbyggnad

En plan för Kultur i vården arbetas fram och aktiviteter för kunskapsuppbyggnad pågår parallellt. Planen för Kultur i vården antas sedan av Kulturnämnden och Hälso- och sjukvårdsnämnden. Ett första steg är att anordna en gemensam workshop för Kulturnämnden och Hälso- och sjukvårdsnämnden om Kultur i vården.

2. Medium – plan, kunskapsuppbyggnad, kulturombud och pilotprojekt

En plan för Kultur i vården arbetas fram och aktiviteter för kunskapsuppbyggnad pågår parallellt. Planen för Kultur i vården antas sedan av Kulturnämnden och Hälso- och sjukvårdsnämnden.

Exempel på pilotprojekt:

Möten med minnen, del två, projektägare: Kulturparken Småland
Pilotprojekt för Konst i Vården, Pedagogiskt arbete i samband med utställning och inventeringen av befintlig konst på Vuxenpsykiatri,

projektägare:Konsthandläggare och konstkonsult i anslutning till nya Vuxenpsykiatri
Digital tillgänglighet och musik, projektägare Musik i Syd och Kulturren

Det muntliga berättandet, samtida berättande, projektägare: Sago-museet, Det fria ordets hus

En modell för kulturombud inom hälso- och sjukvården genomförs. Insatser görs fr.a. från politiskt håll för att etablera ett Kompetenscentrum för Kultur och hälsa inom ramen för Regionsamverkan Sydsverige.

3. Large - plan, kunskapsuppbyggnad, pilotprojekt och samverkan med kommunerna

Som förslag 2 men till projektgruppen knyts också Kommunalt forum och insatserna sprids till att omfatta även kommunerna, gärna med en början i gemensamma pilotprojekt. Metoden utgår från regionens begrepp samhandling. Organisationen inspireras av Region Skånes arbete som är väl förankrat i kommunerna och där flera pilotprojekt sker i samverkan mellan regionen och aktuella kommuner.

En programverksamhet skapas där lokaler inom hälsa och sjukvård används som öppna arenor för kulturarrangemang.

Innehåll

Sammanfattning	3
Bakgrund	6
Uppdrag	6
Metod	6
Definitioner och avgränsningar	7
Intro	8
Omvärldsanalys	9
Forskningsorientering.....	9
Några större satsningar inom kultur i vården:	10
1. Kultur på recept.....	10
2. Möten med minnen	10
3. UBUNTU - samarbete museum och vården	10
4. Sinnenas trädgård.....	10
Några parametrar för framgångsrika projekt	10
Fem regioner	11
Region Uppsala	11
Region Östergötland	11
Region Jönköpings län	11
Region Halland.....	12
Region Skåne	12
Invärldsanalys - nuläge Kultur i vården i Region Kronoberg ...	14
Förebyggande hälsobesök för äldre – modell Kronoberg.....	14
Hälsa, humaniora och medicin.....	14
Konst i Region Kronoberg	14
Konst till nybyggnation av vuxenpsykiatri och habilitering	14
De regionala Kulturaktörerna.....	14
Regionteatern Blekinge Kronoberg.....	15
Kulturparken Småland	15
Musik i Syd.....	15
Biblioteksutveckling Sydost	15
Sagomuseet i Ljungby	16
Bilden av Kultur i vården i Region Kronoberg	16
Intervjuer med nyckelpersoner.....	16
Dialogmöte med patient- och handikappföreningarna.....	17
Reflektion	18
Analys	18
Förändringskartan	18
Slutsatser in- och omvärldsanalys	19
Definition.....	19
Prioriteringar.....	19
Kunskapsuppbyggnad.....	19
Kulturaktörernas roll	19
Organisation och strategi	20

Pilotprojekt	20
Kommunerna i ett senare skede.....	20
Rekommendationer	20
1. Small - plan och kunskapsuppbyggnad.....	20
2. Medium - plan, kunskapsuppbyggnad, kulturombud och pilotprojekt.....	21
3. Large - plan, kunskapsuppbyggnad, pilotprojekt och samverkan med kommunerna.....	21

Bilagor

Källor 23

Litteratur.....	23
Länkar	23

Uppgiftslämnare/intervjupersoner

Region Kronoberg.....	24
Kulturaktörer.....	24
Andra regioner.....	24
Nationella aktörer.....	24

Intervjumall

Bakgrund

Förstudien om Kultur i vården tar sin utgångspunkt i den regionala kulturplanen.

REGIONAL KULTURPLAN FÖR KRONOBERGS LÄN 2018–2020 pekar ut följande prioriterade utvecklingsområden:

- Ett enat Sydsverige skapar ett starkt kultursverige
- Kultur i hela Kronoberg
- En internationell arena för muntligt berättande
- Det fria ordet i Kronoberg
- En starkare infrastruktur för bild och form

Vidare om kultur och hälsa:

”En del invånare har begränsad tillgång till kultur på grund av sin hälsa. Kultur inom vård och omsorg kan handla om förebyggande insatser för att bevara hälsa eller som motmedel för att rehabilitera och bidra till läkning vid olika sjukdomstillstånd. Flera målgrupper kan ingå i arbetet med kultur och hälsa, exempelvis äldre och personer med psykisk ohälsa. Flera kulturorganisationer med regionala uppdrag arbetar med målgrupper inom vård och omsorg, exempelvis genom anpassade visningar för personer med demens.

Den länsgemensamma folkhälsopolicyn syftar till att skapa goda förutsättningar för en god och jämlik hälsa för länets befolkning. Barn och ungas uppväxtvillkor är ett särskilt prioriterat målområde för det länsgemensamma folkhälsoarbetet och den kulturella infrastrukturen har en betydelsefull roll i arbetet.”

Utvecklingsstrategin inom Hälso- och sjukvård, NÄRMARE KRONOBERGAREN 2017 – 2027, utgör plattformen för arbetet utifrån ett hälso- och sjukvårdsperspektiv. Här fastslås bland annat:

”I Kronoberg ska invånarna kunna vara aktiva medskapare i sin hälsa och vård.

- Vi ska vara en förebyggande och hälsofrämjande hälso- och sjukvård
- Vi ska erbjuda varje patient hög delaktighet”

Uppdraget till kulturnämnden att utveckla satsningar inom området Kultur i vården kom från regionfullmäktige i samband med budgetarbetet 2018. Det politiska syftet med satsningen är att fler invånare ska kunna möta kultur i vardagen på platser nära dem. Olika insatser har redan gjorts på området kultur i vården genom riktade uppdrag till Region Kronobergs bolag. Mot bakgrund av att Landstinget Kronoberg och Regionförbundet södra Småland slog ihop och bildade Region Kronoberg finns nya förutsättningar att jobba med kultur i vården. Nu finns också en långsiktig årlig finansiering avsatt till att utveckla satsningar.

Uppdrag

Region Kronoberg bjöd in Nilsson & Månsson till en förnyad konkur-

rensutsättning under hösten 2017 gällande en förstudie om Kultur i vården. Anbud lämnades och tilldelningsbeslut kom 2017-10-11. Uppdraget är att göra en skriftlig förstudie om Kultur i vården och hur det arbetet kan utvecklas i Kronoberg. Målet är att skapa möjligheter för fler att ta del av Kultur i vården.

Metod

Förstudien har genomförts i tre moment:

- kartläggning
- analys
- förslagsutformning och rapportskrivande

Arbetet har genomförts i nära samarbete med kulturstaben med regelbundna avstämningar. Vidare har följande metoder använts:

- Informationsinhämtning via internet och skrifter: Region Kronoberg, Sverige, Norden, Internationell utblick
- Intervjuer med nyckelpersoner i Region Kronoberg och i andra regioner
- Dialogmöte med patient- och handikappföreningarna
- Analys och bearbetning

En fråga är att identifiera varför Kultur i vården inte idag är utvecklat i Kronobergs län. Ett analysarbete har genomförts med stöd av metoden Förändringskartan.

Definitioner och avgränsningar

Kultur och hälsa är ett brett begrepp som inte så lätt låter sig definieras. Ola Sigurdson refererar i boken Kultur och hälsa – ett vidgat perspektiv, till den medeltida teorin om den sjuka och den friska människan där ”Själens olyckor” var en självklar del. Här ansågs konsterna, särskilt musiken och dikten kunna ha en botande verkan. Sigurdson menar att detta exempel säger mycket om vad vi menar med kultur och hälsa idag. I den moderna medicinen som började växa fram under 1500-talet har läkarens roll smalat i jämförelse med medeltiden. Den medeltida läkaren ansågs kunna yttra sig om fler dimensioner av den mänskliga existensen. ”Hälsa” var då ett vidare begrepp än ”frånvaro av sjukdom”.

Kultur och hälsa förhåller sig till två olika kulturbegrepp:

- Kultur som konstnärligt och/eller intellektuellt verk
- Kultur som ett meningsskapande system som inbegriper såväl känslor, vanor, värderingar och övertygelser som ekonomiska, politiska, sociala och religiösa institutioner

I Regional Kulturplan för Kronobergs län 2018–2020 definieras kultur: ”Kulturbegreppet kan ha många olika betydelser. Det är viktigt att definiera begreppet för att tydliggöra vad kulturplanen och kulturpolitiken omfattar.

Ett humanistiskt/estetiskt kulturbegrepp är konstnärligt orienterat

och innebär konstnärligt skapande som till exempel litteratur, konst, musik, scenkonst, film, formgivning och arkitektur.

Ett samhällsvetenskapligt/antropologiskt kulturbegrepp inkluderar det humanistiska kulturbegreppet. Det är också betydligt bredare och innefattar socialt överförda levnadsmönster hos en grupp individer, till exempel normer och traditioner.

Kulturpolitik brukar avgränsas till att främst omfatta det humanistiska kulturbegreppet. Det är vanligt att kulturella aspekter på andra verksamhetsområden ingår, till exempel inom fysisk planering eller vård och omsorg.

I Kronoberg finns en tradition av samhällsplaneringsmetoden cultural planning. Den regionala kulturpolitiken utgår därför från en kombination av de två kulturbegreppen. Det innebär till exempel att även det civila samhället, folkbildningen och nya kulturformer ses som kulturella resurser i Kronoberg.”

Begreppet hälsa har liksom begreppet kultur en mångfald av definitioner. Den allmänna och dominerande definitionen i vår västerländska kultur är ”frånvaro av sjukdom”. Världshälsoorganisationen menar dock att hälsa är bredare än så. I definitionen från 1948 fastslår WHO att hälsa är ”ett tillstånd av total fysiskt, mentalt och socialt välbefinnande och inte bara frånvaro av sjukdom eller svaghet”. Existentiellt välbefinnande är en ytterligare dimension av hälsa som diskuterats på senare år.

När vi kommer till det något smalare begreppet Kultur i vården använder Svenska Kultur i vården-nätverket följande definition (<http://www.kulturradet.se/sv/Kultur-och-halsa/Sverige/Kultur-i-varden/>):

”Kultur i vården är ett begrepp inom det vidare området Kultur och hälsa och vars verksamhet främst har målgrupperna vårdtagare, anhöriga och personal inom vård, omsorg samt hälso- och sjukvård.

Kultur i vården bygger på en bred definition av kultur som inkluderar såväl trädgård, mat och bemötande som de traditionella kulturyttringarna, tex konst, dans, teater, musik, litteratur. Kort sagt: allt som berör människans sinnen.

Kultur i vården syftar till kommunikation, sinnlig stimulans och livsglädje i vården. Kultur främjar det salutogena perspektivet (fokuserar på det friska) och kan fungera både i rehabilitering och som en viktig friskvårdsfaktor i olika slag av hälsofrämjande arbete. Via en gemensam kulturupplevelse kan relationen mellan vårdare och vårdtagare stärkas och bidra till en bättre vårdkvalitet. Kultur i vården kan även bidra till en bättre arbetsmiljö.”

Kompetenscentrum för kultur och hälsa vid Stockholms kulturförvaltning menar att kunskapsfältet Kultur och hälsa ”kan främja arbetssätt där individen står i centrum och bidra med nya metoder i arbetet med behandling och omvårdnad. Sådana arbetssätt kan främja det som WHO kallar existentiell hälsa; en känsla av meningsfullhet – som är en faktor som har visat sig kunna bidra till hälsovinster inom alla områden av hälsa – fysiskt, psykiskt och socialt.”

Begreppet Kultur i vården är mer tydligt avgränsat och betraktas oftast som ett komplement till den medicinska vården. Kultur i vården innefattar en räckvidd aktiviteter som syftar till att ge ökat välbefinnande, sinnlig stimulans och livsglädje för vårdtagaren. Kultur kan fungera både i rehabilitering och som en viktig komponent för friskvård.

Kulturrådet beskriver begreppet ”Kultur i vården” som följande: ”Kultur i vården är ett begrepp inom det vidare området Kultur och hälsa och vars verksamhet främst har målgrupperna vårdtagare, anhöriga och personal inom vård, omsorg samt hälso- och sjukvård. Kultur i vården bygger på en bred definition av kultur som inkluderar de traditionella kulturyttringarna konst, dans, teater, musik, litteratur, men även trädgård, mat och bemötande.”

Foto: Växjö kommun, fotograf: Mats Samuelsson

Intro

Intresset för Kultur och hälsa är stort och runt om i landet finns många olika verksamheter som aktivt arbetar med Kultur och hälsa. Det kan handla om aktiviteter inom kommun och landsting såväl som inom skola och utbildning. I de folkhälsopolitiska målen betonas kulturens betydelse för hälsan.

Kultur i vården är en växande verksamhet inom vården i Sverige. Insatserna sker på många olika sätt och har också olika målgrupper, det kan vara insatser för äldre, för psykiskt sjuka, för döende, för ungdomar men också för vårdpersonal. Generellt gäller att det är en bred flora av aktiviteter.

Överlag är det kännetecknande att informanterna från de regioner som intervjuats i rapporten överlag är mycket engagerade i verksamheten och känner stort personligt engagemang. Man känner verkligen att man gör "nytta", att man för in ett mer holistiskt tänkande i en tämligen specialiserad vårdssfär. En regionansvarig berättade att man fått så mycket bättre resultat när rehabiliteringen skedde med hjälp

av dansrörelser än med de tidigare av sjukgymnaster föreslagna mer mekaniska rörelserna.

Vi har i förstudien valt att titta på några projekt som är förankrade på alla nivåer inom både vårdsektorn och kultursektorn. Fokus i omvärldsanalysen på regional nivå är Region Uppsala, Region Östergötland, Region Halland, Region Jönköpings län och Region Skåne. Vi har valt dessa regioner för att de arbetar systematiskt med Kultur i vården på lite olika sätt, flera är storleksmässigt någorlunda jämförbara med Region Kronoberg och för att flera av dem ingår i Regionsamverkan Sydsverige som utvecklar samarbetet på kultursidan inom flera områden.

Det framkommer vid genomlysning att kultur definieras olika i olika regioner. Generellt dominerar kulturaktiviteter som dans, teater, film, konst, slöjd och musik. Trädgårdsarbete är också mer förekommande. Mindre vanligt är t ex ridning, yoga, odling och måltider.

Omvärldsanalys

Det nationella nätverket för Kultur i vården bildades ursprungligen som en effekt av forskningsprogrammet Kultur i vården/Vården som kultur, ett samarbete mellan Stockholms läns landsting, Karolinska Institutet och Stockholms läns museum.

Nätverket för Kultur i vården drivs av Kulturrådet. Nätverket är bildat för att stödja utbyte av kunskap och erfarenheter för yrkesverksamma inom området. Nätverkets medlemmar träffas varje år på olika platser i Sverige. Kulturrådet definierar målet med nätverket att det är att "öka kunskapen om vad kultur i vården kan innebära för enskilda människor och för samhället i stort. Nätverket vill stimulera till tvärssektoriella samarbeten mellan företrädare inom hälso- och sjukvårdssektorn, kultursektorn samt kommunernas vård och omsorg."

Genomgående beskrivs nätverket som mycket viktigt för de ansvariga i regionerna som vi har haft kontakt med. Det här har skapat en gemensam plattform, som upplevs som stimulerande och inspirerande samt som förstärkande gentemot sin egen organisation. Frågan som ställs är dock om det är Kulturrådet som ska organisera nätverket, någon nämner att SKL vore en bättre part i sammanhanget.

Kulturrådet har fått ett uppdrag att kartlägga verksamheten vad gäller kultur och hälsa i hela landet. Idag är det ingen som har någon överblick över fältet och, vilket är allvarigare, ingen har heller det övergri-

pande, nationella ansvaret. Ska frågan ligga under Folkhälsomyndigheten, KUR eller socialdepartementet/alt kulturdepartementet?

Forskningsorientering

Vid en genomlysning av regionernas presentation av området Kultur och hälsa/i vården framgår det hur centralt det är att peka på forskningsprojekt som stöder fältet. Under intervjuerna understryks ofta hur viktigt - och svårt - det är att få framförallt hälso- och sjukvården och omsorgen att på djupet inse betydelsen av att integrera kulturaktiviteter i sin verksamhet. Några nämner också politikerna som en viktig målgrupp i detta sammanhang. Det är uppenbart att fältet kämpar mot synen på kulturella aktiviteter som något i största allmänhet trevligt, inte som en central parameter för välbefinnande och rehabilitering.

Kultur och hälsa rymmer många olika vetenskapliga perspektiv. Begreppet befinner sig inom ett mångvetenskapligt fält och har därför många olika benämningar, som "medicinsk humaniora" eller "humanistisk hälsoforskning". Men all forskning inom fältet har en viktig inriktning och det är att ta människors subjektiva upplevelser på största allvar.

Den brittiska rapporten "Creative health: The arts for health and wellbeing", (<http://www.artshealthandwellbeing.org.uk/appginquiry/>)

[Publications/Creative_Health_Inquiry_Report_2017.pdf](#)) slår fast kulturens hälsofrämjande effekter och hävdar med enfaset att musik, konst och andra kulturaktiviteter märkbart kan förbättra patienters hälsa och livskvalitet. I rapporten beskrivs olika projekt med tydliga förbättringar som resultat. I ett av de projekt som beskrivs i rapporten minskade läkarbesöken med 37 procent och sjukhusbesöken minskade med 27 procent för den patientgrupp som deltog.

Kompetenscentrum för kultur och hälsa vid Stockholms kulturförvaltning samarbetar med Den kulturella hjärnan, en satsning vid Karolinska institutet, som verkar för att lyfta fram internationell forskning om relationen mellan kultur, hjärna, lärande och hälsa. Satsningen är baserad vid Karolinska Institutet, och drivs med stöd från Stockholms läns landsting och Statens musikverk.

Swedish Brain Power är ett framgångsrikt nätverk av svenska hjärnforskare som arbetar mot obotliga demenssjukdomar som alzheimer, Parkinson och als. Forskningsprogrammet täcker alltifrån biomedicinsk grundforskning till diagnostik, behandling, epidemiologi, vård och omsorg. Nätverket grundar sig på multidisciplinär forskning, men fokus ligger på hjärnan och neurovetenskaper.

Centrum för kultur och hälsa vid Göteborgs universitet, som var ett tidsbegränsat projekt som nu är avslutat, sökte samla forskningsprojekt som undersöker sambanden mellan kultur och hälsa. "Sådana samband kan se ut på många sätt. Till exempel kan man fråga sig vilka effekterna är av sinnesstimulans genom olika kulturella aktiviteter och vad dessa betyder för den mänskliga hjärnans formbarhet och läkningsförmåga. Man kan undersöka huruvida ett visst samhälles politiska kultur, eller dess kulturella föreställningar om normalitet och ohälsa, påverkar välbefinnandet hos människor, men också hur fiktiva eller verkliga berättelser innehåller föreställningar om hälsa som hjälper oss att förstå hur vi mår. Och man kan i ett konstnärligt projekt kritiskt utmana samhällets syn på vad som är friskt och vad som inte är det.

Sambanden mellan kultur och hälsa kan se ut på många sätt, beroende på hur vi tittar. I kombinationen av många olika synsätt lär vi oss något mer om att vara människa, såväl som kultur- och som hälso-varelse. Centrum för kultur och hälsa strävar därför efter att stimulera det mång- och tvärvetenskapliga utbytet mellan olika discipliner och infallsvinklar."

Centrum för kultur och hälsa gav ut två publikationer, som kan laddas ner från nätet: Antologin *Kultur och hälsa i praktiken* (2016), ger en presentation av hur man har arbetat eller kan arbeta med kultur och hälsa inom olika verksamhetsområden som hälso- och sjukvård och utbildning, men också hur detta kommer in i människors vardag på olika sätt. [Ladda ner boken som pdf](#)

Kultur och hälsa: Ett vidgat perspektiv (2014) ger en bred överblick av forskningen inom området och syftar till att belysa sambandet mellan kultur och hälsa ur ett forskningsperspektiv. [Ladda ned boken som pdf](#)

Några större satsningar inom kultur i vården:

1. Kultur på recept

Kultur på recept kallas ett initiativ som fått många namn, men gemensamt är att satsningen främst vänder sig mot personer med stressre-

laterade sjukdomar som en metod för rehabilitering. Med hänvisning till aktuell forskning om sambandet mellan kultur och hälsa tog dåvarande social- och kulturministrarna 2009 ett gemensamt initiativ till att starta pilotprojekt med Kultur på recept. Syfte var att undersöka om kultur kan användas som komplement till medicinsk behandling. Departementen inledde därför dialog med Region Skåne och Helsingborgs stad, som båda tackade ja till att genomföra ett sådant projekt.

Utvärderingen av "Kultur på recept 2.0" i Helsingborg visade att deltagarna fick bättre hälsa, men forskaren menade att det behövs mer forskning inom området för att kunna säkerställa effekter och förklara varför. Hon menade dessutom att en brist i uppföljningen var att de inte hade tillgång till en kontrollgrupp, utan endast gjorde en före- och eftermätning. Det finns inget politiskt beslut på ytterligare en studie, men det har diskuterats. En annan fråga som diskuteras är finansieringsmodellen. Just nu är därför verksamheten vilande.

Metoden går enkelt ut på att låta patienter som genomgått en medicinsk bedömning få ett recept som innehåller kulturaktiviteter under tio veckor. Deltagarna har mötts i grupp tre gånger per vecka, under ledning av en kulturpedagog. Exempel på receptinnehåll har varit att se utställningar, eget skapande, kultur- och naturhistoriska vandringar, sång och musik. Aktiviteterna har kombinerats med samtal, frågeställningar och diskussioner om det upplevda.

Namnet *Kultur på recept* menar andra dock är missvisande, eftersom det inte handlar om att läkaren "skriver ut" kultur på recept, utan att läkaren skriver en remiss, som ger patienten tillgång till ett rehabiliteringsprogram som utgår från en serie kulturaktiviteter. I Jönköping kallar man därför programmet för Kulturunderstödd rehabilitering, i Uppsala för Kulturaktiviteter i vården.

2. Möten med minnen

Möten med minnen var ett nationellt museiprojekt som vände sig till personer med demenssjukdom och deras anhöriga. Alzheimerfonden var huvudansvarig i samarbete med Nationalmuseum, Demensförbundet och Svenskt demenscentrum. Projektet fick stöd av Svenska PostKodLotteriet. Projektet pågick mellan 2013–2015. Målsättningen med Möten med minnen var att med hjälp av specialanpassade, interaktiva museiprogram ge stimulans till personer med demenssjukdom. Förebilden kom från Museum of Modern Art (MOMA) i New York. Under projektet utbildades museipedagoger i hur specialvisningar kan anpassas och hur man bäst bemöter demenssjuka. Projektet engagerade drygt sjuttio museer i hela landet och många av museerna har fortsatt med verksamheten efter det att projektet avslutats.

<http://www.alzheimerfonden.se/motenmedminnen>

3. UBUNTU - samarbete museum och vården

Centrum för personcentrerad vård vid Göteborgs universitet - GPCC, är ett nationellt tvärvetenskapligt forskningscentrum som bildades 2010 med stöd av regeringens strategiska satsning på vårdforskning. Personcentrerad vård utgår från patienten som medmänniska och metoden vill stärka patientens röst i relationen till vården genom ett partnerskap mellan patienter/närstående och de professionella inom vård, omsorg och rehabilitering. Metoden innebär att man tillsammans skriver en hälsoplan, med mål och strategier.

Ubuntu var ett samarbete mellan GPCC och Röhsska museet. Ubuntu var att betrakta som en lite annorlunda kompetensutbildning för

sjukvårdspersonalen. Projektet resulterade i en lärande och engagerande utställning, som inbegrep rollspel, interaktion och som sökte ge sjukvårdspersonalen möjligheten att själva leva sig in i patientens situation och därmed få en ökad insikt för att därmed bli en bättre "sparringpartner" till patienterna och skapa en situation där sjuksköterskan, läkaren och patienten kan mötas på en jämbördig nivå vid ett vårdssamtal och hur läkaren bättre hanterar sin läkarroll.

<http://gpcc.gu.se/>

4. Sinnenas trädgård

Forskning visar att naturen har en stor betydelse för människors hälsa och livskvalitet och kan bidra till förbättrad återhämtning. Sinnenas trädgård tar sin utgångspunkt från att personer med demenssjukdom mår bra av att få sina sinnen stimulerade genom att vistas ute i naturen. Genom olika sinnesförmågor väcks ofta minnen till liv, vilket stimulerar och aktiverar hjärnan. Sinnenas trädgårdar finns bl. a. i Marstrand, Stockholm och Piteå. Dock framgår att flera av trädgårdarna drivs av frivilliga entusiaster och har därmed något ojämn verksamhet.

Några parametrar för framgångsrika projekt

Vilka parametrar är viktiga för att få kultur och hälsa att bli verkstad? En sak är säker, det finns inte ett recept för framgång, verksamheterna är olika organiserade och är också olika placerade. I vissa regioner finns området tydligt redovisat i de regionala kulturplanerna, i andra regioner ligger hela området inom folkhälsan och betraktas inte som en kulturfråga.

En fördel med att placera frågan inom folkhälsan är att där ryms både kulturen och hälso- och sjukvården på ett mer naturligt sätt än inom kulturförvaltningar, vilket verkar vara fruktbart.

Det är dock alltid en utmaning att få trovärdighet och förankring inom hälso- och sjukvården. Flera informanter poängterar vikten av att hitta bra samarbete med vårdsektorn, som en uttryckte det: "vården har patienterna och pengarna".

Man måste ha en bra struktur som stödjer systemet. Verksamheten får inte vila på enskilda initiativ, det måste byggas in i den befintliga och lokala strukturen för att fungera på lång sikt. Oftast är det bäst att utgå från det enkla, den organisation som redan finns och bygga vidare på den. Ett exempel är Region Uppsala, där man organiserat lokala kulturombud, baserade inom vården i hela regionen.

En ytterligare parameter för framgång är att involvera de som ska använda metoden. Något som flera informanter betonar är vikten av att låta både vårdpersonal och kulturaktörer få adekvat utbildning om - och därmed ökad förståelse för - sambandet mellan kultur och hälsa.

Den största utmaningen ligger på att utbilda personal inom hälso- och sjukvården i betydelsen av kultur i vården. Både i grundutbildning och i senare kompetensutveckling.

Samarbete med regionens aktörer inom kultursektorn betraktas som helt avgörande för framgång: med regionala kulturinstitutioner, som regional musikverksamhet, museer, bibliotek, utbildningar, hemslöjdskonsulenter, danskonsulenter, konstkonsulenter mm

Det är också viktigt att låta de medverkande konstnärerna, dansarna, musikerna med flera att känna sig väl omhändertagna både av "systemet" och av den mottagande enheten. De ska känna att deras insats är viktig och gör skillnad.

Större satsningar ger bra resultat. Något som ofta nämns är Kulturrådets särskilda satsning för kultur för äldre, som finansierades av Socialdepartementet under 2011–2013. Den satsningen gav mycket bra utslag i många regioner och medförde att många projekt i landet initierades eller förstärktes, hos de regioner som redan arbetade inom området.

Fem regioner

Här ges en kort översikt över några regionala arbetsmetoder och projekt som kan ge inspiration och som vill stimulera till samarbeten både inom regionen och mellan regioner.

Region Uppsala

Kultur och hälsa ingår som ett utvecklingsområde i den regionala kulturplanen för Uppsala län. Enheten är placerad på Kulturenheten. Man tar fram och subventionerar kulturprogram inom Region Uppsala samt ger bidrag till studieförbund som anordnar studiecirklar för Region Uppsalas patienter och brukare.

Kulturenheten på regionen arbetar på att bygga upp ett långsiktigt och hållbart nätverk ut mot sjukvården och äldreomsorgen genom att erbjuda varje vårdenhets utse ett kulturombud. Vem som helst i personalen på en vårdavdelning/ verksamhet inom Region Uppsala kan fungera som kulturombud. Kulturombuden är kontaktpersonen för regionens satsningar: kulturombudet är den som tar emot information och programblad, bokar aktiviteter och uppträdanden och arrangerar själva aktiviteten på plats.

Kulturombuden samlas två gånger per år och får presentation av kommande program och aktiviteter. Kulturombuden får inbjuds till inspirationsdagar, för att få nya insikter och fördjupad kunskap om hur kultur kan vara till hjälp inom vården. Till exempel noterade regionen att kulturombuden bokade främst tämligen konventionella dansaktiviteter. En inspirationsdag fokuserade på mer experimentell dans, vilket fick kulturombuden att få upp ögonen för hur dans kunde fungera terapeutiskt, något som kom att ändra deras bokningar. Inspirationsdagen betraktas som en fortbildning och sker vartannat år. Kulturprogrammen kostar ingenting för de medverkande vårdavdelningarna/ verksamheterna.

Regionen anordnar löpande seminarier för kulturskapare, kulturombud och forskare inom området för att söka bli en "hub" i regionen för fältet.

Uppsala satsar också på att utbilda aktörer i regionen i bemötande, till exempel har man ordnat seminarier på tema Bli bättre på bemötande för bibliotekspersonal och personal på andra kulturinstitutioner. Här har personal fått lära sig mer om olika funktionsvariationer och fått tips och idéer för att stärka sig i sina yrkeskompetenser.

Kultur på recept kallas i Region Uppsala för *Kulturaktiviteter i vården*. Under hösten 2016 - våren 2017 deltog två vårdcentral i försöksverksamhet med kulturaktiviteter inom vården. Målgruppen var personer med utmattningssymptom eller smärtdiagnos. Deltagarna fick delta i

olika kulturaktiviteter en gång i veckan under tio veckor. Programmet gav bra utfall och man planerar fler satsningar framöver med något modifierad programverksamhet.

Man har även program i hospice-vården och riktade program för rehabilitering av cancerpatienter. Bland annat arrangerar man inspirationskvällar för både patienter och anhöriga inom cancervården, något som blivit mycket uppskattat.

Region Östergötland

Må bra med kultur är namnet på den metod som Region Östergötland har byggt upp kring kultur i vården. Programmet riktar sig främst mot patienter med stressrelaterade besvär, oro eller smärta. Aktiviteterna är valda för att vara lustfyllda och fria från prestation. Man erbjuder aktiviteter inom dans, konst/skapande, litteratur, hantverk och natur/trädgård och alla aktiviteter sker i samverkan med kulturaktörer. *Må bra med kultur* erbjuder också ett ungdomsspår med dans för tjejer. *Må bra med kultur* ska betraktas som ett komplement till den traditionella hälso- och sjukvården. Patienter erbjuds att delta i *Må bra med kultur*-aktiviteter på fem orter i länet; Kisa, Linköping, Mjölby, Motala och Norrköping.

Regionen har gett ut en rapport Rapporten *Må bra med kultur* i Östergötland 2012–2015 som beskriver hur metoden är uppbyggd och hur den har utvecklats. En kort film berättar om verksamheten:

<https://www.youtube.com/watch?v=1QeDvf-5m0k>

I rapporten framkommer att de människor som deltagit i programmet har sagt sig må bättre genom att delta i de erbjudna kulturaktiviteterna. Man tycker själva att man har lyckats implementera metoden *Må bra med kultur* bra och man har följande tydliga rekommendationer till andra aktörer, som vill bygga upp liknande verksamhet:

- Utgå från det enkla.
- Planera för långsiktighet – bygg in det nya i befintliga och lokala strukturen.
- Involvera de som ska använda metoden.

Region Jönköpings län

Enheten för Kultur för hälsa/Kultur i vården är placerad på Folkhälsosektionen, Folkhälsa och sjukvård i Region Jönköpings län. Den person som har det övergripande ansvaret är utbildad folkhälsovetare och har en medarbetare som är utbildad sjuksköterska. Detta tycker man är en mycket bra kombination, eftersom det ger en bredare plattform än om man kom från kultursektorn och öppnar nya ingångar mot kommuner och mot hälso- och sjukvården.

Verksamheten har byggts upp under lång tid och har en styrgrupp, som består av en ordförande från regionen samt personer från folkhälsan, kultur- och utvecklingsenheten, kulturchefer, länskonsulenter, hembygdsförbund och bildningsförbund. Det är viktigt att understryka att många organisationer och föreningar gemensamt bär ansvaret och har kompetenser att tillföra området.

En stor satsning är programmet *Kulturunderstödd rehabilitering*, tidigare kallat Kultur på recept. Man gjorde en pilot under 2014, och lät läkare skriva ut remiss som gav patienten tillgång till kulturunderstödd rehabilitering. Piloten blev framgångsrik och man har därefter byggt upp ett väl fungerande system som riktar sig gentemot alla vårdcentraler i alla kommuner. Om en kommun vill delta i programmet, så står regionen för den första gruppen - man engagerar en kulturkoor-

dinator, som lägger upp ett program, har kontakt med kommunens aktörer, kartlägger olika kulturaktörer, undersöker vad deltagarna vill, har kontakt med en rehab-koordinator, som skriver remiss och som blir spindeln i nätet på hälso- och sjukvården. Regionen bekostar helt denna första gång, men därefter i kommande program så delar kommunen och regionen på kulturaktiviteterna och kommunen får helt bekosta kulturkoordinatören. Framförallt riktar sig programmet mot patienter som lider av stressrelaterade sjukdomar och smärtpatienter. *Kulturunderstödd rehabilitering* blir ett forskningsprojekt nästa år, bekostat av regionen.

Äldre och kultur är en stor satsning inom regionen som pågått under lång tid. Man utbildar äldrevårdspersonal och arbetar mycket med dansteraapeuter och anordnar bl. a. dansprogram för patienter med Parkinsons, som fungerar bra.

Möten med minnen är en annan framgångsrik satsning för äldre. Man ingick i den nationella satsningen, där Nationalmuseum utbildade personalen i pedagogiken. Projektet pågår fortfarande i regionen, både Jönköpings läns museum och Vandalorum har programverksamheter där både de äldre och deras anhöriga är med. Man har också genomfört ett större program med medel från Kulturrådet kring animation med äldre, som var framgångsrikt, dock sjönk aktiviteterna efter att medlen tagit slut.

Freja är en riktad insats mot unga autister, som har gett mycket fina resultat. De deltagande ungdomarna i programmet verkar inom teater och dans och skapar föreställningar, som ges två gånger om året. *Freja* har funnits i tolv år och visar om och om igen att unga autister visst kan fungera väl i en grupp och vara sociala och man söker sprida metodiken över länet.

Verksamheten ger också stöd för hälso- och sjukvården kring verktyg för att förbättra den rumsliga miljön i behandlingsrum, patientrum och dagrum för att bidra till ett ökat välbefinnande hos patienten. Man har tagit fram programmet i samverkan med regionens konst- och kulturavdelning.

Region Halland

Region Halland arbetar mot Kultur och hälsa. Enheten är placerad under Kultur- och skolförvaltningen och har två medarbetare. Regionen har valt att främst arbeta med en målgrupp - de äldre, såväl sjuka som friska.

Regionen, folkbildningen och kommunerna har tecknat en överenskommelse om regional samverkan med syftet att låta äldre få tillgång till ett rikt kulturutbud. Kommunerna tagit fram nya mål och riktlinjer för kulturen som resurs i äldreomsorgen - något som betraktas som helt unikt i Sverige. Varje deltagande kommun skriver på en överenskommelse med regionen, som beskriver satsningen på kulturutbudet för äldre. Regionen bekostar därefter 50% av programverksamheten och övriga 50% bekostar kommunen själv.

Så här kan en överenskommelse se ut:

http://www.hbf.se/files/Halmstad_verenskommelse_om_kultur_frdre.pdf

Regionen har gett Hallands bildningsförbund uppdraget att säkerställa överenskommelsen med programmet Kultur för äldre. Hallands

bildningsförbund har en person anställd för att leda programmet samt ta in olika kulturutövare på timmar/deltid etc. Programverksamheten publiceras i bildningsförbundets utbudskatalog.

Ett särskilt utvecklingsarbete inom Kultur och hälsa har riktats mot kreativ dans för personer med funktionsvariationer som vid Parkinsons sjukdom, demens eller efter stroke. En av medarbetarna på Kultur och hälsa är dansare och har arbetat med dans för olika diagnoser och tillstånd i många år och utvecklar verksamheten i en serie testpiloter som ska utvärderas.

Enheten håller nu på att etablera Kultur på recept i samverkan med Laholms kommun och har också stött andra projekt som externa parter har drivit kring psykisk ohälsa och ungdomar.

Region Skåne

Region Skåne är långt framme i arbetet om hur kultur på olika sätt kan verka förebyggande, hälsofrämjande och rehabiliterande. Insatserna rör främst äldreomsorgen, psykiatri och barn- och ungdomssjukvården. Region Skåne arbetar framförallt med kunskapsspridning, nätverksbyggande och stöd till verksamheter och projekt. Satsningen startade genom ett samarbete med kommunförbunden i Skåne och bygger därför från början på en god förankring bland kommunerna. Region Skåne var först ut i landet med att börja använda Kultur på recept i samband med ett pilotprojekt år 2010 som utökades till en stor satsning i Helsingborg i samarbete med Finsam med insatser som vände sig till patienter med psykisk ohälsa och/eller utbredd smärta där det finns en pågående eller hotande sjukskrivning. Försöks- och forskningsprojekten med kultur på recept är avslutade. Just nu har Region Skåne ingen kultur på recept-verksamhet, som ovan nämnts. En utvärdering av projektet visade att deltagarna fick bättre hälsa, men forskaren menade att det behövs mer forskning inom området för att kunna säkerställa effekter. Just nu är därför verksamheten vilande.

Region Skåne fördelar stöd till kulturaktörer och till de prioriterade områdena barn- och ungdomssjukvård, psykiatri och äldreomsorg. Detta ger patienter, boende och personal nya möjligheter att ta del av kultur genom att kulturorganisationer, institutioner eller professionella kulturutövare kommer till dem. I projektansökningar om stöd ska vårdaktörer och kulturaktörer samverka.

Clownronden är ett framgångsrikt projekt som genomförts på två demensboenden i Skåne. Projektet har utvärderats av Malmö Högskola i

en studie om det sociala samspelet mellan clownerna och de boende på två demensboenden i Skåne. En större kunskap om och förståelse för clownernas sätt att arbeta och interagera med demensdrabbade personer på äldreboenden, kan ge vårdpersonal inspiration och verktyg som de själva kan använda i det dagliga omvårdnadsarbetet.

I ett samarbete mellan Kultur Skåne/Region Skånes kulturförvaltning, BUS-biblioteket och Barnsjukvården på Skånes universitetssjukhus i Lund har en samling av konst för barn och unga på sjukhus satts samman. Utgångspunkten har varit att barn och unga har olika bakgrund och erfarenhet som gör att de tycker om olika sorters konst. De unga kan välja mellan 16 verk - grafiskt tryck, skulptur och fotografi. Lånetiden beror på patientens önskemål. Artoteket i Lund är ett av fyra inom Region Skåne med utlåning av konst för barn och unga på sjukhus i Skåne. Samlingar finns på Helsingborgs Lasarett, på Centralsjukhuset i Kristianstad samt på Skånes Universitetssjukhus i Lund och Malmö. Samtliga konstverk ingår i Region Skånes konstsamling.

Musik i Syd driver projektet *Musik i vården* med ett särskilt programutbud. Projektet finansieras bl.a. med särskilda utvecklingsmedel av Region Kronoberg. Här erbjuder man ett brett musikutbud för äldre och personal. Det finns också produktioner/artister speciellt för palliativ vård där fokus ligger på patientens önskemål om musik i livets slutskede. Vidare har Musik i Syd ett antal samarbeten med kommuner i Skåne t.ex. ”Musik och teater som trigger och verktyg” i Örskälljunga kommun.

Region Skåne har arbetat nära kommunerna med referensgrupper för äldreomsorg, psykiatri och barnsjukvård. De regionala kulturaktörerna har deltagit i referensgruppernas arbete. Ansvar för Kultur och hälsa ligger under avdelningen Kulturutveckling. Nu har en strategisk grupp med representanter från hälso- och sjukvård, folkhälsa, kulturutveckling och kulturaktörer ersatt referensgrupperna. Den strategiska gruppen har arbetat fram en strategi för Kultur och hälsa. Enligt Birgitta Miegel-Sandborg är strategin det viktigaste redskapet för förankring och samsyn på frågan om Kultur och hälsa. Fler framgångsfaktorer är:

- Samarbete med kommunerna
- Jobba med kunskapshöjande insatser
- Hälso- och sjukvården måste vara med
- Uppdraget att förmedla kunskaper och ge stöd till metodutveckling
- Bred politisk förankring

Invärldsanalys - nuläge Kultur i vården i Region Kronoberg

Förebyggande hälsobesök för äldre – modell Kronoberg

Förebyggande hälsobesök för äldre – modell Kronoberg har varit en pilotverksamhet som pågått under 2013. Tre kommuner och sex vårdcentraler har deltagit – Ljungby, Tingsryd, Älmhults kommun och vårdcentralerna Kungshögen, Sländan, Läkarhuset i Ljungby, Vårdcentralen Tingsryd, Vårdcentralen Ryd och Vårdcentralen Achima Care i Älmhult. Syftet med pilotverksamheten har varit att hitta en samverkansmodell som ger förutsättningar för ett gott liv och ett hälsosamt åldrande i Kronoberg.

Modellen har bestått av tre delar: ett hembesök från kommunen, ett hälsosamtal på vårdcentral och ett kulturerbjudande. Samtliga 75-åringar listade på de aktuella vårdcentralerna fick erbjudande om att delta. FoU-Kronoberg har utvärderat pilotprojektet.

Majoriteten av de som har mottagit hembesök och/eller hälsosamtal har uppgett att det varit givande, relevant och något som de skulle rekommendera andra. I målgruppen, som omfattade 417 personer, har 176 hembesök från kommun och 141 hälsosamtal på vårdcentral genomförts. Totalt genomfördes 8 kulturträffar där 147 personer deltog. Responsen, från de som deltagit i någon av modellens tre delar, har generellt varit positiv och flera har beskrivit det som ett gott initiativ från landsting och kommun. Många i målgruppen har dock avböjt erbjudandet på grund av att de inte känt något behov av hembesök eller hälsosamtal.

Utvärderingen visar att det är viktigt med framförhållning i planeringen och att personalen känner delaktighet och är informerade om modellen i sin helhet.

Hälsa, humaniora och medicin

Hälsa, humaniora och medicin är ett av samarbetsområdena inom avtalet mellan Region Kronoberg och Linnéuniversitetet. Huvudsyftet med samarbetet är att stärka de humanistiska aspekterna av medicin och hälsa och då särskilt medicinsk etik, kunskapssyn samt berättande och tolkning för att därigenom utveckla praktiken inom vården respektive berättelsesteori och tolkningslära inom humaniora.

Utbildning och forskning inom området "medical humanities" eller "narrative based medicine" har, som nämnts ovan, växt fram på bred front under de senaste decennierna. En viktig orsak till det stora intresset för humaniorainslag i vårdutbildningarna kan vara det ökande glappet mellan den teoretiska utbildningen och den praktiska verklighet som möter färdiga läkare/sjuksköterskor/annan vårdpersonal. Glappet hänger samman med den ökande specialiseringen inom medicinen och med en snäv kunskapssyn där den erfarenhetsbaserade kunskapen tillmätts alltför lågt värde.

En arbetsgrupp för Hälsa, humaniora och medicin med representanter för region och universitet bildades våren 2011 och verksamheten kom igång hösten samma år. Sedan dess har en rad aktiviteter i form av föreläsningar, seminarier, poängkurser mm genomförts.

Konst i Region Kronoberg

Inom Region Kronoberg arbetar man strategiskt med konstnärlig gestaltning. Från planen för Konstnärlig inom Region Kronoberg 2016-12-28:

"Att konsten ska bidra till estetiska upplevelser som stimulerar visuellt och intellektuellt. Arbetet med den konstnärliga gestaltningen ska stärka förutsättningarna för professionella kulturskapare och möjliggöra för konstnärer att representeras i offentliga miljöer genom inköp och uppdrag. Konsten ska vara av hög konstnärlig kvalitet, skapad av nu verksamma, professionella konstnärer och inköpen ska eftersträva en spridning av tekniker, material och uttryckssätt. Regional anknytning, jämställdhet och mångfald ska beaktas för att skapa en god balans. Ett övergripande krav på den konstnärliga gestaltningen är att verket enligt professionell bedömning är väl utfört, både tekniskt och innehållsmässigt."

Konst till nybyggnation av vuxenpsykiatri och habilitering

Byggnandet av nya lokaler för vuxenpsykiatri på Sigfridsområdet har startat och regionen har upphandlat konst till de nya byggnaderna.

En ny byggnad för äldre-, psykos-, beroende- och allmänpsykiatri samt psykiatrisk akutmottagning ska stå klar på Sigfridsområdet 2018 och kunna tas i bruk under 2019. På över 12 000 kvadratmeter kommer flertalet psykiatriska mottagningar och avdelningar att finnas samlade. Vuxenpsykiatri i Sigfridsområdet kommer att besökas av människor med behov av akut hjälp, de som söker upp vård, följer med alternativt besöker anhöriga samt de som arbetar i området.

Målet är att konsten blir en del av den dagliga verksamheten och en hjälp för patienter, anhöriga och personal att bearbeta olika situationer.

De regionala Kulturaktörerna

I Region Kronoberg har flera mindre satsningar gjorts på Kultur i vården. Några sektorsövergripande projekt har genomförts som Kultur på hjul, Möten med minnen och Arrangera för flera. Region Kronoberg har också gett riktade uppdrag till Kulturparken Småland, Musik i Syd och Regionteatern Blekinge Kronoberg under åren 2013–2014. Vidare driver Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg projektet Språkstegen tillsammans med folkhälsan och BVC.

Några viktiga lärdomar från nämnda projekt har identifierats:

- Hur kan kulturorganisationernas utbud och erbjudande aktiveras på bästa sätt?
- Viktigt med kontinuitet
- "Sjunga med istället för att sjunga för" – aktivera istället för att passivisera
- Gemensam målbild och tydligt uppdrag är viktigt när det gäller samhandling mellan politikområden

I de intervjuer med kulturaktörer som vi genomfört framkommer ett behov av en mera kontinuerlig satsning kring Kultur i vården. De utlysningar som nu gjorts har varit av mera kortsiktig karaktär och medfört en hel del extra administration. Mera långsiktiga modeller efterfrågas så att aktörerna kan bygga upp nya arbetsmetoder och kunskap som kan användas kontinuerligt.

Regionteatern Blekinge Kronoberg

Regionteatern Blekinge Kronoberg har arbetat med programverksamhet som riktar sig till vård och omsorg, huvudsakligen omsorg. De har också försökt arbeta med barn- och ungdomshälsan inom psykiatri. Vidare har man genomfört projekt för 75+ som bor hemma. En reflektion från Regionteatern är att 75+ många gånger är kulturaktörernas vanliga målgrupp. I Blekinge har Regionteatern jobbat med Blekinge-modellen för Kultur i vården. Det är en organiserad programverksamhet som Musik i Blekinge hanterar. Producenten för Kultur i vården bokar artister till konsertserier inom vård- och omsorgsinrättningar i samarbete med Blekinge Läns Bildningsförbund. Musik i Blekinge har samarbetsavtal med Blekinges fem kommuner och arrangerar årligen ca 400 arrangemang för ca 16 000 personer inom denna verksamhet.

Regionteatern Blekinge Kronoberg är mycket intresserade av att medverka i kommande projektgrupp och eventuella pilotprojekt. En metod som kan användas är att skapa ett dokumentärt scenkonstverk, arbeta med workshops, samarbeta med forskare och skapa kreativa eftersamtal där man får dela sin upplevelse.

Kulturparken Småland

Kulturparken Småland har bland annat arbetat med Kultur och hälsa inom ramen för projektet *Möten med minnen*, ett projekt, som beskrivits ovan, där museer runt om i Sverige får hjälp att skapa specialanpassade program med interaktiva visningar för personer med demenssjukdom och deras anhöriga. Syftet med projektet är att ge stimulans genom samtal och diskussioner kring museernas samlingar. Alzheimerfonden hade huvudansvaret för "Möten med minnen" som genomförs i samarbete med Nationalmuseum, Demensförbundet och Svenskt demenscentrum.

Kulturparken anordnade bl.a. visningar på särskilda boenden och också specialvisningar på Smålands museum. Utgångspunkten var att skapa fria associationer kring ett föremål eller ett konstverk vilket skapade många goda samtal och väckte känslor. Projektet är nu avslutat men lärdomarna kring metoderna finns kvar.

Kulturparken har också arbetat med projektet *Tillgängligt museum* där personer med funktionsvariation bjudits in till särskilda visningar. Här har tillgänglighetsfrågorna stått i fokus och skriv- och teckentolk och syntolk har medverkat. Projektet skedde i samarbete med Handikapprörelsens idé- och kunskapscentrum.

Kulturparken Småland vill gärna arbeta vidare med Kultur i vården men betonar att en långsiktighet behövs. Det krävs till exempel finansiering för tolkar och tillgänglighet och det blir för byråkratiskt att söka stöd till varje insats. En förutsättning för att arbeta i kommunerna är att det finns en ordentlig beställarorganisation. Kommunerna måste efterfråga insatserna och rollerna ska vara tydliga. Det finns många utvecklingsmöjligheter kring kulturarv och Kultur och hälsa. T.ex. särskilda kvällsvisningar för rehab-patienter. Kulturparken kan erbjuda en utbudskatalog där visningar och program kan beställas.

Musik i Syd

Musik i Syd har under många år arbetat med musik i äldreomsorgen men upplevde att det blev lite automatiserat. Det blev tillfälliga nedslag som inte alltid hade effekt. Därför tog man initiativ till projektet *Kultur på hjul*.

Projektet syftade till att prova nya arbetsformer inom äldreomsorgen för kulturinstitutionerna och öka mervärdet i upplevelserna. Projektleddare och producent, konsthantverkare och projektassistent besökte 13 äldreboenden i Kronobergs län vid 20 tillfällen under två år. De stannade en hel dag på varje ställe, och genomförde då två lite större verkstäder. Den ena handlade alltid om musik och rörelse och den andra följde årstiden.

Inom ramen för projektet *Kultur på hjul* utarbetade Musik i Syd en väl förankrad metod med återkommande besök i äldreomsorgen. Metoden erbjöd också vidareutbildning av personal. Pilotprojektet samarbetade med Tingsryds och Älmhults kommun.

Därefter har Musik i Syd gjort enstaka satsningar inom ramen för de egna resurserna. Man har också haft några mindre projekt med finansiering från Region Kronoberg.

Musik i Syd ser många utvecklingsmöjligheter för Kultur i vården. Nedan två exempel.

1. Subventionerad scenkonst för äldre

Utifrån samma modell som scenkonst subventioneras för barn och unga idag. Använda samma modell i Kronoberg och Skåne med utbudsdagar och utbudskatalog som kommunerna får beställa från. På så sätt kan man skapa större kontinuitet i satsningarna.

2. Kulturarenan

Knyta an till den digitala kanalen Kulturarenan som drivs av Betanistiftelsen och som innehåller scenkonst producerad för digital spridning (www.kulturarenan.se) Här vill Musik i Syd knyta an till ett av de fyra fördjupade kulturprojekt som arenan driver. Projekten är en mix av direkta möten och digitala verktyg. Projektet är delfinansierat av Kampradstiftelsen och följs av Göteborgs universitet.

Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg

Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg arbetar även i Blekinge. Där finns två nätverk, ett för äldreomsorgen och ett för LSS-omsorgen. Det är Blekinge läns bildningsförbund som driver nätverken. I nätverken ingår representanter för kommunerna och de regionala kulturinstitutionerna. För Biblioteksutveckling är nätverken ett sätt att få möjlighet att lyfta läsning, litteratur och biblioteksrelaterade frågor.

Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg ser möjligheter med att

utveckla samarbeten mellan kommunerna, regionen och de kulturaktörer som tillhör regionen, t.ex:

- Involvera fler i arbetet med den lättlästa bokmässan som arrangeras vartannat år i Växjö och som bl. a. har målgrupp brukare och personal inom LSS.
- Utveckla personalens kulturkompetens och arbeta med kultur- och läsombud.
- Språkstegen är ett utvecklingsarbete för små barns språkutveckling i Blekinge och Kronobergs län. Det är också ett unikt samarbete mellan olika professioner, organisationer och politikområden på både lokal och regional nivå. Syftet är att stärka språk och identitet och främja läsning för barn 0 - 3 år. I dagsläget är det barnhälsovård, bibliotek och logopedi som samverkar. Startskottet för arbetet var ett uppdrag från Folkhälsan i Kronoberg att arbeta utifrån ett nytt målområde om ökad samverkan mellan bibliotek och BVC, logopedmottagning och förskola för att stärka språkutveckling, läsande och läsförståelse. Språkstegen har blivit beviljad projektbidrag från Kulturrådet.

Sagomuseet i Ljungby

Sagomuseet har bred erfarenhet av arbete med Kultur i vården. De har bl.a. arbetat med berättarföreställningar på särskilda boenden och på Sagomuseet men också deltagit i projektet Möten med minnen som beskrivits tidigare.

Sagomuseet har fått mycket positiv respons på sin verksamhet. Det handlar såväl om att underhålla men också att hitta nycklarna in till de dementas egna minnen, och få dem att berätta. Alla har en historia att berätta – den om våra liv – och det är viktigt att vi blir hörda. Därtill är det viktigt att personal inte "bara ser det som underhållning för stunden" utan aktivt är med för att kunna "fånga upp berättelserna" som kommer upp, för att fortsätta samtala kring detta. Sagomuseet vill gärna vara med och bidra till att mer kultur i vården kommer till stånd.

Sagomuseet är intresserade av att vidareutveckla Kultur i vården på bl.a. följande sätt:

- Möten med minnen" tekniken på Sagomuseet
- Besöka särskilda boende dels med "gruppföreställningar" men också med enskilda besök hos enskilda omsorgstagare. I slutet av livet har vi alla ett oerhört stort behov av att få ihop vår livsberättelse. Det finns berättare som arbetar med detta, främst inom den palliativa vården.
- Göra så kallade "berättarronder" på barnavdelningen på sjukhuset, tänk sjukhusclowner men istället med berättare.

På Sagomuseet har man märkt av svårigheten att komma in i verksamheterna på grund av okunskap om Kultur i vården och dess effekter. Därför betonar de vikten av att skapa ett nätverk av Kulturambassadörer. Ambassadörerna kan genom fortbildning få kännedom om vad kultur kan skapa och generera i form av välmående och trivsel – något alla tjänar på.

Bilden av Kultur i vården i Region Kronoberg

Intervjuer med nyckelpersoner

Här följer en sammanställning av de intervjuer som genomförts med nyckelpersoner i Region Kronoberg. Uppdragsgivarna på Kulturstaben har hjälpt till att identifiera intervjupersonerna. Intervjuerna har genomförts utifrån en intervjumall med relativt öppna frågeställningar, oftast på personernas arbetsplats. Intervjupersoner och intervjumall finns i bilaga 2 och 3.

Grupper

Barn, patienter i psykiatri och äldre är några av de grupper som pekas ut som prioriterade. Men även möjligheten att använda kultur i den somatiska sjukvården som t.ex. vid operationer. De flesta vårdas hemma, nedsatt syn och hörsel, hur når vi dem? Hur sätter vi in kulturen där det ger mest? Barn, kroniskt sjuka, funktionshindrade som inte kan ta sig ut.

Möjligheter

"Möjlighet att koppla Kultur i vården till den digitala utvecklingen som skissas i Hälso- och sjukvårdsnämndens strategi Närmare Kronobergaren med personcentrerad vård och digitala hjälpmedel."

"Bredband till alla ger nya möjligheter till t.ex. live-sändning från nationella scener."

"Många äter dåligt och fel, kan vi nå dem via kultur och mat."

"Lugnande inverkan på patienter och anhöriga (även personal) som kan minska stress och oro vilket kan leda till kortare vårdtider och minskat lidande. Upplevelsen är viktig."

"Chans till förbättrad arbetsmiljö för personalen."

"Väntrummen på vårdcentralerna kan utvecklas med kultur som ger ro i dessa miljöer."

"Hälsobiblioteket har inriktning på forskning men ska också ha skönlitteratur kvar!"

"Inom rättspsykiatri kan vi jobba med t.ex. att öka läsförståelsen."

"Specialprojekt i anslutning till Psykiatrihistoriska museet."

"Kulturinstitutionerna kan medverka med sin kompetens."

"Koppla insatserna till projektet Hälsa, humaniora och medicin som LNU driver i samarbete med Region Kronoberg."

"Skapa ett sant samarbete mellan forskningsintresserade och utövare. Ha lagom stora förväntningar på insatsen. Hitta en grupp som är "lagom" sjuk och ha moderat förväntning på effekten."

"Önskar att det inte bara blir en angelägenhet för patienten och en t.ex. musik-ensemble, även **personalen** bör ha en roll."

"Handlar om *delaktighet* också. Att utöva kultur, skapa kultur. Både personal och patienter kan delta och inte bara se något presenteras."

"Många möjligheter. Vi har ett uppdrag att arbeta hälsofrämjande och där har Kultur i vården en given plats, för att främja det friska hos individen."

"Många möjligheter finns, tydligast är arbetet med konst i miljöerna. Det kan handla om miljöerna i väntrum, här är viktigt med kvalitet som genomsyrar helheten. Kulturpolitikerna kan ha ett särskilt ansvar i dessa frågor."

Hinder

"Att i en stressig vardag kunna prioritera att det är viktigt med kultur och olika kulturuttryck i verksamheten."

"Delaktighet för de som ska "bjuda in" patienter och anhöriga att ta del av."

"Identifiera begreppet kultur, så människor är med och inte emot. Undvika "prettokultur"

"En del former av kultur är inte alla människor intresserade av. Det kan uppstå en konflikt mellan hög kvalitet och effektiv kultur."

"Risk att det kan bli för abstrakt. Arbetet måste integreras väl i den vanliga verksamheten och det måste gå att se värdet i det kliniska arbetet. Kultur kan uppfattas kontroversiellt. För att få bra drag i det bör arbetet kunna motiveras och vara konkret."

"Vården är väldigt pressad och för att frågan ska få den uppmärksamhet den förtjänar behövs enkla modeller som provats på andra platser i Sverige med bäring på det verksamhetsnära arbetet. Modellen måste vara användbar när den kommer till verksamheten! Får inte bli tungrodd!"

"Får inte vara en börda på verksamheten, det ska vara givande!"

Organisation

"Koppla till Folkhälsa! Inte hälso- och sjukvården, hälsa handlar om ett bredare perspektiv utifrån behov. Vad ska man jobba med t.ex. i Lessebo för att få effekt? Riktade åtgärder."

"Utveckla området i delaktighet med dem som är närmast ett genomförande, dvs. medarbetare i organisationen som möter patienter och anhöriga. Framtidsverkstad med undersköterskor, sjuksköterskor, läkare, m.fl. för att få deras input och delaktighet."

"Handikapporganisationerna och patientföreningarna kan fungera som en referensgrupp för arbetet med kultur i vården."

"Arbetet med Kultur i vården ska bygga på samhandling på hög nivå mellan Kulturnämnden och Hälso- och sjukvårdsnämnden. Ett första steg kan vara en workshop för presidierna på temat Kultur i vården."

"Frågan kan tas upp i Kulturforum i regionen. Ett nytt forum kan skapas: Hälso- och kulturforum för samhandling."

"Arbetet ska kopplas till samarbetet i Regionsamverkan Sydsverige."

"Kulturnämnden ska även framgent ha ansvaret för Kultur i vården."

"Folkhälsoenheten bör vara inblandad och det vetenskapliga ska löpa som en tråd genom hela arbetet!"

"Projektet Äldrehälsa Kronoberg ger hjälp till äldre där de befinner sig. Aktiviteter skulle kunna kopplas till i detta projekt."

"Förankras med de ledande politikerna inom hälso- och sjukvården, så att de är med på banan, får inte råda oklarheter kring vad vi gör. Kulturnämnden ska vara ansvariga."

"Viktigt att inte "breddinföra" direkt utan att bygga på klinikers och enheters vilja och driv att starta. Som första aktivitet tror jag man ska efterfråga vilka behov och idéer som redan finns hos dels patienter/medborgare, dels medarbetare. När Kultur i vården införs ska inte chefer stå ensamt ansvariga för alla delar utan då behövs konkret stöd."

Medskick

"Utgångspunkten är att vi tycker att det är viktigt och därför gör vi det. Lyfta fram goda exempel. Självklara saker behöver inte beforeskas."

"Koppla till andra insatser som t.ex. satsningar inom digitalisering och konst."

"Delaktighet och ett inbjudande förhållningssätt, peka på möjligheter. Visa på vinster för patienter, anhöriga OCH medarbetare."

"Vi behöver ett beslut om inriktning och målgrupper. Börja och utvärdera sen. Projektansvariga måste möta sjuka personer på ett annat sätt än friska. Det får aldrig bli påträngande. Tror inte på kultur på recept idag eftersom evidens saknas."

"Ordna en presidieöverläggning mellan Kultur och Hälso- och sjukvårdsnämnden och Regionala utvecklingsnämnden."

"Får inte vara för krångligt, man måste vara varsam."

"Börja i liten skala med några pilotprojekt och skala upp sen!"

"Utveckla kompetenscentrum för Kultur i vården i Regionsamverkan Sydsverige."

"Bygg på medarbetares entusiasm och vilja att starta."

Dialogmöte med patient- och handikappföreningarna

Nilsson & Månsson fick möjlighet att medverka på ett dialogmöte för patient- och handikappföreningar den 28 november. Syftet var att få input från olika målgrupper kring utmaningar och förväntningar på en satsning på Kultur i vården. Frågorna diskuterades i små så kallade buppor, alltså grupper om två och två.

Associationer till kultur i vården

Biblioteksvagnar, clown, konst och måleri, kultur på recept, konst- och musikterapi, teater, musik

Vilka hinder kan finnas för kultur i vården?

"Pengar och personal"

"Dålig uppföljning av insatser som t.ex. dålig hängning av konst"

"Karga och kalla miljöer idag i vården"

"Tillgänglighetsfrågorna är en förutsättning, kan vara ett hinder, det viktigaste för hörselskadade är slingor, finns behov av syntolkning av t.ex. teater, taktil konst och talböcker."

"Pengar och den medicinska statusen på en patient kan vara ett hinder, t.ex. om personen kan delta i aktiviteter."

"Ett hinder kan vara oklarheter i definition av kultur i vården. Viktigt också att bestämma målgrupp."

”Kravet på evidensbaserade resultat från hälso- och sjukvården kan vara ett hinder.”

Vilka möjligheter finns för att utveckla kultur i vården?

”För synskadade är utvecklingen av talböcker viktig, även musikterapi, intressant också att få prova praktisk kulturövning som vävning eller flätning.”

”Biblioteken är en viktig arena för utveckling av kultur i vården. Finare miljöer i väntrum med varma färger, musik och annat som lyfter patienten.”

”Det finns mycket ideella krafter som kan engageras i kultur i vården, t.ex. sångkör.”

”Aktiviteter som tilltalar sinnen såsom klassisk musik, konst. Aktiviteterna ska vara anpassade efter målgruppen.”

”Samtal är efterfrågat med t.ex. präst eller medmänniska.”

”Aktiviteter med idrottsstjärnor för barn och unga. Åka raggabil eller MC med gold wing-gänget. Uteaktiviteter med äldre.”

”Upplevelserum med dofter är efterfrågat. Sinnessrum, Ljusrum. Satsningar kring digital teknik som VR. Samarbete med de ideella aktörerna såsom studieförbund.”

”Taktil stimulering.”

Reflektion

Efter att vi intervjuat en rad nyckelpersoner inom Region Kronoberg kan vi konstatera att det finns ett stort intresse för att arbeta med Kultur i vården. Tveklöst har vi fått flest svar beträffande möjligheter att utveckla Kultur i vården i Region Kronoberg. Här finns en gedigen idébank att arbeta utifrån. När det gäller definitionen av Kultur i vår-

den ser vi att den skiljer sig något mellan Hälso- och sjukvården och andra delar av Region Kronoberg. Från kulturnämndens sida betonar man naturligen de kulturpolitiska målen ”Att fler ska få uppleva kultur i sin vardag” medan FoU betonar det naturvetenskapliga/medicinska perspektivet och betonar vikten av evidensbaserade projekt nära kopplade till forskning. Patient- handikappföreningarna ser stora möjligheter att utveckla Kultur i vården och lägger stor vikt på hållbarhetsfrågorna men tar bland annat också upp behovet av musik och konst i vårdmiljöerna.

Stor enighet finns gällande prioriterade grupper för Kultur i vården. Äldre, psykiskt sjuka och ev. barn pekar de flesta på.

Bland möjligheterna finns bl.a. nyttja den digitala utvecklingen, tillgänglighet som förutsättning, samarbete med kulturaktörer och vikten av ett deltagande-perspektiv. Det räcker inte att bara lyssna på en konsert utan patienten ska kunna uttrycka sig och delta.

Bland hinder har många återkommit till den pressade situationen i vården idag och till att projekten bör vara verksamhetsnära och enkla. Bristen på förankring hos personalen och bristen på evidens utifrån ett medicinskt perspektiv är andra hinder. Många betonar vikten av att involvera personalen på ett tidigt stadium och på så sätt skapa bättre förankring och också bättre arbetsmiljö. Resursbrist och dålig tillgänglighet är andra hinder som pekats ut.

När det kommer till organisation finns det olika åsikter. Kulturnämnden är tydliga med att de vill behålla ansvaret medan det finns andra förslag om att t.ex. Folkhälsa och social utveckling ska ha ansvaret för frågan. Många betonar vikten av att skapa fungerande samarbetsformer mellan Kulturnämnden och Hälso- och sjukvårdsnämnden kring frågan. Kopplingen till forskning är en annan aspekt av frågan kring organisation.

Analys

I detta stycke för vi ett analyserande resonemang utifrån om- och invärldsbevakningen. Inledningsvis använder analysverktyget Förändringskartan.

Förändringskartan

Vad är utmaningen? Vad saknas i systemet idag för att lösa problemet?

Utmaningen är bristen på samverkan mellan hälso- och sjukvård och kultur inom Region Kronoberg. Långt mellan dessa verkligheter. Idag finns inga formaliserade mötesstrukturer så kunskapen om respektive område är låg.

En gemensam definition av Kultur och hälsa och Kultur i vården saknas.

Kunskapen om området Kultur och hälsa och dess effekter är låg och ojämn i Region Kronoberg

Vilka resurser har ni att tillgå? Finansiella och personella, organisatoriska (intressentanalys).

Budget på 1 miljon per år avsatt i fullmäktigebudgeten till Kultur i vården.

Resurser i form av personal och kompetens inom Region Kronoberg, inom kultur och hälso- och sjukvård.

Region Kronobergs satsning på konst i offentliga miljöer, intressant projekt i samband med nyprojekteringen av Nya vuxenpsykiatri. Regionala kulturaktörer med kompetens kring Kultur i vården: Regionteatern Blekinge Kronoberg, Kulturparken Småland, Musik i Syd och Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg.

Stort intresse för Kultur i vården hos nyckelaktörer

Intressentanalys

- Kulturstaben med dess tjänstemän
- Konstkonsult
- Regionala kulturaktörer: Regionteatern Blekinge Kronoberg, Kulturparken Småland, Musik i Syd, Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg
- Fria kulturutövare

Hälso- och sjukvården:

- Vuxenpsykiatri
- Rättpsykiatri
- Barn- och ungdomskliniken
- Primärvårds- och rehabcentrum
- FoU Kronoberg
- Folkhälsa och social utveckling
- Kost och restaurang
- Patient- och handikappföreningarna
- Samarbetspartners i Regionsamverkan Sydsverige
- Linnéuniversitetet och andra akademiska institutioner
- Forskningsaktörer inom området Kultur och hälsa
- Kommuner
- Äldreomsorgen

Aktiviteter och insatser som kan möta utmaningen?

- Kunskapsuppbyggnad
- Strukturer för samverkan mellan hälso- och sjukvård, kulturstab och kulturaktörer
- Utveckla en strategi/plan för att få en gemensam bild av området och insatser
- Pilotprojekt
- Samverkan i Regionsamverkan Sydsverige
- Kompetenscentrum för Kultur och hälsa i Sydsverige

Målgrupp

- Patient- och handikapporganisationerna
- Gruppen äldre som ökar enligt demografiprognoserna
- Patienter inom psykiatri/rättpsykiatri
- Patienter inom barnsjukvård
- Personal inom hälso- och sjukvård

Effekt på kort sikt

- Samsyn mellan olika aktörer i regionen på området Kultur och hälsa
- Antagen plan för Kultur i vården i Region Kronoberg
- Intressanta pilotprojekt startar
- Tydlig koppling till FoU och Linnéuniversitetet

Effekt på medellång sikt

- Genomföra planen för Kultur i vården
- Hög kunskapsnivå kring Kultur i vården
- Väl fungerande samarbete och nätverk mellan aktuella aktörer
- Kontinuerliga Kultur i vården-aktiviteter för de utpekade grupperna
- Vårdmiljöer, både fysiska och innehållsmässiga, utformade utifrån med inriktning mot kulturellt perspektiv
- Systematisk forskning och uppföljning kopplad till insatserna

Effekt på lång sikt – 2025 och framåt

Att uppnå ett långsiktigt, strategiskt arbete med kultur, som är integrerat i den ordinarie vårdverksamheten där fler kronobergare får möta kultur i sin vardag.

Slutsatser in- och omvärldsanalys

Som framgår ovan har en grundläggande omvärldsanalys genomförts. Invärldsanalysen har i första hand bestått av intervjuer med nyckelpersoner från Region Kronoberg.

Definition

Som framgått ovan finns åtskilliga goda exempel på arbete inom det bredare begreppet Kultur och hälsa och även inom Kultur i vården i Sverige, Norden och Storbritannien. Området är brett och definitionerna många. Det har bedrivits forskning inom området från olika forskningsdiscipliner utifrån såväl humanistiskt som naturvetenskapligt/medicinskt perspektiv. Forskningsresultaten pekar på att Kultur i vården ger effekter men resultaten är inte entydiga och vi föreslår att satsningen i Region Kronoberg utgår från ett salutogent förhållningssätt. Det salutogena perspektivet fokuserar på vilka faktorer som orsakar och vidmakthåller hälsa mer än vad som orsakar sjukdom. Utgångspunkten är den definition av Kultur i vården som svenska Kultur i vården nätverket använder: "Kultur i vården är ett begrepp inom det vidare området Kultur och hälsa och vars verksamhet främst har målgrupperna vårdtagare, anhöriga och personal inom vård, omsorg samt hälso- och sjukvård.

Kultur i vården bygger på en bred definition av kultur som inkluderar såväl trädgård, mat och bemötande som de traditionella kulturyttringarna, tex konst, dans, teater, musik, litteratur. Kort sagt: allt som berör människans sinnen."

Det är en viktig utgångspunkt att enas om en definition som grund för planering av kommande insatser. Intervjuerna med företrädare för Region Kronoberg visar att en sådan gemensam definition av begreppet idag saknas i organisationen. Varje intervjuperson har tolkat begreppet utifrån sina referensramar och det utgör ett problem i det kommande arbetet.

Prioriteringar

De olika aktörerna har pekat ut vilka grupper som prioriteras inom Kultur i vården. Stockholms läns landsting prioriterar patientgrupper med längre vistelsetider inom hälso- och sjukvården. Särskild fokus ska riktas till palliativ vård, psykiatrisk vård, geriatrisk vård och barnsjukvård. Region Skåne prioriterar barn- och ungdomssjukvård, psykiatri och äldreomsorg. I intervjuerna med företrädare för Region Kronoberg föreslås också en prioritering gällande insatserna. Psykiatrisk vård, barnsjukvård och geriatrisk vård har pekats ut av flera intervjupersoner. Interesse finns också för att koppla på den digitala utveckling som tecknas i utvecklingsstrategin Närmare Kronobergaren och därigenom nå en större grupp äldre runt om i regionen.

Kunskapsuppbyggnad

Som vi sett i omvärldsanalysen finns ett antal initiativ för spridning av forskning kring Kultur och hälsa. I intervjuer och litteraturstudier av framgångsrika satsningar inom området spelar kunskapsuppbyggnad en avgörande roll. I Region Skånes Strategi för Kultur och hälsa är kunskap ett av fyra prioriterade satsningsområden. Det handlar om att bevaka Kultur och hälsa-området i omvärlden, sprida information, kunskap och erfarenheter genom att utveckla nätverk, arrangera fortbildningar och skapa tvärsektoriella arenor, initiera forskning och utvärdera och analysera projekt och verksamheter.

Som vi sett ovan har satsningarna på Kultur i vården i Region Kronoberg varit av mera tillfällig karaktär med t.ex. tidsbegränsade

projektbidrag. Kunskapsuppbyggnad är avgörande för att få till stånd en långsiktigt, robust och förankrad satsning på området. I analysen utifrån Problemkartan konstaterar vi att brist på förankring i Hälso- och sjukvården är ett av de största hoten mot en framgångsrik satsning på Kultur i vården, vilket även andra regioner bekräftar. Ett första steg är att arbeta strategiskt med kunskapsuppbyggnad inom Region Kronoberg utifrån den forskning som pågår. Ett seminarium på temat nya forskningsrön kring Kultur och hälsa kan vara en utgångspunkt. Arbetet med kunskapsspridning ska pågå kontinuerligt för att öka kunskapsnivån om området och förankra synsätt och metoder i hela organisationen. Detta arbete kan med fördel göras i samarbete med Regionsamverkan Sydsverige. Ett långsiktigt mål kan vara att bygga upp ett gemensamt kompetenscentrum för Kultur och hälsa i södra Sverige.

Kulturaktörernas roll

Det är avgörande att kulturaktörerna i länet är med i uppbyggnaden av en struktur för Kultur i vården. Det finns mycket erfarenhet från olika projekt inom området och det finns ett stort intresse för att delta i aktiviteter inom ramen för Kultur i vården. Flera kulturföreträdare framhåller också behovet av en stabilare organisation där de slipper tillfälliga ansökningar och byråkrati utan får mera långsiktiga uppdrag som ger bättre effekter. Flera intressanta projekt har de facto lagts ner av resursbrist trots goda resultat som t.ex. Kultur på hjul och Möten med minnen. I det här sammanhanget är det viktigt att klargöra vilka åtaganden som ingår i aktörernas ordinarie uppdrag och vilka insatser som kan vara aktuella för projektstöd.

Organisation och strategi

En stor utmaning i arbetet med Kultur i vården är att få en hållbar förankring inom hälso- och sjukvården. Resultaten av insatserna är i hög grad beroende av ett gott samarbete mellan ansvariga tjänstemän inom kulturområdet, ansvariga tjänstemän inom hälso- och sjukvårdsområdet och kulturaktörerna. Politisk förankring är en annan viktig förutsättning för goda resultat. Vi föreslår att en projektgrupp bildas med företrädare från:

- Kulturstaben, Folkhälsa och social utveckling, Regional utveckling
- Vuxenpsykiatri, Primärvårds- och Rehabcentrum och FoU, Hälso- och sjukvårdsavdelningen
- Kulturaktörer: Musik i Syd, Regionteatern, Kulturparken Småland, Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg, Det fria ordets hus, Sagomuseet, konstsamordnare

Projektgruppen leds av en projektledare på Regional utveckling (placerad på Folkhälsa och socialt arbete eller Kulturstaben) som får i uppdrag att ta fram en plan för Kultur i vården för Region Kronoberg. I planen fastslås bland annat prioriterade målgrupper, insatsområden, ansvarsfördelning, finansiering och organisation. Arbetet med planen för Kultur i vården är en process mot ett gemensamt synsätt kring definitioner och insatser.

En forskare från FoU Kronoberg eller Linnéuniversitet knyts till projektgruppen.

Ett system med kulturombud inom hälso- och sjukvården sätts upp med inspiration från Region Uppsala. Vikten av att insatserna förankras i verksamheterna har betonats i omvärldsanalysen. Som en del i arbetet anordnas seminarier och workshops för att

påbörja kunskapshöjning inom Region Kronoberg på området Kultur och hälsa. Kulturombuden är här en viktig målgrupp för att sprida kunskap och få förankring. De kunskapshöjande insatserna kan gärna genomföras i samarbete med andra aktörer i Regionsamverkan Sydsverige.

Pilotprojekt

Vid sidan av arbetet med planen genomförs några pilotprojekt för att praktiskt pröva samverkansformerna. Här gäller det att bygga vidare på de strukturer och den kunskap som byggts upp i tidigare satsningar av kulturaktörerna. Det är också viktigt att anknyta till de aktuella satsningarna inom Bild och form och Det fria ordet som Kulturplanen pekar ut. Möjliga pilotprojekt kan vara:

Möten med minnen, del två, projektägare: Kulturparken Småland

Musik, kultur och hälsa, projektägare: Musik i Syd
Pilotprojekt för Konst i Vården, Pedagogiskt arbete i samband med utställning och inventeringen av befintlig konst på Vuxenpsykiatri, projektägare: Konsthandläggaren och konstkonsulten i anslutning till nya Vuxenpsykiatri. Digital tillgänglighet och musik, projektägare: Musik i Syd och Kulturarenan

Syntolkning av teater – något projekt med fokus på tillgänglighet

Det muntliga berättandet, samtida berättande: Sagomuseet, Det fria ordets hus

Dokumentärt scenkonstverk med workshops och eftersamtal, projektägare: Regionteatern Blekinge Kronoberg

Kommunerna i ett senare skede

Omvärldsanalysen visar att många regioner arbetar i nära samarbete med kommuner, inte minst i arbetet med äldre och kultur och hälsa. Uppdraget i den här förstudien var att i första hand titta på hur Kultur i vården kan organiseras och utvecklas inom Region Kronoberg men nästa steg bör vara ett närmare samarbete med kommunerna. Frågan kan t.ex. lyftas i Kommunalt forum för att förankras. En idé som kommit fram är att på sikt skapa ett subventionssystem för scenkonst för äldre efter samma modell som idag tillämpas i länet för barn och unga. Den ökande gruppen äldre är en viktig målgrupp för insatser inom ramen för Kultur i vården.

Rekommendationer

Uppgiften i förstudiens uppdrag är att ta fram tre konkreta förslag för hur Kronoberg kan arbeta med konceptet Kultur i vården. Vi har i förstudien valt att beskriva tre olika förslag utifrån perspektivet small, medium och large. Vilket alternativ vi än väljer bör det på sikt även inrättas ett projektstöd till kulturaktörer för att ansöka om projekt i linje med den antagna planen. När kommunerna också är med i samarbetet bör även en arrangörstödsmodell för äldre övervägas. Där kan lätt modellen från subventioner för scenkonst för barn och unga kopieras. Förslagen kan ses i ett tidsperspektiv med början i Small.

1. Small – plan och kunskapsuppbyggnad

Förankring och samsyn kring nästa steg behövs både när det gäller den politiska ledningen men också ledningen på tjänstemannanivå. Det bör finnas ett ansvar hos ansvariga förvaltningsdirektörer för att rigga en projektgrupp och avgöra vilka som bör vara med i den.

Vi föreslår att en projektgrupp bildas med företrädare från:

- Kulturstaben, Folkhälsa och social utveckling, Regional utveckling
- Vuxenpsykiatri, Primärvårds- och Rehabcentrum och FoU, Hälso- och sjukvårdsavdelningen
- Kulturaktörer: Musik i Syd, Regionteatern, Kulturparken Småland, Biblioteksutveckling Sydost, konstsamordnare

Projektgruppen leds av en projektledare på Regional utveckling (placerad på Folkhälsa och social utveckling eller Kulturstaben) som får i uppdrag leda processen för en plan för Kultur i vården för Region Kronoberg. I planen fastslås bland annat prioriterade målgrupper, insatsområden, ansvarsfördelning, finansiering och organisation. Arbetet med planen för Kultur i vården är en process mot ett gemensamt synsätt kring definitioner och insatser.

Patient- och handikapporganisationerna fungerar som en referensgrupp till projektgruppen.

2. Medium – plan, kunskapsuppbyggnad, kulturombud och pilotprojekt

En plan för Kultur i vården arbetas fram och aktiviteter för kunskapsuppbyggnad pågår parallellt. Planen för Kultur i vården antas sedan av Kulturnämnden och Hälso- och sjukvårdsnämnden. Ett första steg är att anordna en gemensam workshop för Kulturnämnden och Hälso- och sjukvårdsnämnden om Kultur i vården.

Vi föreslår att en projektgrupp bildas med företrädare från:

- Kulturstaben, Folkhälsa och social utveckling, Regional utveckling
- Vuxenpsykiatri, Primärvårds- och Rehabcentrum och FoU, Hälso- och sjukvårdsavdelningen
- Kulturaktörer: Musik i Syd, Regionteatern, Kulturparken Småland, Biblioteksutveckling Sydost, konstsamordnare

Projektgruppen leds av en projektledare på Regional utveckling (placerad på Folkhälsa och social utveckling eller Kulturstaben) som får i uppdrag leda processen för en plan för Kultur i vården för Region Kronoberg. I planen fastslås bland annat prioriterade målgrupper, insatsområden, ansvarsfördelning, finansiering och organisation. Arbetet med planen för Kultur i vården är en process mot ett gemensamt synsätt kring definitioner och insatser.

Patient- och handikapporganisationerna fungerar som en referensgrupp till projektgruppen.

En forskare från FoU eller Linnéuniversitetet knyts till verksamheten.

Till projektgruppen knyts också några pilotprojekt som följs noga och utvärderas. Omfattning och utformning av utvärderingen fastställs i ett senare skede.

Här följer några exempel på pilotprojekt. Utgångspunkten är att projektgruppen arbetar fram pilotprojekten:

Möten med minnen, del två, projektägare: Kulturparken Småland

Musik, kultur och hälsa, projektägare: Musik i Syd

Pilotprojekt för Konst i Vården, Pedagogiskt arbete i samband med utställning och inventeringen av befintlig konst på Vuxenpsykiatri, projektägare: Konstkonsulenten i anslutning till nya Vuxenpsykiatri

Digital tillgänglighet och musik, projektägare Musik i Syd och Kulturarv

Syntolkning av teater – något projekt med fokus på tillgänglighet?

Det muntliga berättandet, samtida berättande, projektägare: Sagomuseet, Det fria ordets hus

Dokumentärt scenkonstverk med workshops och eftersamtal, projektägare: Regionteatern Blekinge Kronoberg

En modell för kulturombud inom hälso- och sjukvården genomförs.

Insatser görs fr.a. från politiskt håll för att etablera ett Kompetenscentrum för Kultur och hälsa inom ramen för Regionsamverkan Sydsverige.

4. Large – plan, kunskapsuppbyggnad, pilotprojekt och samverkan med kommunerna

Som förslag 2 men till projektgruppen knyts också Kommunalt forum och insatserna sprids till att omfatta även kommunerna, gärna med en början i gemensamma pilotprojekt. Metoden utgår från regionens begrepp samhandling. Organisationens inspireras av Region Skånes

arbete som är väl förankrat i kommunerna och där flera pilotprojekt sker i samverkan mellan regionen och aktuella kommuner.

En programverksamhet skapas där lokaler inom hälsa och sjukvård används som öppna arenor för kulturarrangemang. Programläggningen sker i samråd mellan projektledare, kulturarrangörer och kulturombud. Region Uppsala står som förebild i arbetet med programverksamheten. Här kan en samordning ev. göras med insatserna kring kultur på okonventionella platser.

Finansiering Kultur i vården

	1. Small	2. Medium	3. Large
Kostnader			
Projektledare	510 000	510 000	570 000
Omk plan	40 000	40 000	40 000
Omk kulturomb	20 000	20 000	20 000
Pilotprojekt		680 000	920 000
Utbildningsinsatser	50 000	50 000	50 000
Samarbete kommuner			500 000
Summa	620 000	1300000	210 0000
Intäkter			
Budgetanslag Kultur i vården	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Kulturrådet		?	300 000
Hälso- och sjukvårdsavd		300 000	300 000
Kommunal medfinansiering			500 000
Summa	1 000 000	1 300 000	2 100 000

Utgångspunkten är att en projektledare anställs på 75% för att arbeta med den fortsatta utvecklingen av Kultur i vården. I alternativet large har projektledartjänsten utökats till heltid eftersom det alternativet kräver större insatser. Vissa omkostnader finns för arbetet med planen och med att organisera kulturombud. Här kan också uppkomma kostnader för arbetstid för kulturombuden. I Region Uppsala arbetar kulturombuden på betald arbetstid. Utbildningsinsatserna är viktiga och 50 000 utgör en miniminivå för att kunna åstadkomma något inom området. Summan för pilotprojekten kan regleras med intäkter från andra finansiärer såsom t.ex. Kulturrådet. Det kan också vara aktuellt att söka medel från Kampradstiftelsen till de enskilda pilotprojekten. En viss medfinansiering från Hälso- och sjukvården är viktig för förankringens skull. Vidare utgår vi från att kommunerna medfinansierar sina egna pilotprojekt när detta blir aktuellt.

Foto: Tyrolen, fotograf: Kristina Gustafsson

Bilagor

Källor

Litteratur

All-Party Parliamentary Group on Arts, Health and Wellbeing Inquiry Report Creative Health: The Arts for Health and Wellbeing, July 2017

Kulturförvaltningen Stockholms län, Ida Nyström Niklas Källberg: Kompetenscentrum För kultur och hälsa Förstudie kring behov, förutsättningar och möjligheter, mars 2016

Sigurdson, Ola (red): Kultur och hälsa. Ett vidgat perspektiv (2014), Göteborgs Universitet

Springett, Jane: Kultur att införliva den holistiska och mänskliga aspekten, kapitel i Andersson & Ejlertsson (red) Folkhälsa som tvärvetenskap- möten mellan ämnen (2009) Studentlitteratur

Statens Folkhälsoinstitut: Kultur för hälsa- en exempelsamling från forskning och praktik (2005)

Nordiska ministerrådet: Vändpunkt – Förslag om kultur och hälsa, rapport till Nordiska ministerrådet från Region Skåne, 2015

NÄRMARE KRONOBERGAREN 2017 – 2027 UTVECKLINGSSTRATEGI INOM HÄLSO- OCH SJUKVÅRD, Region Kronoberg

REGIONAL KULTURPLAN FÖR KRONOBERGS LÄN 2018–2020

Uppdrag till Statens kulturråd att genomföra en nationell översyn av området kultur och hälsa

Länkar

Region Jönköping <http://plus.rjl.se/kulturivarden>

Region Östergötland <http://vardgivarwebb.regionostergotland.se/Startsida/Verksamheter/Halso--och-vardutvecklingscentrum/Verksamhetsutveckling-Vard-och-Halsa/Halsoframjande/Kultur-och-halsa/Ma-bra-med-kultur/>

Region Skåne: Strategi och handlingsplan <https://utveckling.skane.se/utvecklingsomraden/kulturutveckling/kultur-och-halsa/>

Strategiska gruppen <https://vardgivarwebb.skane.se/kompetens-utveckling/sakkunniggrupper/strategisk-grupp-for-kultur-och-halsa/#75385>

Projekt som fått kultur i vården-bidrag <https://utveckling.skane.se/utvecklingsomraden/kulturutveckling/kulturbidrag/beviljade-bidrag/#84688>

Kultur på recept <https://www.skane.se/Halsa-och-varld/Halsa/Kultur-pa-recept/>

Region Västerbotten: Alva kultur <https://regionvasterbotten.se/kultur/sjukhusbiblioteken/alva-kultur/>

Projektet Med famnen full av äventyr <https://regionvasterbotten.se/kultur/sjukhusbiblioteken/alva-kultur/med-famnen-full-av-aventyr/>

Rapport från Dalarna:

<http://dalarna.skadebanan.se/kulturochhalsa/Uppf%C3%B6ljning%20av%20f%C3%B6rstudie%20om%20Krehab.pdf>

<http://swedishbrainpower.se/>

<http://www.artshealthandwellbeing.org.uk/what-is-arts-in-health>

<https://www.theguardian.com/culture/2017/jul/19/arts-can-help-recovery-from-illness-and-keep-people-well-report-says>

<http://www.kulturellahjarnan.se/>

<http://www.kulturarenan.se>

Uppgiftslämnare/intervjupersoner

Region Kronoberg

Joar Björk, samordnare HHM (hälsa, humaniora och medicin)
Anna Bärtås, Verksamhetschef Barn- och ungdomskliniken
Sandor Eriksson, Verksamhetschef Psykiatri
Christel Gustafsson, regional utvecklingsdirektör
Ragnar Lindberg, kulturnämndens ordförande
Catarina Lindahl Petäjä, samordnare vård- och omsorgscollege
Louise Lyster, Avdelningschef - primärvårdens hälsoenhet Växjö
Annika Magnerot, verksamhetschef folkhälsa och social utveckling
Martin Myrskog, Regiondirektör Region Kronoberg
Per-Henrik Nilsson, hälso- och sjukvårdsdirektör
Charlotta Svanberg, hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande
Pernilla Sjöberg, 2:e vice ordförande i kulturnämnden
Åsa-Viktoria Wihlborg, konstkonsult

Kulturaktörer

Magnus Gustafsson, Musik i Syd
Magnus Holm, förut Regionteatern Blekinge Kronoberg
Lennart Johansson, Kulturparken Småland
Maria Lundkvist, Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg
Alexandra Stiernspetz Nylén, Det fria ordets hus
Meg Nömgård, Sagomuseet
Therese Willstedt, Regionteatern Blekinge Kronoberg

Andra regioner

Pia-Marit Ekström, kulturstrateg, Region Uppsala
Bibbi Miegel Sandborg, Utvecklare kultur och hälsa, Region Skåne

Nationella aktörer

Ulrika Lind, Kulturaräran, www.kulturaräran.se
Erik Åström, Kulturrådet

Intervjumall Kultur i vården, Region Kronoberg

2017-11-01

Bakgrund

Uppdraget till Region Kronobergs Kulturnämnd att utveckla satsningar inom området Kultur i vården kom från regionfullmäktige i samband med budgetarbetet 2018. Det politiska syftet med satsningen är att fler invånare ska kunna möta kultur i vardagen på platser nära dem. Olika insatser har redan gjorts på området Kultur i vården genom riktade uppdrag till Region Kronobergs bolag. Mot bakgrund av att Landstinget Kronoberg och Regionförbundet södra Småland slog ihop och bildade Region Kronoberg finns nya förutsättningar att jobba med kultur i vården. Nu finns också en långsiktig årlig finansiering avsatt till att utveckla satsningar.

Förstudie

Nilsson & Månsson är ett aktiebolag med fokus på kultur, hållbar utveckling och ledarskap (www.nilsson-mansson.se). Bland kunderna finns Jönköpings kommun, Linnéuniversitetet, Skånes dansteater och Länsstyrelsen Kronoberg. Erica Månsson och Sarah Nilsson äger Nilsson & Månsson AB. Region Kronoberg har ett ramavtal med Nilsson & Månsson och vid en förnyad konkurrensutsättning gällande en förstudie om Kultur i vården fick Nilsson & Månsson uppdraget att genomföra förstudien.

Uppdraget är:

Göra en skriftlig förstudie om Kultur i vården och hur det arbetet kan utvecklas i Kronoberg.

Målet är att skapa möjligheter för fler att ta del av kultur i vården.

Upplägg

Under förstudien kommer en omvärldsanalys göras kring Kultur i vården i Sverige och Norden. Vidare kommer ett antal nyckelpersoner i Region Kronoberg att intervjuas. Syftet med intervjuerna är att få en bild av hur Kultur i vården kan organiseras på bästa sätt utifrån förutsättningarna i Region Kronoberg. Intervjuerna har karaktären av samtal och frågeställningarna är öppna.

Frågor

- 1 Vilken roll har du i Region Kronoberg?
- 2 Vilka tidigare erfarenheter har du av Kultur i vården, t.ex. från andra regioner?
- 3 Känner du till begreppet Kultur i vården?
- 4 Vilka möjligheter kan du se med att arbeta med Kultur i vården i Region Kronoberg?
- 5 Vilka hinder kan du se för att arbeta med Kultur i vården i Region Kronoberg?
- 6 Hur tror du att en satsning på Kultur i vården på bästa sätt skulle organiseras i Region Kronoberg?
- 7 Vilka beslut anser du vara nödvändiga för att skapa ett meningsfullt arbete med Kultur i vården? I vilka forum?
- 8 Vilka medskick har du i det fortsatta arbetet med Kultur i vården?

Tack för din medverkan!

Med vänliga hälsningar

Erica Månsson, Nilsson & Månsson AB

4

Kulturnämnden

Kultur i hela Kronoberg – fokus på en av kulturplanens prioriteringar

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås att kulturnämnden beslutar

att notera informationen till protokollet.

Sammanfattning

Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020 innehåller fem prioriterade utvecklingsområden. Vid kulturnämndens sammanträden 2018 presenterar kulturstaben arbetet inom respektive prioritering. På kulturnämndens sammanträde i februari presenteras Kultur i hela Kronoberg. I samband med den årliga verksamhetsplaneringen tar kulturstaben fram handlingsplaner för att genomföra kulturplanen. Det övergripande arbetet inom handlingsplanen Kultur i hela länet beskrivs kort medan två av dess processer; Kultur i vården och Kultur på okonventionella arenor behandlas inom separata ärenden.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

5

Kulturnämnden

Överenskommelse Berättarnätet Kronoberg

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås att kulturnämnden beslutar

att notera informationen till protokollet

Sammanfattning

Berättarnätet Kronobergs verksamhet har utvecklats mycket under senare år, bland annat med anledning av Unescos ackreditering. Organisationen har dock inte utvecklats på samma sätt och verksamheten kom till ett vägval för ca 1,5 år sedan. Då gjordes en utvärdering för att identifiera möjliga vägar fram. Efter utvärderingen bjöd Berättarnätet in till en framtidsverkstad. Där önskades bland annat ett gemensamt uppdrag från finansiärerna och regionen ombads bjuda in Sagobygdens kommuner till ett möte. Den 20 april 2017 hölls detta möte inom ramarna för Kommunalt forum – kultur på Grimslövs Folkhögskola. Mötet resulterade i ett uppdrag till tjänstepersonerna att ta fram ett första utkast på uppdrag till Berättarnätet Kronoberg. Detta utkast har nu tagits fram och diskuterats på Kulturchefsnätverket samt vid en presidieöverläggning med Ljungby och Alvesta kommuner.

Presidierna träffas igen i anslutning till Kommunalt forum – kultur den 13 mars. Beslut om överenskommelsen tas i Region Kronobergs kulturnämnd den 5 april.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga: Mötesanteckningar Presidieöverläggning Berättarnätet Kronoberg
180124
Utkast 2.0 Överenskommelse Berättarnätet Kronoberg

Presidieöverläggning Berättarnätet Kronoberg

Deltagare:

Ragnar Lindberg, ordförande Kulturnämnden Region Kronoberg
RosMarie J Neckö, 1:e vice ordförande Kulturnämnden Region Kronoberg
Pernilla Sjöberg, 2 vice ordförande Kulturnämnden Region Kronoberg
Marcus Walldén, ordförande Kultur- och fritidsnämnden Ljungby kommun
Maryana Holst, 1:e vice ordförande Kultur- och fritidsnämnden Ljungby kommun
Frida Christensen, ordförande Kultur- och fritidsnämnden Alvesta kommun

Emelie Johansson, regional utvecklingssamordnare Region Kronoberg
Lotta Nydahl Frånberg, regional utvecklingssamordnare Region Kronoberg
Ing-Marie Byström, kultur- och fritidschef, Ljungby kommun
Emelie Olsson, kultursekreterare Ljungby kommun
Simon Herlitz, kulturchef Alvesta kommun

Backspegel

Berättarnätet Kronobergs verksamhet har utvecklats mycket under senare år, bland annat med anledning av Unescos ackreditering. Organisationen har dock inte utvecklats på samma sätt och verksamheten kom till ett vägval för ca 1,5 år sedan. Då gjordes en utvärdering för att identifiera möjliga vägar fram. Efter utvärderingen bjöd Berättarnätet in till en framtidsverkstad. Där önskades bland annat ett gemensamt uppdrag från finansiärerna och regionen ombads bjuda in Sagobygdens kommuner till ett möte. Den 20 april 2017 hölls detta möte inom ramarna för Kommunalt forum – kultur på Grimslövs Folkhögskola. Mötet resulterade i ett uppdrag till tjänstepersonerna att ta fram ett första utkast på uppdrag till Berättarnätet Kronoberg. Detta utkast har nu tagits fram och diskuterats på Kulturchefsnätverket. Med anledning av det underlag som är framtaget fanns behov en kulturpolitisk diskussion varför Region Kronoberg har bjudit in till detta möte.

Nuläge

I Ljungby kommun ska en parlamentarisk grupp med alla partier sättas samman kring vad kommunen kan stötta Berättarnätet med för att skapa goda förutsättningar inför eventuellt ok från Unesco på regeringens ansökan om att Sagobygden ska utgöra ett gott exempel i registret för tryggheten av det immateriella kulturarvet. Under 2018 har kulturskolan muntligt berättande. Ljungby planerar även bli medfinansiär till projektet Kronoberg utvecklar en immateriell arena för muntligt berättande och önskar att Alvesta och Älmhult gör detsamma. Ljungby vill vara med och utveckla verksamheten och vara en garant för Berättarnätet i deras utveckling. Politiskt sett är alla överens i Ljungby, hela vägen upp till kommunalråd och både vad gäller majoriteten och oppositionen.

Alvesta kommun är positiva till Berättarnätet och Sagobygden. De ser dock behov av att backa för att göra rätt saker framöver och skapa en bra struktur. Alvesta vill ha en tydlighet kring vad pengarna går till och satsa på evenemang, inte drift. För att veta hur de går vidare behöver de veta var de står. Ljungby kommun har avtal kring specifika evenemang med Berättarnätet som kan vara ett stöd för Alvesta. I Alvesta behövs ytterligare arbete på hemmaplan.

Älmhults kommun var inte närvarande på mötet. Region Kronobergs kulturnämnds presidium önskar boka in ett specifikt möte med dem för att diskutera överenskommelsen.

Utkast på överenskommelse

Inga beslut tas på mötet idag utan underlaget bereds. Överenskommelsen ligger till grund för driften av Berättarnätet Kronoberg. Det finns behov av att vara tydliga. Det hjälper att ha en röd tråd i styrningen statligt, regionalt, kommunalt samt via en överenskommelse. Regionen och kommunerna ska inte in och styra i det konstnärliga utan stimulera verksamheten.

En förutsättning om vi har ett gemensamt uppdrag är att det finns representation från alla parter på möten som exempelvis verksamhetssamtal, annars försvinner kontinuiteten. Möten kan med fördel förläggas till andra kommuner än Ljungby.

Skrivningen om att "Berättarnätet Kronoberg ska stärka det muntliga berättandet på lokal, kommunal, regional, nationell och internationell nivå" innebär att de medel som respektive part lägger in kan användas för att stärka den muntliga berättartraditionen i andra delar av världen.

Målen i överenskommelsen är inte kvantitativa utan bygger på en aktiv dialog med verksamheten tillsammans med de underlag som samlas in via Kulturdatabasen.

Förändringar i överenskommelsen

- Nivån på respektive finansiering ska inte vara med i överenskommelsen.
- Överenskommelsen ska följas upp på det årliga verksamhetssamtalet.
- Den saknade informationen om kommunala styrdokument, kommunal uppföljning, kommunala utbetalningar och på vilken nivå som beslutet ska tas i respektive organisation ska läggas till.

Gruppen träffas igen i anslutning till Kommunalt forum – kultur den 13 mars. Beslut om överenskommelsen kommer att tas i Ljungby kommun snarast och i Region Kronoberg den 5 april.

Utkast 2.0 Överenskommelse Berättarnätet Kronoberg

1. Inledning

Region Kronoberg, Ljungby kommun, Alvesta kommun och Älmhults kommun ingår denna kulturpolitiska överenskommelse med föreningen Berättarnätet Kronoberg.

Överenskommelsen syftar till att stärka arbetet med den unika muntliga berättartradition som finns i Sagobygden och göra muntligt berättande till en profilfråga i Sagobygden och Kronoberg.

Överenskommelsen grundas på:

- Gällande Regional utvecklingsstrategi för Kronobergs län
- Gällande Regional kulturplan för Kronobergs län
- Gällande Verksamhetsplan för kultur i Ljungby kommun
- Gällande Kulturplan för Alvesta kommun
- Gällande Kulturplan för Älmhults kommun

Överenskommelsen gäller de kulturpolitiska medel Berättarnätet Kronoberg erhåller från respektive part i överenskommelsen. I vissa fall finns även lokala avtal med Berättarnätet Kronoberg.

2. Berättarnätet Kronobergs grunduppdrag

Berättarnätet Kronoberg ska stärka det muntliga berättandet på lokal, kommunal, regional, nationell och internationell nivå på följande sätt:

- **Muntligt berättande som konstform** – arbete med exempelvis konstnärlig förnyelse, kvalitetshöjande insatser, kompetensutveckling för professionella kulturskapare på området och professionella föreställningar,
- **Det egna muntliga berättandet** – arbete med invånare och besökares egna muntliga berättande i exempelvis skolan eller äldreboenden,
- **Det platsspecifika muntliga berättandet** – arbete med sägenplatser och andra muntliga berättelser som utgår från en specifik plats i Sagobygden,
- **Stödja internationella aktörer i trygghet av det immateriella kulturarvet med fokus på muntligt berättande** – arbete med internationella nätverk såsom exempelvis Unesco och Federation for European Storytelling (FEST)

Den kommunala och regionala politiska nivån arbetar enligt principen om armlängds avstånd. Principen bygger på konstens möjligheter att uttrycka sig fritt, vilket är en förutsättning för ett demokratiskt samhälle. Mer konkret så innebär principen om armlängds avstånd att den politiska nivån beslutar om mål och riktlinjer samt lägger fast ekonomiska ramar, men överläter konstnärliga och andra kvalitativa bedömningar till sakkunniga, i form av ämnesexperter och konstnärliga ledare.

Berättarnätet Kronobergs arbete ska kvalitetssäkras utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Perspektiv som särskilt ska beaktas i uppföljningen är:

- Barn och unga
- Jämställdhet
- Mångfald
- Tillgänglighet

3. Styrning, uppföljning och utvärdering

Berättarnätet Kronoberg ska planera, genomföra och följa upp sin verksamhet i enlighet med denna överenskommelse, kommunala styrdokument och Regional kulturplan för Kronobergs län.

Kvalitativ och kvantitativ uppföljning sker årligen till Region Kronoberg via Kulturdatabasen. Region Kronoberg ansvarar för att materialet skickas vidare till Sagobygdens kommuner. I kvartal tre bjuds Berättarnätet Kronoberg in till ett verksamhetssamtal med Region Kronoberg, Ljungby kommun, Alvesta kommun och Älmhults kommun. Vid detta möte följs överenskommelsen upp.

4. Finansiering

Berättarnätet Kronoberg finansieras genom:

- Statliga medel från Statens Kulturråd (betalas ut via Region Kronoberg)
- Regionalt driftsanslag från Region Kronoberg
- Kommunal finansiering från Ljungby kommun
- Kommunal finansiering från Alvesta kommun
- Kommunal finansiering från Älmhults kommun

Storleken på anslagen beslutas av respektive organisation. De statliga, regionala och kommunala medlen betalas ut fyra gånger per år.

Utöver denna överenskommelse kan Berättarnätet Kronoberg ta uppdrag och driva projekt med dessa eller andra parter. Den verksamheten ska vara självfinansierad. Det innebär att verksamheten också kan finansieras genom:

- Projektmedel och utvecklingsbidrag
- Egenfinansierad verksamhet
- Medlemsavgifter

5. Avtalslängd och övriga villkor

Överenskommelsen ska godkännas av respektive nämnd och styrelsen för Berättarnätet Kronoberg och gäller från och med dokumentets undertecknande. Överenskommelsen är långsiktig och gäller tillsvidare samt följs upp av parterna inför ny kulturplanepериод vart tredje år med möjlighet till revidering. Om förutsättningarna för överenskommelsen ändras av någon anledning ska parterna snarast informera varandra om detta. Uppsägning av överenskommelsen kan ske på minst en parts begäran och då skriftligen minst 12 månader före årsskiftet.

Om någon av parterna under verksamhetsperioden önskar få hela eller delar av Berättarnätet Kronobergs verksamhet belyst ska Berättarnätet Kronoberg svara för att de uppgifter som efterfrågas tas fram.

6. Underskrift

Denna överenskommelse har upprättats i fem likalydande exemplar varav parterna erhåller varsitt.

Ort och datum

Ort och datum

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande
Region Kronoberg

Markus Walldén
Kultur och fritidsnämndens ordförande
Ljungby kommun

Ort och datum

Ort och datum

Alvesta kommun

Älmhults kommun

Ort och datum

Ort och datum

Sofie Magnusson
Ordförande
Berättarnätet Kronoberg

6

Kulturnämnden

Kultur på okonventionella arenor

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås att kulturnämnden beslutar

att notera informationen till protokollet.

att uppdra åt regional utvecklingsdirektör att i samråd med Växjö kommun ta fram förslag på överenskommelse.

Sammanfattning

Hösten 2017 har en förstudie genomförts med anledning av regionfullmäktiges uppdrag till kulturnämnden att arbeta med kultur på okonventionella platser. Frågan diskuterades i kulturchefsnätverket och förstudien fokuserades därefter på en eventuell regionalisering av Växjö kommuns arbete Scensommar.

I förstudien konstateras att en regionalisering av Scensommar är av intresse för länets kommuner. Växjö kommun föreslås projektleda arbetet och upplägget bör spegla Musik i Syds verksamhet Musikriket. Förstudien föreslår att ett pilotprojekt genomförs redan sommaren 2018. Detta är emellertid inte görbart då planeringen för sommaren redan är klar. Istället bör ett pilotprojekt genomföras sommaren 2019. Ett första steg i arbetet är att ta fram en överenskommelse med Växjö kommun.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga: Förstudie Scensommar Kronoberg - Kultur på okonventionella arenor

Scensommar Kronoberg – kultur på okonventionella arenor

På uppdrag av region Kronoberg

Nilsson & Månsson

Nilsson & Månsson

nilsson-mansson.se

Erica Månsson | erica@nilsson-mansson.se | 076 788 27 01

Sarah Nilsson | sarah@nilsson-mansson.se | 070 321 22 77

Grafisk form: Kampanj AB, Växjö | info@kampanjab.se

Foto omslag: Malmö stads Sommarscen 2015 Foto: Per Egevad

Sammanfattning

Kultur på okonventionella arenor är inget etablerat begrepp men har använts t.ex. för projekt inom arkitektur och konst på oväntade platser i stadsrummet. Det har även använts i samband med scenkonst på oväntade ställen och syftet med sådana satsningar är i allmänhet att nå nya målgrupper och komma närmare medborgarens vardag med kultur. I Kronobergs län utvecklades begreppet Omöjliga möten som en del av en cultural planning-inspirerad kulturstrategi från mitten av 2000-talet. Kulturnämnden fick inspiration från bl.a. Bristol i Storbritannien.

Denna förstudie fokuserar på att sprida kultur på okonventionella platser genom att regionalisera Växjö kommuns koncept för scenkonst sommartid, Scensommar. Frågan har diskuterats i kulturchefsnätverket och uppgiften i förstudien är att undersöka intresse från länets övriga kommuner, organisatoriska och ekonomiska förutsättningar. Förstudien berör även arrangörskapets nuläge och utmaningar.

Scensommar startade i Växjö kommun sommaren 2015 som ett pilotprojekt med syfte att höja kommunens attraktionskraft under sommartid och sänka trösklarna för medborgarna för kultur. Fokus är scenkonst utomhus med fri entré. Scensommar ska inspirera och överraska publiken och spänna från det oväntade och unika till det breda och folkliga. Allt från barnteater, dans och jazz till film, pop och nycirkus.

Representanter från samtliga kommuner har intervjuats och det finns ett brett stöd för en regional variant av Scensommar. En av de intervjuade säger:

”Jag tror jättemycket på idén, men man måste jobba mycket med lokal förankring om det ska fungera bra. Det behövs föreningar som kan hjälpa till med arrangemangen, men också en professionell projektledare som driver det och enbart kan koncentrera sig på Scensommar. Det skapar aktiviteter som bidrar till en starkt gemenskap. Det ökar tillgängligheten till kultur och minskar barriärerna.”

Många pekar på Musik i Syds projekt Musikriket som har skapat ett upplägg som är mycket uppskattat av kommunerna och som bör bli en förebild för ett regionalt Scensommar. Kommunerna efterfrågar i första hand akter för barn och unga men även dans och nycirkus. En inventering av möjliga platser visar på stora möjligheter, inte minst för att stärka besöksnäringen i länet. Arbetet med ett regionalt Scensommar – Scensommar Kronoberg kan på sikt stärka arrangörsstrukturen i regionen genom att nya samverkansformer utvecklas.

I förstudien föreslår vi att kulturnämnden, Region Kronoberg och kultur- och fritidsnämnden, Växjö kommun, gör en överenskom-

melse om att Växjö kommun genomför Scensommar Kronoberg. Projektägare är Växjö kommun och Region Kronoberg. En styrgrupp skapas av projektägarna och en referensgrupp skapas med de medverkande kommunerna. Avtal sluts mellan kommuner och utförare. En förutsättning är att rollerna är tydliga gällande arrangörskapet. Varje kommun måste ansvara för det lokala arrangörskapet. De deltagande kommunerna betalar en fast avgift för att vara med.

För att tydliggöra roller och praktiska förutsättningar föreslår vi att ett pilotprojekt genomförs redan sommaren 2018 där kommunerna erbjuder tre akter för 40 000 kr. Summan blir sedan högre och genomförande, kostnader, roller och praktiska förutsättningar utvärderas innan projektet permanentas.

Innehåll

Sammanfattning	3	Förslag till finansieringsmodell för Scensommar	
Bakgrund	5	Kronoberg	15
Uppdrag	5	Nästa steg.....	16
Metod	5	Slutord	17
Avgränsningar.....	5	Bilagor	
Intro	6	Länkar och litteratur.....	19
In- och omvärldsanalys	6	Intervjupersoner.....	20
Kultur och okonventionella platser i stadsrummet.....	6	Aktuella platser	
Alternativa utställningsrum	6	Alvesta.....	22
Residence-in-Nature.....	6	Lessebo	25
Sommarscen, Malmö stad.....	6	Ljungby	26
Sommarlund, Lunds kommun.....	7	Markaryd	26
Stockholms kulturfestival	7	Tingsryd	27
JONK Jönköpings kommun och Region Jönköping.....	7	Uppvidinge.....	29
Musikriket, Musik i Syd – en vinnande modell	7		
Scensommar, Växjö kommun	8		
Lokala förutsättningar för kultur på okonventionella platser i kommunerna i Kronoberg	9		
Sammanfattning intervjuer med kontaktpersoner i länets kommuner	12		
ALVESTA.....	12		
LESSEBO	12		
LJUNGBY	12		
MARKARYD	12		
TINGSRYD.....	13		
UPPVIDINGE.....	13		
ÄLMHULT	13		
VÄXJÖ	13		
Tematisk sammanställning av intervjuer med kontaktpersoner i länets kommuner.....	13		
Aktuella platser i respektive kommun	11		
Vill kommunerna vara med i Scensommar Kronoberg?	12		
Arrangörsledet nuläge och utmaningar	13		
Analys	13		
Organisatoriska förutsättningar	13		
Roller projektägare, kommun och arrangör.....	14		
Överenskommelse mellan kultur- och fritidsnämnden, Växjö kommun och kulturnämnden, Region Kronoberg.....	22		
Pilotprojekt 2018	15		
Rekommendationer	15		
Förslag till organisation för Scensommar Kronoberg.....	15		
Roller	15		

Bakgrund

Förstudien tar sin utgångspunkt i den regionala kulturplanen. REGIONAL KULTURPLAN FÖR KRONOBERGS LÄN 2018–2020 pekar ut följande prioriterade utvecklingsområden:

- Ett enat Sydsverige skapar ett starkt kultursverige
- Kultur i hela Kronoberg
- En internationell arena för muntligt berättande
- Det fria ordet i Kronoberg
- En starkare infrastruktur för bild och form

Vidare skriver man i Kulturplanen om kultur på okonventionella arenor:

”Nya initiativ, det oväntade och okonventionella, ska värnas och digitaliseringens möjligheter ska tas tillvara i utvecklingen. År 2020 möter länets invånare kultur digitalt och på okonventionella platser. Utvecklingsarbetet har bidragit till att invånare som inte själva aktivt tar del av kultur erbjuds fler möjligheter att möta den i sin vardag.”

Uppdrag

Region Kronoberg bjöd in Nilsson & Månsson till en förnyad konkurrensutsättning under hösten 2017 gällande förstudien om kultur på okonventionella platser. Nilsson & Månsson lämnade anbud och fick tilldelningsbeslut 2017-10-11.

I Region Kronobergs uppdrag fanns följande bakgrundsbeskrivning: ”Uppdraget till kulturnämnden att utveckla satsningar inom området kultur på okonventionella arenor kom från regionfullmäktige i samband med budgetarbetet 2017. Det politiska syftet med satsningen är att fler invånare ska kunna möta kultur i vardagen på platser nära dem. Det finns också ett behov av att definiera begreppet okonventionella arenor. Ett arbete på tjänstemannanivå pågår och när utredaren är tillsatt behövs en dialog med kulturstaben på Region Kronoberg om vad som menas med begreppet. En diskussion om en regionalisering av Växjöns koncept ”Scensommar” har förts mellan kommunernas kulturchefer i forumet kulturchefsnätverket.”

Vidare preciserade Region Kronoberg uppdraget på följande sätt: ”Uppdraget är att göra en förstudie om kultur på okonventionella arenor och hur det arbetet kan utvecklas i Kronoberg.”

Metod

Förstudien har genomförts i tre moment:

- kartläggning
- analys
- förslagsutformning och rapportskrivande

Arbetet har genomförts i nära samarbete med kulturstaben, Region Kronoberg, med regelbundna avstämningar. Vidare har följande metoder använts:

- Informationsinhämtning via internet: Region Kronoberg, Sverige, Norden, Internationell utblick
- Intervjuer
- Analys och bearbetning

Intervjuer har genomförts med aktuella aktörer i länets kommuner utifrån en semistrukturerad intervjumall. Intervjumall och förteckning över intervjupersoner finns som bilagor. Vissa kompletteringar till intervjuerna har gjorts via e-post.

Avgränsningar

Vi har i förstudien utgått från kulturdefinitionen i Kulturplan Kronoberg 2018-2020:

”Kulturbegreppet kan ha många olika betydelser. Det är viktigt att definiera begreppet för att tydliggöra vad kulturplanen och kulturpolitiken omfattar. Ett humanistiskt/estetiskt kulturbegrepp är konstnärligt orienterat och innebär konstnärligt skapande som till exempel litteratur, konst, musik, scenkonst, film, formgivning och arkitektur. Ett samhällsvetenskapligt/antropologiskt kulturbegrepp inkluderar det humanistiska kulturbegreppet. Det är också betydligt bredare och innefattar socialt överförda levnadsmönster hos en grupp individer, till exempel normer och traditioner. Kulturpolitik brukar avgränsas till att främst omfatta det humanistiska kulturbegreppet. Det är vanligt att kulturella aspekter på andra verksamhetsområden ingår, till exempel inom fysisk planering eller vård och omsorg. I Kronoberg finns en tradition av samhällsplaneringsmetoden cultural planning. Den regionala kulturpolitiken utgår därför från en kombination av de två kulturbegreppen. Det innebär till exempel att även det civila samhället, folkbildningen och nya kulturformer ses som kulturella resurser i Kronoberg.”

Förstudien behandlar i första hand scenkonst på okonventionella arenor men bygger även modell och struktur för andra konstområden genom att mottagarkapaciteten för kultur stärks på lokal nivå.

Definitionen av okonventionella arenor ska enligt uppdraget ske i dialog mellan utredaren och kulturstaben. I diskussioner med kulturstaben har okonventionella platser definierats till platser som representerar för kommunerna bedömer som okonventionella platser. Det kan handla om en vanlig scen där t.ex. en viss form av scenkonst aldrig har uppförts men det kan också handla om platser med kulturhistoriska värden eller naturvärden och platser nära medborgarnas vardag såsom bostadsområden och badplatser. Syftet med att använda begreppet okonventionella platser är att skapa möjligheter för fler att ta del av kultur. Utgångspunkten i Växjö kommuns satsning på Scensommar är att sänka trösklarna för medborgarna att ta del av kultur och nå nya grupper.

Förstudien sätter fokus på möjligheten till en regionalisering av Växjöns koncept Scensommar.

Intro

Begreppet kultur på okonventionella platser används i olika sammanhang, ofta handlar det om arkitektur och konst i det offentliga rummet. Begreppet används för scenkonstprojekt som valt annorlunda platser för sina produktioner. Det finns ingen gemensam tydlig definition av begreppet kultur på okonventionella arenor. I förstudien konstaterar vi att det används i olika sammanhang som vi redovisar exempel på nedan. Gemensamt är att insatserna syftar till att fler ska nås av kultur genom att använda okonventionella platser som arena för kulturprojekt. Begreppets användning i Region Kronoberg har sitt ursprung i den första regionala kulturstrategin i Kronobergs län som utformades med utgångspunkt från ett cultural planning-perspektiv.

Inspirationen fick Landstinget Kronoberg bl.a. från Storbritannien och Bristol som kulturnämnden besökte 2004. Begreppet Omöjliga möten användes och det är enligt kulturnämndens ordförande Ragnar Lindberg detta begrepp som vidareutvecklats till kultur på okonventionella platser.

Det finns många exempel på aktiviteter som syftar till att flera ska möta kultur i sin vardag som vi kommer att se nedan. Förstudien behandlar mera specifikt en regionalisering av Växjöns koncept Scensommar som i sin tur har hämtat inspiration från Malmö stads satsning Sommarscen.

In- och omvärldsanalys

Nedan redogör vi för några genomförda och pågående insatser samt utvecklingsprocesser inom området.

Kultur och okonventionella platser i stadsrummet

Begreppet kultur på okonventionella platser används ofta i samband med stadsutveckling och konst- och arkitekturprojekt. Rapporten Tillfällig arkitektur ger plats för kultur, Rumsskapande händelser och gemenskapande platser av Malin Zimm på White arkitekter, framtagen av Stockholms stads kulturförvaltning, i samarbetet med Kommissionsen för ett socialt hållbart Stockholm 2016, söker sambanden mellan kulturverksamheter och stadsrummet. Med tillfällig arkitektur avses strukturer som uppförs för en begränsad tidsperiod på en plats som därigenom aktiveras, tillgängliggörs, omskapas och väcker intresse. Tillfälliga strukturer kan bli ett av flera verktyg för staden att stärka samarbete och gemenskap, möta olika gruppers behov och visa riktningar mot en demokratisk och rättvis tillgång till stadens rum.

Alternativa utställningsrum

Donkey Institute of Contemporary Art (DICA) var ett ambulerande konstgalleri som färdades längs Beijings gator under sommaren 2009. Det som skilde DICA från andra ambulerande gallerier var att det var en åsna som fraktade runt utställningen. Bakom projektet stod konstnärssduon Michael Yuen and Yam Lau som bland annat visade videokonst och artist's books från åsnans rygg. Tanken med DICA och många andra alternativa utställningsrum är att bryta sig loss från den vita kuben och den institutionella konstscenen för att söka upp och möta en ny publik. Det finns många kreativa lösningar på hur ett galleri kan se ut. Det kan vara en husvagn som byggs om till ett galleri, en resväska med konstverk, eller ett USB-minne som placeras ut i stadsrummet.

I Umeå 2014 och Intercults projekt CORNERS utforskade 40-talet europeiska konstnärer och forskare Europas utkanter. I mötet med människor och platser sökte de idéer och inspiration till nya verk. Fyra

Xpeditioner genomfördes under 2011-2012. Den första, North Xpedition, gick från Mo i Rana (Norge) genom Västerbotten till Umeå.

Residence-in-Nature

Residence-in-Nature initierades av Åsa Jungelius och har utvecklats i samarbete med alla medverkande till ett långsiktigt kollektivt konstprojekt baserat på egna erfarenheter av kontextspecifikt konstnärligt arbete i en avfolkningsbygd, där det postindustriella samhället har skapat en komplex livssituation. Det småländska landskapet är tätt sammankopplat med den materiella kultur som beskriver de ekonomiska, sociala, politiska och ekologiska förutsättningarna för den tid som vi lever i. Det konstnärsdrivna initiativet sammanföll med Region Kronobergs önskan om att genom konstnärligt arbete hitta en varaktig form för ett experimentellt artist-in-residence-program som är kopplat direkt till regionens förutsättningar.

Var möter vi konsten i en glesbygd som till största del består av producerad natur/skogsbruk, vattendrag, bruksorter i skifte mellan det industriella och det postindustriella samhället, småstäder, naturreservat, turister, vandrings- och kanotleder? Residence-in-Nature har för avsikt att låta de medverkande konstnärerna genom en positionsförflyttning i sin praktik bo, verka (arbete) och möta invånarna i området, t.ex. på busshållplatserna, skogarna, kanotlederna, biblioteken, vägarna och omfamna hela det offentliga rummet och se på det som ett.

Sommarscen, Malmö stad

Sommarscen Malmö presenterar scenkonst i stort och litet format. Programmet bjuder på allt från utmanande till lättillgängliga upplevelser, på både väntade och oväntade platser. Gemensamt för alla arrangemang är att de äger rum utomhus, att de är med fri entré och att de ska bjuda på en mångfald av scenkonst för barn, unga och vuxna under två sommarmånader.

Sommarscen presenterar varje sommar minst 150 föreställningar

under bar himmel, på 30–40 olika spelplatser runtom i Malmö. Ambitionen är att ständigt utmana, överraska och inspirera publiken. Programmet spänner från det unika och oväntade mötet till det breda och folkliga med allt från barnteater, dans, litterära vandringar och jazz till film, pop, nycirkus, allsång och musik från hela världen. Föreställningar i både stort och litet format på Pildammsteatern, i parker, vid vattnet och i Malmös stadsmiljö.

Med både regionala, nationella och internationella gästproduktioner och samproduktioner med Malmös kulturinstitutioner och fria aktörer skapas ett varierat programutbud med både bredd och djup.

Sommarscen startade 2005 med syfte att ta ett samlat grepp om sommarscenkonsten i Malmö. Det fanns ett brett utbud scenkonst på olika scener i staden men det spretade och ett gemensamt tänk saknades. Sommarscen startade som ett treårigt projekt med syfte att konceptualisera och professionalisera scenkonsten under sommaren. Det handlade också om att skapa ett varumärke och använda en avsändare för olika aktiviteter. Tidigare fanns bl.a. sommarsteater på stora scenen i Pildammsparken men detta togs bort för att satsa på scenkonst på hög nivå, utmana scenkonsten och skapa låga trösklar för publiken. Ett annat syfte var att få malmöborna att flytta sig i sin egen stad!

Nu är Sommarscen ett väl etablerat varumärke som malmöborna har stort förtroende för. Hälften av akterna är riktade till barn och unga. De lokala kulturaktörerna fungerar som samverkansparter. Ibland kan diskussioner om konkurrens uppstå men det goda samarbetet skapar en förståelse för verksamheten.

Marie Norrthohn på Sommarscen pekar på flera viktiga framgångsfaktorer i arbetet:

- Att organisationen arbetar på helårsbasis med Sommarscen ger arbetsro och tid för ordentlig utvärdering och uppföljning. Vidare att man kan arbeta systematiskt med samverkan både med arrangörer men inte minst med kulturaktörer. Att arbeta med ett tvåårsperspektiv i programläggningen ger tid för reflektion, utveckling och samtal med samarbetsparter. En enhetschef, två producenter, en produktionskoordinator, en teknisk samordnare och en teknisk producent arbetar med Sommarscen.
- En annan framgångsfaktor är att Sommarscen har ett stort förtroende från nämnden och förvaltningen. Här har politikerna och förvaltningsledningen varit modiga och inte valt de enkla lösningarna.
- Att ha en teknisk producent är avgörande för att höja kvaliteten, menar Marie Norrthohn vidare.
- Sist men inte minst, samarbeten, samarbeten, samarbeten är avgörande för Sommarscens framgång. Att alltid ställa frågan vem kan det bäst, avslutar Marie Norrthohn.

Sommarlund, Lunds kommun

Sommarlund erbjuder sedan 2011 kulturupplevelser för alla åldrar i hela Lund, hela sommaren. Nästan allt är gratis och det mesta sker utomhus på ett fyrtiotal platser i hela kommunen. Ibland på en större scen, ibland på en enkel gräsmatta, alltid nära medborgaren. Utbudet har en stor spännvidd mellan det breda och det smala, det lokala, nationella och internationella – musik, scenkonst, litteratur, konst samt workshops och prova-på-aktiviteter. 2015 hade Sommarlund 46 500 besökare. Sommarlund arrangeras av kultur- och fritidsförvaltningen

på Lunds kommun i nära samarbete med en lång rad medarrangörer.

Stockholms kulturfestival

Stockholms Kulturfestival är en årligen återkommande kulturfest i Stockholm, som genomförs av Kulturförvaltningen på uppdrag av Stockholms stad. Festivalen innehåller årligen mer än 600 programpunkter och hade cirka 750 000 besök 2016.

Festivalen äger rum i Stockholms innerstad, spelplatserna är Gustav Adolfs torg, Karl XII:s torg (Dansbanan), Skeppsbron och familjeområdet på Norrbro. Programmet har ett brett anslag och innehåller allt från World Music, jazz, opera, klassiskt, pop, rock, aktiviteter för barn/familj, författare, street art, teater, stadsvandringar, konst, dans, foto och internationella gästspel. Festivalen brukar innehålla världens längsta bokbord som alltid går av stapeln på söndagen. Allt på Kulturfestivalen är gratis med undantag för "walks" – guidade stadsvandringar med en mängd olika teman.

JONK Jönköpings kommun och Region Jönköping

JONK presenterar spännande teater, dans och cirkus av internationella artister för målgruppen 0–25 år. Gästspelen kan upplevas på flera arenor, väntade som oväntade, och i samarbete med ett stort antal aktörer i Jönköpings kommun och län. JONK vill se scenkonst på många platser i vardagen. JONK! tar sig dit. Med föreställningar och workshops.

Projektet finansieras av ett utvecklingsbidrag från Region Jönköpings län och kultur- och fritidsnämnden och täcker en halvtidstjänst samt programbudget.

Från augusti 2014 och fram till maj 2017 presenterade JONK en serie av föreställningar och workshops av internationella artister baserade i andra länder. De arbetar med olika scener, på stadsfester och festivaler samt i olika miljöer inomhus och utomhus. JONK presenterar gratis scenkonst där många kan nås, eller i miljöer där många redan samlas. Det rör sig ofta om sammanhang där internationell scenkonst inte brukar synas.

Musikriket, Musik i Syd – en vinnande modell

Musik i Syds satsning Musikriket som startade för fem år sedan har arbetat systematiskt för att bygga upp en ny struktur för arrangörer i länet. Det har tagit tid och krävt ett intensivt och uthålligt nätverksarbete och man har tagit fram en arbetsmodell som har varit framgångsrik. Alla kommuner hänvisar i intervjuerna till modellen i Musikriket som ett föredöme för hur Scensommar Kronoberg ska kunna fungera.

Musikriket organiseras enligt följande:

Kommunerna prenumererar på 4–6 konserter för en fast summa. Basutbudet består av fyra konserter. Man kan också få en gratis workshop i anslutning till konserten för kulturskolan, spelmannslaget, folkhögskolan eller för någon annan grupp. 2017 är det två kommuner som utnyttjar detta. Artisterna får ett extra gage för workshop.

6 konserter under året	kostar kommunen 50 000 + moms
5 konserter under året	kostar kommunen 40 000 + moms
4 konserter under året	kostar kommunen 30 000 + moms

2017 är det tre kommuner som har fem konserter men ingen har sex stycken. Tidigare har Ljungby haft sex konserter.

Musik i Syds producent sätter ihop en förslagslista under våren med musikakter i olika genrer. Musik i Syd väljer tillsammans med kommunerna ut prioriterade akter i förhållande till budget under maj månad. Tanken är att på sikt få med så många olika musikaliska stilar och uttryck som möjligt. Man försöker att hitta akter med en "twist" som sticker ut från mängden. Målet är inte att allt ska passa alla medborgare utan något ska passa alla. Musik i Syd jobbar också aktivt för att få rimlig genusbalans i utbudet. Ibland använder man sig av Musik i Syds fasta ensembler. Med jämna mellanrum genomförs enkätundersökningar.

Producenten sköter alla artistkontakter, avtal, bokar hotell och hyrbilar, resor, skriver turnéplan och ordnar ljud/ljusteknik. Musik i Syd anmäler också konserterna till STIM och står för den kostnaden.

Musik i Syd gör även en stor del av marknadsföringen – layoutar och trycker foldrar samt affischer. De skriver pressutskick, jobbar via sociala medier och driver hemsidan musikriket.nu. Varje kommun får en egen folder med sin specifika information och sitt namn, där utöver finns det en allmän folder. Det produceras sammanlagt tio unika foldrar under 2017. Kommunerna är mycket nöjda med upplägget.

Kommunerna annonserar och marknadsför konserten lokalt. Kommunerna ordnar artistmat, arrangerar konserten och får biljettintäkterna. Musik i Syd ordnar vid behov ljud, ljus, notställ och har fram t.o.m. 2017 varit med vid alla konserter. Fr.o.m. 2017 så kommer producenten vara med två gånger under året hos varje kommun. De enskilda kommunerna jobbar på olika sätt. En del samarbetar tätt med kulturskolan, som kanske får en workshop eller vars elever är förband på konserten. I vissa kommuner ligger arrangemanget direkt på bibliotekarierna och ibland är det lokala arrangörer som arrangerar i samverkan med kommunen. Även Växjö kommun är med i Musikriket men då förläggas inga konserter i centralorten utan uteslutande på landsbygden och mindre orter. Avtal med kommunerna skrivs under hösten inför kommande år.

Framgångsfaktor för Musikriket:

- Det enkla och tydliga upplägget med priser och leveranser – tydligt vad kommunen får
- Demokratisk process vid urval skapar förankring
- Långsiktigheten i konceptet. Lite svårt att få publik i början men nu är konceptet känt och publiken ökar
- Många kommuner ger möjlighet till långa turnéslingor och bra priser
- Tydliga roller för arrangörskap, marknadsföring m.m.

Scensommar, Växjö kommun

Scensommar startade i Växjö kommun sommaren 2015 som ett pilotprojekt med syfte att höja kommunens attraktionskraft under sommartid och sänka trösklarna för medborgarna för kultur. Fokus är scenkonst utomhus med fri entré. Scensommar ska inspirera och överraska publiken och spänna från det oväntade och unika till det breda och folkliga. Allt från barnteater, dans och jazz till film, pop och nycirkus.

Tanken är kultur nära hemmaplan och föreställningar dyker upp i såväl centrala Växjö som i kommunens mindre orter. Ett 25-tal föreställningar erbjöds första året. Malmös satsning Sommarscen stod som modell för Scensommar i Växjö med tydligt fokus på fri entré, ut-

omhus, ett brett spektrum av akter för att ge medborgarna möjlighet att möta kultur i vardagen.

Scensommars första säsong togs emot mycket väl av publiken. Succé tyckte arrangörerna och beslöt att permanenta satsningen. Akterna utanför Växjö stad var särskilt uppskattade och konserter på orter som Gemla, Lammhult, Braås mm lockade upp till 200 personer.

Konceptet har utvecklats och under sommaren 2017 anordnades 52 arrangemang på 26 olika platser, varav 5 i Alvesta kommun. Det totala antalet besökare var 16 900 vilket är den högsta siffran hittills. Scensommar utökades alltså till Alvesta kommun där föreställningar också erbjöds i Alvesta, Moheda, Lönashult och Vislanda. Ett mycket lyckat initiativ som blev uppskattat och fungerade bra rent organisatoriskt. Projektledaren Therese Johansson skriver i Scensommar rapport 2017:

"En av de viktigaste delarna har varit att vi besöker så många olika platser och framförallt utanför tätorten Växjö. Detta har kommenterats av flertalet besökare som tackar för att det händer något på just deras ort, att det är fantastiskt koncept och att akterna är väldigt bra. Scensommar är ett projekt som skapar samhörighet, tillhörighet och glädje för liten som stor, gammal som ung, det är väldigt inkluderande på det sättet att man varierar platser men även har olika målgrupper i bokandet av akterna och framförallt att det är fri entré."

Scensommar har haft en extern säsongsanställd projektledare som genomfört arrangemangen i samarbete med ett ljudteknikföretag som upphandlats. En projektassistent har anställts på 80% som ansvarade för arrangemangen i Alvesta och marknadsföringsuppgifter. Bokningarna av akterna har kultursekreterarna på kultur- och fritidsförvaltningen gjort i ett tidigare skede.

Det finns många lärdomar i rapporten från Scensommar 2017. Therese pekar bland annat på vikten av att arbeta med en samordnad marknadsföring så att grafisk profil och varumärke är enhetligt. Detta fungerade bra i samarbetet med Alvesta. Vidare betonar projektledaren vikten av tidiga kontakter med arrangörerna och besök på de aktuella platserna för att förbereda och även förankra arrangemangen. Genom Scensommar har en helt ny arrangörskompetens byggts upp och denna modell kan vara tillämplig på Scensommar Kronoberg. En av de viktigaste framgångsfaktorerna i Scensommar är just akterna utanför Växjö centralort och vilken betydelse arrangemangen har i lokalsamhället. En reflektion kring detta är behovet av en året runtanställd projektledare som kan arbeta aktivt med nätverkande med de lokala arrangörerna men även med de regionala kulturaktörerna och också ha tid för utvärdering och uppföljning av insatserna.

Budget Scensommar 2017

Projektledning.....	301000
Marknadsföring.....	171500
Akter barn och familj.....	278370
Linnéparken.....	380500
Akter vuxna.....	244924
Övrigt.....	303063
Summa	1679357

Lokala förutsättningar för kultur på okonventionella platser i kommunerna i Kronoberg

I förstudien har representanter för samtliga kommuner intervjuats. Lista över intervjupersoner och intervjumall finns som bilagor. Först redovisar vi en sammanfattning från respektive kommun och sedan har vi gjort en större tematisk genomgång utifrån frågemallen. Frågorna till Växjö kommun har inte följt samma frågemall utan i första hand rört Växjös möjligheter att medverka i en spridning av konceptet Scensommar.

Sammanfattning intervjuer med kontaktpersoner i länets kommuner

ALVESTA

Har köpt in sig på konceptet och ett antal konserter. Förespråkare för idén och ser inga egentliga hinder. Tror på central samordning, kombinerat med professionell lokal förankring och föreningsliv. Spridning till kommunens alla hörn ökar tillgängligheten till kultur och stärker gemenskapen.

LESSEBO

Ett projekt som alla kan vinna på. Stort intresse för att samarbeta. Enda hindret skulle vara brist på pengar, särskilt i de mindre kommunerna. Musikriket har varit ett bra koncept både vad gäller organisation och finansiering. Skulle kunna fungera även här. Klar inriktning på barn och unga.

LJUNGBY

Central projektledning som planerar, tar fram förslag och bokar, kompletterat med den lokalkännedom som finns i kommunerna. Musikriket har varit ett lyckat koncept. Vill gärna binda ihop professionell kultur utifrån med den lokala. Tror på samverkan och klart intresse att vara med.

MARKARYD

Självklart att kommunen måste vara med, men önskar ingen central roll i projektet. Mycket nöjda med det upplägg Musikriket har. Det är arrangemang som inte kräver så mycket lokalt arbete. Bredden i utbudet är viktigt. Ska kunna locka både de bofasta och de många gästande turisterna.

TINGSRYD

Vill mycket gärna vara med. Scensommars program har visat på en fantastisk bredd. Skulle ge tillgång till saker som man inte kan få utan samverkan. Kan behövas en central grupp som jobbar operativt med planering, programläggning och logistik. Kommunerna kan de lokala förutsättningarna.

UPPVIDINGE

En fantastisk möjlighet att få kultur till nya grupper och nya platser. Om så många går ihop minskar kostnaderna, viktigt för de mindre kommunerna. Musikriket kan vara en modell, men ett annat upplägg också möjligt. Det praktiska arbetet får kommunen och lokala föreningar ta på sig.

ÄLMHULT

Ett bra sätt att göra kulturen mer tillgänglig för alla och få fler att bekanta sig med kultur. Viktigt för ortens attraktivitet, det händer mindre på sommaren. Stor internationell befolkning i kommunen och en öppenhet för nya saker. Skulle tas emot med öppna armar. Pengar enda frågetecknet.

VÄXJÖ

Växjö kommun är mycket nöjda med satsningen Scensommar kan tänka sig att projektleda ett större projekt för scenkonst i hela länet – Scensommar Kronoberg mot regional och kommunal medfinansiering. Ett krav från Växjö är att det finns lokala arrangörer i respektive kommun som tydligt ansvarar för arrangörskapet. Annars är det praktiskt omöjligt. Man behöver också ha finansieringen klar med avtal med regionen och de medverkande kommunerna. Vinsterna för Växjö är att kvaliteten i utbudet kan höjas och att organisationen kan bli mindre sårbar än idag.

Tematisk sammanställning av intervjuer med kontaktpersoner i länets kommuner

Här följer en tematisk sammanställning av intervjuerna med representanter från kommunerna. Svaren är citat från intervjuerna.

Möjligheter

Jag tror jättemycket på idén, men man måste jobba mycket med lokal förankring om det ska fungera bra. Det behövs föreningar som kan hjälpa till med arrangemangen, men också en professionell projektledare som driver det och enbart kan koncentrera sig på Scensommar. Det skapar aktiviteter som bidrar till en starkt gemenskap. Det ökar tillgängligheten till kultur och minskar barriärerna. Med fokus på familjerna kan barn och äldre göra något tillsammans. Det påverkar besöksnäringen och skapar attraktivitet för kommunen. Föreningarna på de lokala orterna kan känna sig sedda.

Jag känner till det och har blivit jätteimponerad. Växjö ska ha en eloge för det fina innehållet i Scensommar.

Jag tror absolut att det skulle fungera för hela länet. Det finns bara win-win. Av en tillfällighet kunde jag sommaren 2016 köpa in en barnföreställning med en teatergrupp som var på väg till Scensommar i Växjö. Det blev mycket lyckat.

Jag tror absolut att det skulle fungera med samverkan, om man får till det på ett bra sätt och kan erbjuda kultur till flera kommuner. Strukturen är viktig. Vi har ju Musikriket, som flera kommuner är med i, och det har varit ett lyckat koncept.

Det är något vi bara måste göra. Det känns självklart. Vi ligger i ena änden av länet och det skulle vara bra att kunna knyta ihop de olika kommunerna mer. Vi har redan Musikriket tillsammans med kommuner i Kronoberg och Skåne och har goda erfarenheter av det.

Jag har sett programmet och det är en fantastisk bredd på det. Jag tror att det finns något som passar för alla och att det är ganska hög kvalitet på det. Väldigt positivt. Jag tror mycket på det. Vi vill jättegärna vara med från Tingsryds kommuns sida. Det gör att vi genom samverkan kan få tillgång till saker som vi inte skulle få annars.

Jag tror att det är en fantastisk möjlighet för oss att få kultur till nya grupper. I dag är det ofta samma personer som kommer, till exempel när vi har teater i kommunen. Med det här skulle man kunna rikta det och sprida det till nya ställen. Att så många kommuner går ihop skulle också göra kostnaden mindre, något jag tror är viktigt inte minst för oss lite mindre kommuner.

Det skulle vara ett sätt att göra kulturen mer tillgänglig för alla och att folk får mer vana vid kulturupplevelser av skilda slag. Vi har en stor internationell befolkning hos oss här i Älmhult och när vi i år ordnade en kulturnatt för första gången blev det väldigt väl mottaget.

Hinder

Det är lockande att gå in, egentligen finns inga hinder.

Jag kan inte se några hinder, det skulle i så fall möjligen vara brist på pengar.

Det hinder jag kan se är kostnaderna, hur mycket pengar det kommer att handla om i så fall. Inte minst för de mindre kommunerna i länet.

Jag kan egentligen inte se några hinder.

Eftersom det handlar om sommartid kan det bli lite svårt med arrangörskapet om många är på semester. Om kostnaderna blir för höga kan det också vara ett hinder. Och så är det vädret, vi måste se till att ha backupplaner om det regnar.

Det enda som skulle kunna vara ett hinder är väl ekonomin. Det är inte så att jag säger nej, nej, men jag kan i dag inte säga något säkert om pengarna.

Organisation/ledning

Om det ska vara länsomfattande måste det nog finnas någon centralt som håller ihop det hela. Men samtidigt inte släppa det så att det blir enbart centralstyrt. Det måste också vara någon engagerad person som jobbar med det i den egna kommunen. Regionala pengar kan finnas i en central pott och kanske något subventionssystem, annars kanske vissa små kommuner inte har råd. Jag vet inte hur man ska fördela det på kommunerna, kanske betala per konsert. I dag äger Växjö konceptet Scensommar och det är en styrka i det. Alvesta gick in med en liten insats och fick jättemycket tillbaka. Det var vi mycket nöjda med.

Om jag får ut hela schemat från någon som centralt lagt upp Scensommar kan jag som beställare ta del av flödet. Då kan jag se det från vårt perspektiv och ta vad jag vill ha. Växjö har varit jätteduktiga på sitt programutbud, med enorm bredd och roliga och fina föreställningar. Så varför skulle jag in med fingrarna i syltburken. Den andra varianten är att det fungerar på samma sätt som Musikriket, där en person har helikopterperspektiv och kan lägga upp en turnéplan men där kommunerna är med och röstar om vilket utbud det ska vara.

Någon bör samordna och leda det för hela länet. Men det behövs också kontaktpersoner ute i kommunerna. Det är där lokalkännedom finns och där man kan ta ansvar för det praktiska arbetet på plats. Det kan ske i samverkan med olika föreningar, bygdegårdar etc. Den sortens samarbete har vi redan goda erfarenheter av. Det behövs en central projektledare som planerar, plockar fram programpunkter och gör bokningar. Kommunerna kan säkert komma med förslag, men den som samordnar måste leda arbetet. Vår roll måste vara att arbeta på det lokala planet, förmedla kontakter och sköta det praktiska. All hjälp vi kan få är mycket värd, men vi måste ta ett eget ansvar för att det ska bli en bra och långvarig produkt.

Det har fungerat bra som vi har det i Musikriket, där vi ses och tillsammans väljer ut artister. Musik i Syd har gjort en grovsortering i utbudet i förväg och sedan får kommunerna vara med och tycka. Det bästa är att det är någon central projektledare som håller i det, som organiserar och sätter ihop en turnéplan. Vi vill inte ha någon central roll och det får inte bli så stort att det kräver en massa arbete. Vi tar gärna hjälp med lansering och marknadsföring, men det är vi som har kännedom om vilka platser och lokaler som kan passa. Det finns gott om natursköna platser i kommunen, men man kan också förlägga evenemang till helt andra ställen. Och det finns hembygdsföreningar och andra som säkert är intresserade av att hjälpa till.

Jag har inte funderat så mycket på det, men det skulle behövas någon grupp som planerar, programlägger och funderar över logistiken. Om man tar en artist till Växjö kan man titta på hur det ser ut före och efter besöket där, kan man förlänga det i en eller i båda ändarna. I och med att vi är många kommuner kan det nog vara svårt för en projektledare att få en klar bild av vad kommunerna önskar. Det kanske kan finnas en person som klarar det, men det kan vara sårbart. Och det får inte bara bli en Växjöprodukt. Kommunerna kan de lokala förutsättningarna. Vi har arrangörsföreningar här som vi gärna vill stötta och samverka med. Hellre det än att bara görs av kommunala tjänstemän.

Det bör nog finnas en projektledare på länsnivå som kan hålla ihop allt, som planerar programmet, bokar artister och gör upp en turnéplan. Det är viktigt att de enskilda kommunerna kan påverka, men om alla ska vara med och bestämma kan man tappa en del av professionalismen. Det praktiska arbetet lokalt får de enskilda kommunerna ta på sig, och samarbeta med föreningar på respektive orter.

Man skulle kunna tänka sig något liknande Musikriket, där vi har betalat en klumpsumma för fem konserter. Där finns tydliga samordningsvinster och det är rimligt så att kostnaderna inte springer iväg. Det får vara inköp efter storlek. Jag är inte negativ till en central projektledare, men tycker att Musikriket fungerar mycket bra. Musik i Syd tar fram en massa förslag och vi i kommunerna är också välkomna att föreslå saker.

Inriktning

Man ska ha lokal förankring och sälja in det lokalt, men inte tycka för mycket om allt. Scenkonst som riktar till barnfamiljer och konstformer av många olika slag. Det är viktigt att det sprider mångfald och sprids ut till den längsta spetsen. Man kan ha synpunkter på olika evenemang, men kvaliteten är viktig. Det måste vara bra.

Vår roll måste vara att ta del i det praktiska. Vi har inte den kompetens som krävs för att skapa innehållet, men vi vet hur de lokala förutsättningarna ser ut. Vilka platser och lokaler som kan användas, vilka föreningskontakter som krävs. Lessebo har väldigt många barn och unga mellan 15 och 19 år. Det är den målgruppen som är aktuell för oss. Kanske kan man också använda länets egna kulturaktörer i Scensommar. Att det inte bara kommer utifrån in till oss utan kanske också går i andra riktningen.

Vi har redan en dansinriktning på Kulturskolan i Ljungby, men den professionella dansen har vi inte. Vi vill gärna få mer av det. Att kunna tillföra kommunen kultur utifrån är viktigt. Men samtidigt ska man inte glömma att vi har bra saker i Ljungby, som Berättarnätet och Ljungbergsmuseet. Det kanske också kan användas på något sätt i projektet.

Bredden är det viktiga, att det är variation på det som erbjuds. Barn, familjer och pensionärer är lättare att locka och om man kan delta själv på något vis är det ofta intressantare. Ungdomarna är svårflörtade, det som drar dem är egentligen när de själva spelar.

Vi är en kommun med mycket besökare sommartid så det här får betydelse också för näringen. Attraktiviteten för orten är viktig, vi vill att folk ska både jobba och bo i kommunen. Ju större helheten är, ju bättre för alla åldrar att leva här, desto bättre. Och ett bra kulturellt utbud har stor betydelse. Gärna en mångfald i utbudet, vad gäller män, kvinnor, olika etniciteter. Bredden är viktig, en kultur som speglar vår omvärld och vår värld. Kultur väcker känslor och ger möjlighet att reflektera. Man får gärna blanda olika konstarter, lite experimentellt, interaktivt, crossover. Vi har en stor kompetens inom musiken i den här kommunen, skulle gärna komplettera med annat. Till exempel vanlig teater för barn och unga.

Vi har en stor och aktiv teaterförening i Uppvidinge, men att få mer teater vore inte fel. Särskilt om man med den kan nå nya grupper. Professionell dans vore fantastiskt bra och mer musik. Vi är en kommun med många körer, men det finns en stor publik som inte kommer. De äldre kommer och de yngre får kultur presenterat i skolan, men 70- och 80-talisterna är svårare att nå.

Det beror på vilka platser man förlägger det till, vad som behövs mest där. Men gärna mer dans och nycirkus till exempel.

Beslutsunderlag

Det behövs ett tydligt förslag med hårda fakta. Vad kostar det och vad får man? Så konkret som möjligt.

Det som behövs är ett underlag i god tid. Om jag inte själv har pengar måste jag politiskt gå hela vägen upp. De som ska besluta måste få veta vad det ska kosta och vad det ska innehålla.

Det behövs ett utredningsförslag och det bör gå fort. Om det finns en riktlinje i kulturplanen kan man säkert anslå pengar i ett senare skede.

Det måste finnas en budget för det och kanske någon slags utbudskatalog. Det behövs ett ganska detaljerat förslag på hur det skulle se ut om politikerna ska ta ställning till det. Men är det rimligt och möjligt måste vi hoppa på det.

Lite uppgifter om upplägg och priser behövs. Vad kostar det, finns det möjlighet att vara med på olika nivåer. Tidsaspekten är viktig, det borde vara realistiskt att kunna starta 2018. Kanske inte jättestort, men en början.

Det behövs en projektbeskrivning och hur man tänker sig finansieringen. Det är bra om Scensommar kan löpa på. Även om det inte kan komma igång i full skala 2018 kan man i alla ha en bantad verksamhet.

Det måste finnas ett färdigt förslag att ta ställning till om man ska hinna komma i gång 2018. Det är kanske lite optimistiskt att tro det, men det skulle vara väldigt roligt om det blev av. Jag hoppas.

Aktuella platser i respektive kommun

Tabell från inventering

Alvesta

- Vislanda Badet
- Hagaparken
- Hynnenäs Bygdegård
- Moheda hembygdspark
- Trollberget Hulevik
- Strandpärlan Torne
- Björkbacken Hynnenäs
- Skeppshult, Vislanda hembygdsgård
- Rosenlund, Skatelövs hembygdsgård
- Piggaboda kvarn

Lessebo

- Intaget Lessebo centrum
- Gökaskratts camping i Hovmantorp
- Gropen i Hovmantorp
- Paviljongen i Kosta
- Lessebo badplats

Ljungby

- Kronoskogsbadet, Utomhus

Markaryd

- Hembygdsparken, Markaryd
- Hembygdsparken, Strömsnäsbruk
- Hembygdsparken, Traryd

Tingsryd

- Kyrkö Mosse Ryd
- Blidingsholmsbron, Ryd
- Näset Dångebo
- Stenfors
- Tingsryds gamla sågverkstomt
- Linneryds camping
- Björkparken, Linneryd
- Kyrkoruinen, Älmeboda
- Lunnabacken, Åsnen

- Sydostleden
- Knapelid, Linneryd
- Kvarnamåla
- Rössmåla skola
- Midingsbråtes badplats
- Väckelsångs, hembygdsgård
- Konga folketspark
- Hembygdsgårdar

Uppvidinge

- Sjöparken Lenhovda
- Björkåkrabadet, Åseda
- Badplatsen Älghult
- Idrottsanläggningar i Åseda, Lenhovda, Norrhult, Älghult
- Järnvägsparken i Åseda
- Brunnsparken Åseda

- Glasblåsparken Fröseke
- Park/torg vid konsum Älghult
- Ankedammen Norrhult
- Kvarnen Klavreström
- Bäckparken Alstermo
- Mötesplats Alstermo, idrottshall mm
- 'torg' mitt i Lenhovda mellan Salongo och ICA

Det är spännande att se vilka platser kommunerna har identifierat som möjliga för kultur på okonventionella arenor. Några har fokuserat på samarbete med hembygdsrörelsen och många har också sett möjligheter vid badplatser och campingar där sommarens besökare finns. Inventeringen visar att det finns många möjliga kulturarenor där fler nås av kultur i sin vardag. Viktigt är dock att göra en mera systematisk inventering med koppling till aktuell arrangör när det kommer till ett skarpt läge.

Vill kommunerna vara med i Scensommar Kronoberg?

Kommun	Ja/Nej	Kommentar
Alvesta	Ja	Allt handlar om pengar, om att man har råd. Men jag har svårt att se att man inte skulle vara intresserad, att man inte skulle vilja bygga mer kultur i kommunen. (Alvesta var även med i Scensommar 2017)
Lessebo	Ja	Vi i Lessebo vill gärna vara med. Man kan få ut väldigt mycket för en väldigt liten insats.
Ljungby	Ja	Det finns ett klart intresse för kultur och en känsla av att det behövs i kommunen. Jag tror att alla skulle vilja att Ljungby var med.
Markaryd	Ja	Ja, det finns intresse hos oss. Och det är inte bara en fråga för kultursamordnaren utan också för den som jobbar som destinationsutvecklare. Det är viktigt för hela verksamheten i Markaryd. Vi har många danskar som sommarbor här.
Tingsryd	Ja	Jag tror absolut på det här och det är angeläget att få i gång det. Det känns som om vi i länet har börjat samordna oss mer, att vi vill åt samma håll. Jag tror alla är på.
Uppvidinge	Ja	Ja, absolut.
Älmhult	Ja	Vi skulle absolut vara intresserade. I Älmhult finns en stor öppenhet att motta nya saker. Jag känner mig väldigt positiv, men det är inte förankrat hos politikerna.

Intervjuerna med representanterna från länets kommuner ger klart besked om intresset att vara med i ett regionalt Scensommar. Det finns inte många hinder identifierade – huvudsakliga hindret är möjligen pengar, men intervjupersonerna verkar optimistiska även här. Politiska beslut krävs ibland och här har vi i förstudien fått bra vägledning om vilka beslutsunderlag som behöver tas fram. När det gäller organisation pekar de flesta på Musikriket som en bra modell och inställningen är över lag att man har ett stort och grundmurat förtroende för kultur- och fritidsförvaltningen i Växjö kommun. De flesta

är även tydliga med att de överlåter urvalsprocessen till projektägaren som har kompetens och överblick. När det gäller rollfördelning pekar också de flesta intervjupersoner på uppdelningen mellan programläggning, bokning och planering och det lokala arrangörskapet. Flera aktörer har påpekat vikten av tydliga roller eftersom en projektledning omöjligen kan sköta det praktiska arrangörskapet i hela länet. När det gäller inriktning är efterfrågan på produktioner för barn och unga det som dominerar. Även produktioner med dans efterfrågas från ett par kommuner då det inte ofta erbjuds där.

Arrangörsledet nuläge och utmaningar

Sedan många år tillbaka har insatser för att stärka det lokala arrangörsledet genomförts i Kronobergs län. Åtskilliga projekt har haft detta som mål och anordnat kompetensutveckling och skapat nätverk. Satsningar kring att stärka arrangörsledet för scenkonst med en ung publik har också genomförts. Från de regionala kulturaktörernas sida har man påtalat bristen på beställar- och arrangörskompetens i kommunerna. Det har upplevts som frustrerande att ha ett uppdrag att arbeta regionalt men ändå ha svårt att nå rätt personer i kommunerna. En mottagarorganisation har saknats och på flera håll saknas även arrangörsföreningar.

Flera intervjuade pekar på att situationen stegvis försämrats under en längre tid. Det finns ett stort glapp mellan den professionella scenkonst som produceras och den arrangörskompetens som finns i länet. Ibland är arrangörsföreningarna svaga och behöver alltmer hjälp från producenterna vilket i praktiken medför en kostnadsöverföring från arrangör till producent. Det kan handla t.ex. om bärhjälp, rigga ljus och ljud eller marknadsföring. Kompetensen inom marknadsföringsområdet är särskilt låg.

Flera aktörer påtalar också behovet av att inventera de scener som finns i länet för att bättre kunna nå ut med kultur till fler. Idag finns ingen samlad inventering av olika lokaler för scenkonst med uppgifter om storlek, akustik, tillgång till piano med mera. Flera intervjuade har efterfrågat en utökad danssatsning och här krävs också att det finns lämpliga arenor för dans i respektive kommun. Vidare upplevs det allt

svårare att spela en föreställning under flera dagar i t.ex. en gymnastikhall då scenbygget måste rivas varje dag eftersom aktiviteter pågår i hallen under kvällstid. Kommunerna har här ett stort arbete att inventera och utveckla infrastrukturen för scenkonst i länet för att obalansen mellan producent och arrangör ska jämnas ut.

Musik i Syds projekt Musikriket har arbetat fram en bra modell för samarbete mellan producent och arrangör. Länets kommuner är mycket nöjda med upplägget. Här kan andra scenkonstinstitutioner lära av Musik i Syds erfarenheter. Det finns många goda exempel på ett strukturerat arbete på regional nivå för att stärka arrangörsstrukturen. I t.ex. Västra Götalandsregionen finns flera regionala konsulenter med fokus just på arrangörsfrågan. Här är också viktigt att tydligt klargöra vilken roll och uppgift de regionala scenkonstinstitutionerna har i arbetet med att stärka arrangörsstrukturen.

Scensommar Kronoberg kan utgöra ett forum för kunskapsuppbyggnad för kommuner och arrangörer i arrangörsfrågan. Här kan aktörerna ta lärdom av kultur- och fritidsförvaltningen i Växjö breda kompetens gällande arrangörskap. Just utmaningen att Scensommar går av stapeln under sommaren kan ge nytänk kring arrangörsfrågan och vara ett tillfälle att bygga upp nätverk av nya arrangörsaktörer som man tidigare inte samarbetat med. Växjö kommun har mycket kunskap på området där man byggt upp nya arrangörsnätverk både inom Musikriket och Scensommar.

Analys

Det finns ett mycket brett stöd bland kommunerna i Kronobergs län för att prova att regionalisera Växjö kommuns koncept Scensommar. Under sommaren 2017 samarbetade Alvesta kommun med Växjö kommun om Scensommar och samarbetet föll mycket väl ut med nöjda besökare och en stabil organisation. Framgångsfaktorer här var bl.a. ett enkelt upplägg och gemensam projektassistent/projektledare. Behovet av högkvalitativ scenkonst är stor under sommarperioden både för medborgare och inte minst för besökare. Under sommaren finns också en större benägenhet att ta sig till ett scenkonstarrangemang som ligger längre bort. De medborgare som inte har råd att åka på semester har också ett stort behov av sommaraktiviteter vilket regeringen uppmärksammar i de s.k. Sommarpengarna som idag delvis används som medfinansiering till Scensommar i Växjö.

Organisatoriska förutsättningar

Musikriket kan fungera som en bra arbetsmodell för Scensommar Kronoberg. Upplägget med tydliga priser och samarbetsformer har

uppskattats av alla inblandade. Det är också viktigt att en satsning på Scensommar Kronoberg sker i nära samarbete med Musik i Syd och Musikriket så att kommunerna inte tröttnas ut av att sitta i för många grupper. Här finns även möjlighet att nyttja det redan väl uppbyggda samarbetet mellan kommunerna och Musik i Syd och modellen för lokala arrangörer. Det går dock inte att kopiera konceptet rakt av då Musikriket pågår under terminerna och en del av arrangörerna som anlitas är inte verksamma på sommaren. Här har respektive kommun ett arbete att göra med att identifiera nya möjliga arrangörsföreningar som är verksamma på sommaren, t. ex. hembygdsföreningar, samhällsföreningar och kommersiella aktörer. Här kan Växjö kommun sprida kunskap om sitt arbete med att jobba upp kontakterna med dessa aktörer som i Växjö kommun spelar huvudrollen både i Musikriket och Scensommar. Växjö har, som ovan nämnts, prioriterat de mindre orterna när det gäller konserterna i Musikriket. Även i satsningen Scensommar har de små orterna stått i fokus och Växjö kommun har här byggt upp ett nytt nätverk av arrangörer. En förutsättning för

att kunna genomföra Scensommar Kronoberg är att kommunerna bygger upp ett stabilt nätverk av arrangörer på sommaren. En annan viktig förutsättning är att kommunerna gör en grundlig inventering av möjliga scener och arenor. Vilka förutsättningar finns på platsen? Var finns stämde pianon? Finns toaletter med mera. En sammanställning av de uppgifter som kommit in från kommunerna redovisat ovan. En sådan inventering stärker också det långsiktiga arbetet med att fler ska få möta kultur och scenkonst i sin vardag.

Vi ser tre alternativ för att organisera Scensommar Kronoberg:

1. Scensommar på kultur- och fritidsförvaltningen, Växjö kommun.

Kulturnämnden, Region Kronoberg och kultur- och fritidsnämnden, Växjö kommun, gör en överenskommelse om att Växjö kommun genomför Scensommar Kronoberg.

2. Musik i Syd organiserar i nära anknytning till Musikriket

Musik i Syd är villiga att ta på sig uppdraget att genomföra Scensommar Kronoberg. De har stor erfarenhet från Musikriket och goda förutsättningar för att kunna genomföra uppdraget. Dock står naturligen musik i fokus för Musik i Syd medan Scensommar omfattar scenkonst i stort.

3. Regionteatern Blekinge Kronoberg organiserar

Även Regionteatern är villiga att ta på sig uppdraget att genomföra Scensommar Kronoberg och pekar i sammanhanget på sin gedigna erfarenhet av turnéverksamhet. Dock har Regionteatern Blekinge Kronoberg idag inte verksamhet på sommaren så ett sådant uppdrag skulle medföra en hel del merkostnader.

Växjö kommun har utvecklat det oerhört uppskattade konceptet Scensommar som är det som de andra kommunerna är mycket intresserade av att delta i. Kompetensen finns hos kultur- och fritidsförvaltningen i Växjö kommun och det skulle kunna bli vissa samordningsvinster om de också ansvarade för en regionaliserad variant av Scensommar. Förstudien pekar i första hand på att Växjö kommun, via en överenskommelse med Region Kronoberg, med lämplig medfinansiering från kommuner och region, genomför Scensommar Kronoberg. Arbetet bör knytas till Musikriket för att samordna kontaktnät och mötesstrukturer.

Roller projektägare, kommun och arrangör

Idag organiserar Växjö kommun Scensommar på kultur- och fritidsförvaltningen och står för såväl projektledning som arrangörskap. Växjö kommun är positiva till att ta på sig projektledarskapet för Scensommar Kronoberg mot ersättning men en förutsättning är att arrangörskapet ligger på kommunerna. Det krävs alltså en robust arrangörsorganisation för att konceptet ska fungera.

I intervjuer med representanter från Kultur- och fritidsförvaltningen i Växjö kommun, bl.a. projektledaren för Scensommar, har man betonat vikten av tydliga roller för att kunna klara ett större geografiskt område. En projektledare kan omöjligt även fungera som arrangör i hela Kronobergs län med de geografiska avstånd som finns. En förutsättning för att Scensommar kan finnas i hela länet är att respektive kommun ansvarar för det praktiska arrangörskapet på plats för de aktuella produktionerna. Kommunen kan sköta detta själva, t.ex. med sommaranställd personal, eller samarbeta med olika arrangörsföreningar som är aktiva även på sommaren, t.ex. Hembygdsföreningar. I pilotsamarbetet mellan Växjö kommun och Alvesta kommun under

sommaren 2017 delade man på en projektanställd person som fungerade som projektassistent i Växjö och projektledare i Alvesta. Detta fungerade alldeles utmärkt genom att man då på ett riktigt praktiskt sätt delade på kompetensen.

I arrangörsfrågan kan de inblandade aktörerna lära mycket av Växjö kommuns sätt att bygga nätverk och samverka med olika typer av arrangörsföreningar. Här kan vi se en risk i projektet om personal inte finns på plats i respektive kommun under sommaren.

När det gäller marknadsföringen provade Scensommar ett upplägg tillsammans med Alvesta kommun under sommaren 2017. Då jobbade man med en samordnad marknadsföring så att grafisk profil och varumärke blev enhetligt.

”Skulle Scensommar regionaliseras och andra kommuner haka på Växjö kommun så krävs det en oerhörd insats med lokala kunskaper, det blir en stor administration att säkerställa kunskapen lokalt. Det måste finnas en person som har lokalkännedom vid val av spelplatser och som kan lösa lokala problem och utmaningar under planeringsarbetet. Men även i val av vilka orter som är möjliga att inleda samarbete med och som har förutsättningar och vilka dessa förutsättningar är.” Påpekar Therese Johansson, projektledare för Scensommar.

Det är i detta sammanhang också viktigt att tydligt definiera projektägarskapet. Vi föreslår att Region Kronoberg och Växjö kommun tillsammans äger Scensommar Kronoberg och att relationen regleras i en beslutad överenskommelse. En styrgrupp med tjänstepersoner från Region Kronoberg och Växjö kommun styr projektet och ansvarar för uppföljning utifrån överenskommelsen.

Flera kommuner efterfrågar en utbudskatalog där de kan beställa scenkonst men för att få kontinuitet i projektet behövs regelrätta avtal mellan kommunerna och projektägaren om nivå och summor. Den aktör som tar på sig det uppdraget enligt överenskommelsen, t.ex. Växjö kommun, måste ha de ekonomiska förutsättningarna klara på ett tidigt stadium och ska inte tvingas riska något ekonomiskt.

Inom ramen för projektet Musikriket erbjuder Musik i Syd musik på okonventionella platser i länet. Projektet drivs i nära samarbete med kommunerna och rollerna mellan Musik i Syd och arrangörerna är tydliga. Varje kommun förbinder sig att köpa ett visst antal konserter per år. Musik i Syd programlägger i samarbete med kommunerna. Det är ett hållbart koncept där varje kommun har en arrangörsorganisation.

Överenskommelse mellan kultur- och fritidsnämnden, Växjö kommun och kulturnämnden, Region Kronoberg

Vi rekommenderar att projektledningen av Scensommar Kronoberg läggs på kultur- och fritidsförvaltningen, Växjö kommun, via en överenskommelse mellan kulturnämnden, Region Kronoberg och kultur- och fritidsnämnden, Växjö kommun. Arbetet ska ske i nära samarbete med projektledaren för Musikriket. En referensgrupp med representanter för länets kommuner bildas, lämpligen samma grupp som Musikriket använder idag. Projektägare för Scensommar Kronoberg är Växjö kommun, kultur- och fritidsförvaltningen och Region Kronoberg, kulturstaben. En styrgrupp styr satsningen enligt överenskommelsen och följer upp denna i dialogsamtal.

De flesta aktörer är mycket positiva till Scensommar och en spridning av konceptet. Vad har då Växjö kommun att vinna på att jobba över ett större geografiskt område? Man har idag utvecklat ett mycket framgångsrikt koncept med både stora och små akter och med stor spridning runt om i kommunen. För att Växjö kommun ska vilja ta på sig projektledarskapet för ett regionaliserat Scensommar måste också fördelarna för Växjö vara tydliga. Det handlar då konkret bl.a. om att medfinansieringen ska vara tillräcklig, att rollerna ska vara tydliga vad gäller arrangörskapet och att Växjö får behålla sitt eget koncept utan alltför mycket påverkan från de nya samverkansparterna. Det kan handla om samordning vid inköp av produktioner för barn och unga för hela året för att få ett bättre pris eller det särskilda uppdrag som kultur- och fritidsförvaltningen har gällande programverksamhet på Linnéscenen. Det är uppenbart att samarbetsmodellen måste utformas så att Växjö kan se tydliga mervärden.

I samtal med kultur- och fritidsförvaltningen i Växjö har vi fått mycket positiva signaler gällande förslaget att ta på sig projektledarskapet för Scensommar Kronoberg. Förvaltningschef Gunilla Friman säger: "Vår hållning är mycket positiv och därom är det total enighet både på

tjänstemannanivå och politiskt. Inom den regionala sfären har också frågan om samordning diskuterats och till den är Växjö kommun också positiv och ser samordningsvinster. Visst kan det dyka upp dilemman och problem men inget större eller svårare än att det går att lösa."

Pilotprojekt 2018

Ett sätt att gå vidare är att man under sommaren 2018 gör ett pilotprojekt som följs noggrant och utvärderas. Då får vi svar på frågor kring roller, inflytande, för stort område och organisation. En fråga som bör belysas i pilotprojektet är hur samarbetet mellan Scensommar och kulturaktörer i länet ser ut. Det kan finnas sammanhang där det kan uppstå konkurrens mellan kulturaktörerna och Scensommars arrangemang så ett nära samarbete med kulturaktörerna är väsentligt. En referensgrupp med representanter för kommunerna kopplas till projektet som styrs av en styrgrupp med representanter från Region Kronoberg och Växjö kommun.

Rekommendationer

Vi föreslår att Scensommar Kronoberg provas i ett pilotprojekt under sommaren 2018. Kultur- och fritidsförvaltningen, Växjö kommun, står för regional projektledning enligt en överenskommelse mellan kulturnämnden, Region Kronoberg och kultur- och fritidsnämnden, Växjö kommun. Arbetet påbörjas med kontakter mellan organisationerna på tjänstemannaplan under januari månad. Vidare en överläggning mellan presidiet för kultur- och fritidsnämnden, Växjö kommun och kulturnämnden, Region Kronoberg. En styrgrupp för projektet bildas med representanter från kultur- och fritidsförvaltningen, Växjö kommun och kulturstaben, Region Kronoberg. Därefter skapas en referensgrupp.

Förslag till organisation för Scensommar Kronoberg

En referensgrupp bildas med samma medlemmar som projektgruppen för Musikriket. Gruppen kompletteras med en representant för kulturstaben, Region Kronoberg och projektledare för Scensommar. Gruppen träffas i anslutning till träffen i Musikriket. Behovet av scenkonst på sommaren från kommunerna har redovisats ovan och inriktningen som är efterfrågad är i första hand scenkonst för barn och unga. Projektledaren tar till mötet fram ett förslag på akter som fungerar logistiskt och håller hög kvalitet. Aktuella platser diskuteras utifrån kommunernas inventeringar. Tekniska förutsättningar diskuteras och behov av ljudteknik, bärhjälp med mera fastställs. Beslut om produktion och plats tas på mötet. Kontaktpersonerna från kommunerna fungerar sedan som arrangör vid varje tillfälle. De är också ansvariga för lokal marknadsföring.

Varje kommun ordnar en infrastruktur för sommarens arrangörskap. Det kan vara kommunen själv som håller i arrangemangen eller ger kommunen några arrangörsföreningar uppdrag för sommaren. Här är det oerhört viktigt att det står klart att projektledningen inte står

för arrangörskapet på plats. Projektledningen kan dock fungera som ett kompetenscentrum för att utveckla strukturer för arrangörskap i regionen. Här finns ett behov av att utveckla detta vidare och hitta tydliga roller.

Roller

Projektledning: bokningar, upphandlingar av t.ex. teknik, avtal, central marknadsföring

Arrangör (kommun eller annan arrangörsorganisation): teknik på plats, val av plats, lokal marknadsföring

Styrgruppen följer pilotprojektet noga och efter verksamheten 2018 görs en grundlig utvärdering och resultatet används för att förfina organisationen, samverkansformerna och överenskommelsen och fatta beslut om ev. fortsättning och förutsättningarna för denna.

Förslag till finansieringsmodell för Scensommar Kronoberg

Vi har tittat på finansieringsmodellen för Musikriket där kommunerna kan prenumerera på ett visst antal konserter till ett subventionerat pris. På samma sätt skulle kommunerna genom avtal med arrangören förbinda sig till att medverka i Scensommar Kronoberg mot en fast avgift på 50 000 kr. och en garanti av minst fyra akter. Modellen bör vara enkel och rak med en fast summa för varje kommun. I detta fall finns inget motiv till att använda kostnadsfördelningsnyckel utifrån folkmängd eftersom leveransen inte varierar med folkmängd. 2018 ser vi som ett pilotår där arbetsformer får utvecklas. Det är också sent att börja planera för sommaren 2018 under våren men vi föreslår ändå att pilotprojektet genomförs. Avgiften för kommunen är 40 000 kr. och

kommunerna blir garanterade tre akter. Det finns goda möjligheter att medfinansiera Scensommar Kronoberg med Sommarlovsbidrag från MUCF, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. Kriterierna är följande:

Sommaraktiviteterna ska:

- vara kostnadsfria för barn och unga i åldrarna 6-15 år
- ge barn och unga stimulans och personlig utveckling
- stimulera både flickors och pojkars deltagande, främja integration och skapa nya kontaktytor mellan barn med olika sociala bakgrund
- genomföras så att alla barn behandlas lika vad gäller tillgång och deltagande, därför ska heller ingen behovsprövning göras av de barn som deltar i aktiviteterna.

Så här såg bidragsfördelningen från MUCF ut för 2017:

Alvesta	874 047
Ljungby	379 843
Uppvidinge.....	294 072
Lessebo	374 397
Markaryd.....	242 337
Tingsryd	374 397
Växjö.....	2 408 394
Älmhult.....	279 096
	5 226 583

Vi måste dock beakta att sommarlovsbidragen kan försvinna på grund av politiska beslut så varje kommun som går med i samarbetet Scensommar måste vara beredd att själv stå för sin medfinansiering i det fall det statliga bidraget försvinner.

Satsningen på Scensommar Kronoberg stämmer väl överens med följande formuleringar i Kulturplan Kronoberg 2018-2020 under rubriken Kultur i hela Kronoberg:

”Kronoberg ska erbjuda ett kulturliv med bredd och spets. Samtidigt är Kronoberg ett glesbefolkat län. Möjligheterna för invånarna att ta del och utöva kultur varierar. Ett sätt att hantera den här utmaningen är att göra den regionalt finansierade kulturen mer rörlig.”

Vidare läser vi under rubriken Vad ska hända 2018-2020:

- ”stimulera ökad samverkan mellan kommunerna, det professionella kulturlivet och det civila samhället,
- stärka det lokala arrangörskapet,
- utveckla kultur på okonventionella platser och undersöka förutsättningarna för ett regionalt
- produktionsstöd för att möjliggöra nya initiativ,”

Intäkter	2018 pilot	2019	2020
Kommuner, finansiering	280000	350000	350000
Region Kronoberg	200000	500000	500000
	480000	850000	850000

Kostnader			
Regional projektledare/producent	150000	250000	250000
Akter	150000	250000	250000
Teknik	50000	100000	100000
Marknadsföring	50000	150000	150000
Övrigt, bl.a. hotell, tält, toalett	80000	100000	100000
Summa	480000	850000	850000

Nästa steg

Vad behöver då göras för att få igång Scensommar Kronoberg sommaren 2018?

Tid	aktivitet
januari 2018	Överläggningar kulturstaben, Region Kronoberg och kultur- och fritid, Växjö kommun
januari/februari 2018	Information och diskussion på kulturchefs nätverket
Januari/februari 2018	Förslag till överenskommelse arbetas fram
februari 2018	Beslut i kulturnämnden, Region Kronoberg, överenskommelse
februari 2018	Beslut i kultur- och fritidsnämnden, Växjö kommun, överenskommelse
mars 2018	Beslut i rätt organ hos intresserade kommuner. Avtal tecknas mellan projektledning och medverkande kommuner.
mars 2018	Första mötet i referensgruppen där sommarens akter presenteras
april 2018	Styrgruppsmöte
sommaren 2018	Pilotprojektet pågår
september 2018	Utvärdering med referensgrupp och projektgrupp
oktober 2018	Modell för permanent upplägg för Scensommar Kronoberg tas fram av styrgruppen
november 2018	Beslut om medverkan i Scensommar Kronoberg i länets kommuner och Region Kronoberg

Stockholms Kulturfestival Sergels torg 2010 Foto: Jan Ainali, Wikimedia commons

Slutord

Nilsson & Månssons bedömning är att det finns mycket goda förutsättningar att utveckla Scensommar Kronoberg. Växjöns koncept är uppskattat och det finns ett riktigt stort intresse från övriga kommuner att ta del av scenkonst på okonventionella platser. En annan viktig förutsättning är det stora förtroende som finns för projektledningen på kultur- och fritidsförvaltningen i Växjö. Det är dock viktigt att tydliga

roller skapas gällande ansvaret i arrangörskapet. Ett pilotprojekt under sommaren 2018 kan ge svar på många frågor om organisation och roller. Scensommar Kronoberg har goda förutsättningar att göra Region Kronoberg till ett attraktivare sommarlän och ge medborgarna tillgång till nyskapande scenkonst i vardagen.

ilager

Källor

Länkar och litteratur

Malin Zimm, White arkitekter: Tillfällig arkitektur ger plats för kultur, Rumsskapande händelser och gemenskapande platser, framtagna av Stockholms stads kulturförvaltning, i samarbetet med Kom-missionen för ett socialt hållbart Stockholm 2016
file:///C:/Users/Bok/Downloads/Tillfallig%20arkitektur%20ger%20plats%20f%C3%B6r%20kultur%20bilaga%201%20(3).pdf

DICA: Donkey Institute of Contemporary Art <https://blog.escdotdot.com/2009/08/26/dica-donkey-institute-of-contemporary-art-review/>

I Umeå 2014 och Intercults projekt CORNERS <http://tidningenkulturen.se/index.php/ess-mainmenu-57/agora-mainmenu-232/12029-umea-2014-och-intercult-presenterar-europeiska-projektet-corners-7-maj>

Residence in nature <http://residence-in-nature.se/>

Sommarscen, Malmö Stad <https://malmo.se/Kultur--fritid/Kultur--noje/Festivaler--utomhusnojen/Sommarscen-Malmo.html>

Sommarlund, Lunds kommun <http://www.sommarlund.se/>

Stockholms kulturfestival <https://kulturfestivalen.stockholm.se/skf/>

JONK <http://sarprofilerat.jonkoping.se/jonk/omjonk.4.2563b66b14cdd976ccf9d23.html>

Musikriket <https://musikriket.wordpress.com/>

Scensommar <http://vaxjo.se/sidor/se-och-gora/evenemang/stadsfester/scensommar.html>

Scensommar rapport 2017

Scensommar Alvesta, fakta med bilder

Scensommar i Alvesta 2017

Intervjupersoner

Caroline Arvill, Lessebo kommun

Helen Carlsson, Älmhults kommun

Gunilla Friman, Växjö kommun

Christina Gutierrez Malmbom, Tingsryds kommun

Ulrika Gunnarsson, Musik i Syd

Magnus Gustafsson, Musik i Syd

Nicolas Hansson, Växjö kommun

Simon Herlitz, Alvesta kommun

Magnus Holm, f.d. VD, Regionteatern Blekinge Kronoberg

Therese Johansson, Projektledare Scensommar

Björn Kleinhenz, Musik i Syd

Ragnar Lindberg, ordförande kulturnämnden, Region Kronoberg

Marie Norrthon, Producent / promoter Sommarscen Malmö

Emelie Olsson, Ljungby kommun

Sophie Palm, Uppvidinge kommun

Pernilla Sjöberg, andre vice ordförande kulturnämnden, Region Kronoberg

Madelaine Thornberg och Ulla Stark, Markaryds kommun

Therese Willstedt, Regionteatern Blekinge Kronoberg

Intervjumall

Intervjumall kultur på okonventionella platser, Region Kronoberg 2017-11-01

Bakgrund

Uppdraget till Region Kronobergs kulturnämnd att utveckla satsningar inom området kultur på okonventionella arenor kom från regionfullmäktige i samband med budgetarbetet 2017. Det politiska syftet med satsningen är att fler invånare ska kunna möta kultur i vardagen på platser nära dem.

En diskussion om en regionalisering av Växjöns koncept "Scensommar" har förts mellan kommunernas kulturchef i forumet kulturchefsnätverket.

Förstudie

Nilsson & Månsson är ett aktiebolag med fokus på kultur, hållbar utveckling och ledarskap (www.nilsson-mansson.se). Bland kunderna finns Jönköpings kommun, Linnéuniversitetet, Skånes dansteater och Länsstyrelsen Kronoberg. Erica Månsson och Sarah Nilsson äger Nilsson & Månsson AB. Region Kronoberg har ett ramavtal med Nilsson & Månsson och vid en förnyad konkurrensutsättning gällande en förstudie om kultur på okonventionella platser fick Nilsson & Månsson uppdraget att genomföra förstudien.

Uppdraget är:

Göra en skriftlig förstudie om kultur på okonventionella arenor och hur det arbetet kan utvecklas i Kronoberg. Målet är att skapa möjligheter för fler att ta del av kultur.

Upplägg

Under förstudien kommer en omvärldsanalys göras kring kultur på okonventionella platser i Sverige och Norden. Vidare kommer ett antal nyckelpersoner i länets kommuner att intervjuas. Syftet med intervjuerna är att få en bild av hur kultur på okonventionella platser kan organiseras på bästa sätt utifrån de lokala förutsättningarna i Region Kronoberg. Intervjuerna har karaktären av samtal och frågeställningarna är öppna.

Frågor

Känner du till projektet Scensommar i Växjö kommun?
Vilka möjligheter ser du för att organisera Scensommar i hela länet?
Vilka hinder ser du för Scensommar i hela länet?
Hur tycker du att Scensommar i länet bör organiseras?
Hur bör projektet ledas?
Är ni beredda att vara med i projektet?
Vilken finansiering kan ni bidra med?
Hur bör finansieringsmodellen vara upplagd?
Vilken roll vill ni ha i projektet?
Vilka är de största mervärdena för er?
Har ni särskilda önskemål om inriktning på projektet?
Vilket underlag skulle ni behöva för att fatta beslut i frågan?

Tack för din medverkan!

Med vänliga hälsningar

Erica Månsson, Nilsson & Månsson AB

Aktuella platser

Alvesta

Plats	Max antal besökare/antal sittplatser	Huvudsaklig målgrupp som nås ¹	Anpassat för funktionsvariation	Toalett	Servering	Lokal arrangörsförening	Innealternativ vid regn	Kulturhistoriska intressen	Naturvärden på platsen	Nära bostadsområde för grupper som sällan nås	Övrigt
Vislanda Badet	1000 pers (många får sitta på gräset)	Familjen	Vet ej	Ja	Ja	Alvesta simskola alt Vislanda hembygdsförening, Vislanda föreläsningssällskap	Vislanda skolan - gymnastiksal	Nej	Nej	Ja	Smart plats då vi när även badgäster med evenemang och på så sätt kan bredda målgruppen till kulturevenemang. 400 pers i publik sommaren 2017.
Hagaparken	300 sittande. Alt över 1000 pers (gräsmattan)	Familjen	Nej	Ja, via Hagagården	Kanske, via Hagagården	Alvesta Teaterförening	Alvesta Folkets Hus	Ja, till viss mån	Ja	Ja	Är ett fantastiskt område som inbjuder till olika kringarrangemang. Se Alvesta Folkfest som exempel
Hynnenäs Bygdgård	Ca 250 pers 3-400 pers	Vuxna familjen	Vet ej Vet ej	Ja	Nej, men kan säkert ordnas via samverkan	Hynnenäs samhällsförening mfl Moheda hembygdsförening, scoutkåren Moheda etc	Ja	Ja	Ja	Ja	

¹ Till exempel barn och unga, äldre, nya svenskar

Aktuella platser

Alvesta

Plats	Max antal besökare/antal sittplatser	Huvudsaklig målgrupp som nås ¹	Anpassat för funktionsvariation	Toalett	Servering	Lokal arrangörsförening	Innealternativ vid regn	Kulturhistoriska intressen	Naturvärden på platsen	Nära bostadsområde för grupper som sällan nås	Övrigt
Moheda hembygdspark	3-400 pers	Familjen	Vet ej	Ja	Ja, kan ordnas	Moheda hembygdsförening, scoutkåren Moheda etc	Vislanda skolan - gymnastiksal	Ja	Ja	Ja	En fantastisk bra och vacker spelplats!
Trollberget Hulevik	Ca. 100 pers	Alla	Ja	Ja	Nej men kan säkert ordnas via lokala föreningar	Huleviks samhällsförening, Västra torsås sockenråd, VTIF	Nej	Ja	Ja	Ja, här når vi både gamla och unga som bor på landsbygden.	En underbar plats som också blir en av entréerna till vår nästa Nationalpark
Strandpärlan Torne	4-500 pers (ej sittplatser)	Alla	Ja	Ja	Ja kan ordnas via lokala föreningar	Västra Torsås IF, Torne samhällsförening, Västra Torsås sockenråd	Ja för ca 150 pers	Ja	Nej, förutom fantastisk natur	Ja, här når vi både gamla och unga som bor på landsbygden.	Gammalt dans-ställe som fortfarande används vid ett antal gånger/år
Björkbacken Hynnenäs	3-400 pers	Alla	Ja	Ja	Nej men kan nog ordnas via lokala föreningar	Pensionärsföreningen Västra Torsås SPF, Hynnenäs byggnadsförening	Ja för ca 150 per	Ja	Nej	Ja, här når vi både gamla och unga som bor på landsbygden.	Gammal trevlig folkpark som underhålls av lokala krafter

¹ Till exempel barn och unga, äldre, nya svenskar

Aktuella platser

Alvesta

Plats	Max antal besökare/antal sittplatser	Huvudsaklig målgrupp som nås ¹	Anpassat för funktionsvariation	Toalett	Servering	Lokal arrangörsförening	Innealternativ vid regn	Kulturstorhistoriska intressen	Naturvärden på platsen	Nära bostadsområde för grupper som sällan nås	Övrigt
Skeppshult, Vislanda hembygds-gård	1-200 pers	Alla	Ute ja, inne vet ej.	Ja	Nej men kan nog ordnas via lokala föreningar	Vislanda Hembygds-förening	Ja för ca. 50 pers	Ja	Vet ej		Vackert belägen hembygds-gård
Rosenlund, Skatelövs hembygds-gård	2-300 pers	Alla	Ute ja, inne vet ej	Ja	Nej men kan nog ordnas via lokala föreningar	Skatelövs spel-manslag, Skatelövs hembygds-förening	Nej	Ja	Ja	Ja, här når vi både gamla och unga som bor på landsbygden	Underbar plats nära Åsens strand som har både våffelcafé på sommaren och ett litet museum.
Piggaboda kvarn	2-300 pers	Alla	Ute ja, inne nej		Nej, kvarnen är privat men används mycket av lokala föreningar. De som äger gården anordnar också själva t.ex. kalas, kick off, familjeträffar etc.		Ja, ägarna har tillgång till partytält som ställs upp på gården vid risk för regn.	Ja	Ja	Ja, här når vi både gamla och unga som bor på landsbygden	Kvarnen ligger vackert vid Tjurkens strand. Vid vissa evenemang startas den gamla kvarnen som drivs av vattenkraft.

¹ Till exempel barn och unga, äldre, nya svenskar

Aktuella platser

Lessebo

Plats	Max antal besökare/antal sittplatser	Huvudsaklig målgrupp som nås ¹	Anpassat för funktionsvariation	Toalett	Servering	Lokal arrangörsförening	Innealternativ vid regn	Kulturhistoriska intressen	Naturvärden på platsen	Nära bostadsområde för grupper som sällan nås	Övrigt
Intaget Lessebo centrum	Parkmiljö	Allmänheten	Parkmiljö	Ja, i stuga bredvid	Nej	Hembygdsföreningen	Scen under tak, möjlighet att sätta upp tält	Ligger i kulturmiljö med riksintresse	Vacker parkmiljö	Ligger nära socioekonomiskt utsatt område	Scenen är liten och i sämre skick. I dagsläget används kulturhistoriskt intressanta bänkar, men som är för tunga för personalen, alternativena sittplatser behövs. Används idag endast till midsommarfirande/Nationaldagen, men är en naturlig samlingsplats.
Gökaskrats camping i Hovmantorp	Parkmiljö	Allmänheten	Parkmiljö	Ja, på campingen	Ja, på campingen	Ingen, ev Lessebo riksteaterförening	Scen under tak, finns inga åhörarplatser	Är målad rosa av Åsa Jungnelius.	Ligger vid sjö	Många är på badplatsen på somrarna	Är samlingsplats, scenen i behov av renovering. I somras hade vi dansföreställning på gräsmattan framför och scenen som plan B vid regn, det var mkt lyckat då vi nådde ett stort antal badande.
Gropen i Hovmantorp	Naturlig scen med trappsteg ned till en grop	Allmänheten	Parkmiljö	Nej	Nej	Ingen	Nej	Mycket speciellt ställe, byggd som en Amfiteater	Nej,	Ligger mitt i ett bostadsområde	Används idag till allsångskvällar ordnade av Htorps Folkets hus, finns inga faciliteter alls.
Paviljongen i Kosta	Hembygds-park	Allmänheten	Parkmiljö	Ja, i närheten	Ja, i närheten	Ev hembygdsföreningen	Scenen under tak	Vacker paviljong	Nej	Mitt i Kosta köpområde	Används idag av Musikkåren någon gång.
Lessebo badplats	Parkmiljö, sitta på filter	Allmänheten	Parkmiljö	Ja	Glass på somrarna	Nej, ev Rädda barnen	Nej	Nej	Vacker badplats med nya bryggor o servicehus	Många badande på somrarna	I somras hade Rädda barnen aktiviteter där med hjälp av sommarlovsmedel, hundratals barn, främst nyanlända.

¹ Till exempel barn och unga, äldre, nya svenskar

Aktuella platser

Ljungby

Plats	Max antal besökare/antal sittplatser	Huvud-saklig målgrupp som nås ¹	Anpassat för funktionsvariation	Toalett	Servering	Lokal arrangörsförening	Inne-alternativ vid regn	Kultur-historiska intressen	Natur-värden på platsen	Nära bostads-område för grupper som sällan nås	Övrigt
Kronoskogs-badet, Utomhus.	Ett hundratal. Kan ta reda på mer exakt siffror.	Barn och unga vuxna.	?	Ja	Nej. Finns en fika servering på den närliggande campingen	Nej. Kommunal verksamhet öppen – Kronoskogsbadet.	Sporthallen-Sunnerbohallen finns som backup jämte Kronoskogsbadet.	Nej	Ligger i anslutning till naturreservatet Kronoskogen.	Nej	

Markaryd

Plats	Max antal besökare/antal sittplatser	Huvud-saklig målgrupp som nås ¹	Anpassat för funktionsvariation	Toalett	Servering	Lokal arrangörsförening	Inne-alternativ vid regn	Kultur-historiska intressen	Natur-värden på platsen	Nära bostads-område för grupper som sällan nås	Övrigt
Hembygds-parken, Markaryd	150	Alla	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej. dock tak över g:a dansbanan	Hembygds-historia	Absolut	Ja	
Hembygds-parken, Strömsnäsbruk	150	Alla	Ja	Ja, i närheten finns servicebyggnad	Ja	Ja	Bara tak över scen	Nej	Nej	Ja	
Hembygds-parken, traryd	200	Alla	Ja	Ja, i närheten finns servicebyggnad	Ja	Ja	Bara tak över scen	Ja	Ja	Ja	

¹ Till exempel barn och unga, äldre, nya svenskar

Aktuella platser

Tingsryd

Plats	Max antal besökare/antal sittplatser	Huvudsaklig målgrupp som nås ¹	Anpassat för funktionsvariation	Toalett	Servering	Lokal arrangörsförening	Innealternativ vid regn	Kulturstorhistoriska intressen	Naturvärden på platsen	Nära bostadsområde för grupper som sällan nås	Övrigt
Kyrkö Mosse Ryd	Inga sittplatser	Alla	Till viss del	Nej	Nej		Nej	Ja	Ja		En gammal "bilkyrkogård"
Blidingsholmsbron, Ryd	Inga sittplatser	Alla	Till viss del	Nej	Nej		Nej	Ja	Ja		En gammal stenbro
Näset Dångebo	Inget maxantal, Naturen	Alla	Ja	Ja	Nej		Begränsat	Nej	Ja		Naturcamping med badplats på en udde i Ronnebyån
Stenfors	Inget maxantal, Naturen	Alla	Nej	Nej	Nej		Nej	Ja	Ja		Ruiner efter ett gammalt brukssamhälle
Tingsryds gamla sågverkstomt	Inget maxantal, inga sittplatser	Alla	Till viss del	Nej	Nej		Nej	Nej	Nej	Ja	En gammal sågverkstomt som har en ruff känsla
Linneryds camping		Alla	Till viss del	Ja	Nej		Begränsat	Nej	Ja		
Björkparken, Linneryd	?	Alla	Till viss del	?	Nej		Begränsat	Ja	Ja		En gammal dansplats och i anslutning finns även en gammal marknadsplats
Kyrkoruinen, Älmeboda	? Sittplatser finns	Alla	Till viss del	?	Nej		Nej	Ja	Ja		Ruiner efter en kyrka, mycket mysig plats
Lunnabacken, Åsnen	Inget maxantal, naturen	Alla	Till viss del	Ja	Nej		Begränsat	Ja	Ja		Plats med en magnifik utsikt över Åsnen
Sydostleden		Alla									

¹ Till exempel barn och unga, äldre, nya svenskar

Aktuella platser

Tingsryd

Plats	Max antal besökare/antal sittplatser	Huvudsaklig målgrupp som nås ¹	Anpassat för funktionsvariation	Toalett	Servering	Lokal arrangörsförening	Innealternativ vid regn	Kulturhistoriska intressen	Naturvärden på platsen	Nära bostadsområde för grupper som sällan nås	Övrigt
Knapelid, Linneryd	Inget maxantal, naturen	Alla	Nej	?	Nej		Nej Begränsat	Nej	Ja		Plats med en otrolig utsikt
Kvarnamåla	Inget maxantal, sittplatser finns	Alla	Till viss del	?	Nej		Nej Ja	Begränsat	Ja		En by som tidigare varit knypunkt för tågtrafik
Rössmåla skola		Alla									
Midingsbråtes badplats	Inget maxantal, naturen	Alla	Till viss del	Ja	Nej			Nej	Nej		
Väckelsånga, hembygdsgård		Alla									
Konga folketspark	Ute inget maxantal, inne 200 sittplatser x2	Alla	Ja	Ja	Ja	Konga Folketshus		Ja	Ja	Ja	
Hembygds gårdar		Alla							Ja		

¹ Till exempel barn och unga, äldre, nya svenskar

Aktuella platser

Uppvidinge

Plats	Max antal besökare/antal sittplatser	Huvudsaklig målgrupp som nås	Anpassat för funktionsvariation	Toalett	Servering	Lokal arrangörsförening	Innealternativ vid regn	Kulturhistoriska intressen	Naturvärden på platsen	Nära bostadsområde för grupper som sällan nås	Övrigt
Sjöparken Lenhovda	Ståplatser, ej beräknat antal	Familjer, pensionärer, turister, alla invånare		Ja	Vissa tider	Olika, tex Uppvidinge riksteaterförening, idrottsförening mfl	Ev Borgen?			Ja	Finns en scen som idag sällan används
Björåkrabaddet, Åseda	Ståplatser, ej beräknat antal	Familjer, pensionärer, turister, alla invånare		Ja	Nej	Olika, tex Uppvidinge riksteaterförening, idrottsförening mfl	I samhället, ev Folkets park			Ja	
Badplatsen Älghult	Ståplatser, ej beräknat antal	Familjer, pensionärer, turister, alla invånare		Ja	Vissa tider	Olika, tex Uppvidinge riksteaterförening, idrottsförening mfl	Ev Degeln			Ja Ja	
Idrottsanläggningar i Åseda, Lenhovda, Norrhult, Älghult	Ej beräknat	Familjer, pensionärer, turister, alla invånare		Ja		Idrottsföreningar	Nej			Ja	
Järnvägsparcken i Åseda	Ej beräknat	Invånare, turister		Nej	Nej	Olika, tex Uppvidinge riksteaterförening, idrottsförening mfl					

¹ Till exempel barn och unga, äldre, nya svenskar

Aktuella platser

Uppvidinge

Plats	Max antal besökare/antal sittplatser	Huvudsaklig målgrupp som nås	Anpassat för funktionsvariation	Toalett	Servering	Lokal arrangörsförening	Innealternativ vid regn	Kulturhistoriska intressen	Naturvärden på platsen	Nära bostadsområde för grupper som sällan nås	Övrigt
Brunnsparken Åseda	Ej beräknat	Barnomsorg, barnfamiljer		Nej	Nej					Ja	
Glasblåsarparken Fröseke	Ej beräknat	Invånare		Nej	Nej					Ja/delvis	
Park/torg vid konsum Ålghult	Ej beräknat	Invånare, turister, familjer		Nej	Nej		Ev Degeln			Ja	
Ankedammen Norrhult	Ej beräknat	Invånare, turister, familjer		Nej	Nej	Idrottsförening, samhällsförening, mm	Ev Folkets hus			Ja	
Kvarnen Klavreström	Ej beräknat	Invånare, turister,		Nej	Nej	Idrottsförening, samhällsförening, mm				Ja	Behöver renoveras innan kan vara en plats för kultur
Bäckparken Alstermo	Ej beräknat	Invånare, turister, familjer		Nej	Nej	Idrottsförening, samhällsförening, mm	Ev sporthall, eller folkets hus			Ja	
Mötesplats Alstermo, idrottshall mm	Ej beräknat	Invånare, turister, familjer		Ja	Nej	Idrottsförening, samhällsförening, mm	Är inomhus				
'Torg' mitt i Lenhovda mellan Salon-go och ICA	Ej beräknat	Invånare, turister, familjer		Nej	Nej	Idrottsförening, samhällsförening, mm					

¹ Till exempel barn och unga, äldre, nya svenskar

7

Kulturnämnden

Fördelning av statsbidrag till regional kulturverksamhet 2018

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås att kulturnämnden beslutar

att det tillfälliga statsbidraget på 700 000 kronor för förstärkning av biblioteksområdet tillförs Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg att användas för insatser inom de tre områden som beskrivs i beslutsunderlaget

Sammanfattning

Kulturrådets styrelse fattade den 25 januari beslut om 2018 års fördelning av statsbidrag till regional kulturverksamhet inom kultursamverkansmodellen. Totalt fördelar Kulturrådet 36 664 000 kronor till Kronobergs län 2018, vilket är en ökning med 1 574 000 kronor jämfört med föregående år.

Till grund för Kulturrådets beslut ligger de regionala kulturplanerna och den dialog som Kulturrådet för med regionerna kring den regionala kulturverksamheten. Region Kronobergs förhandlingsframställan (KN §51/2017) skickades i november till Kulturrådet tillsammans med Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020.

Beslutet från Kulturrådet innebär en statlig medfinansiering av Region Kronobergs satsning på regional bild- och formsamordning i länet. Beslutet innebär även en uppräknig av statsbidraget med 1,55% för de organisationer som ingår i kultursamverkansmodellen. En nyhet vid 2018 års fördelning inom kultursamverkansmodellen är att tillfälliga medel tillförs alla regioner i en riktad nationell satsning under perioden 2018-2020 för att öka utbudet och tillgängligheten till biblioteksverksamheten i landet.

Fördelningen av statsbidrag verkställs i enlighet med de fördelningsprinciper som kulturnämnden tidigare beslutat om (KN §52/2017). Fördelningsprinciperna behöver kompletteras med beslut om hantering av det tillfälliga statsbidrag som tillförs kultursamverkansmodellen för förstärkning av biblioteksområdet.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga: Beslutsunderlag Fördelning av statsbidrag till regional kulturverksamhet 2018
Kulturrådets beslut om fördelning av statsbidrag till regional kulturverksamhet 2018 i Kronobergs län
Kulturrådets pressmeddelande

Fördelning av statsbidrag till regional kulturverksamhet 2018

Ärende

Kulturrådets styrelse fattade den 25 januari beslut om 2018 års fördelning av statsbidrag till regional kulturverksamhet inom kultursamverkansmodellen. Totalt fördelar Kulturrådet 36 664 000 kronor till Kronobergs län 2018, vilket är en ökning med 1 574 000 kronor jämfört med föregående år.

Kronobergs län är en av de nio regioner som prioriteras av Kulturrådet vid 2018 års fördelning genom ett utökat statsbidrag till den regionala kulturverksamheten. Fem regioner, inklusive Kronobergs län, har fått en utökad fördelning två år i rad.

Till grund för Kulturrådets beslut ligger de regionala kulturplanerna och den dialog som Kulturrådet för med regionerna kring den regionala kulturverksamheten. Region Kronobergs förhandlingsframställan (KN §51/2017) skickades i november till Kulturrådet tillsammans med Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020. Förhandlingsframställan beskriver Region Kronobergs prioriterade utvecklingsområden och regionala ekonomiska förutsättningar inför 2018. Det behov av utökat statsbidrag som lyftes i förhandlingsframställan omfattar 1 602 000 kronor, bland annat för Region Kronobergs satsningar på regional bild- och formsamordning, det muntliga berättandet samt pris- och löneomräkning 2018.

Beslutet från Kulturrådet innebär en statlig medfinansiering av Region Kronobergs satsning på regional bild- och formsamordning i länet. Kulturrådet menar att den regionala prioriteringen svarar väl mot styrelsens prioriteringar om att utveckla den regionala kulturella infrastrukturen samt att ge utrymme till konst- och kulturområden med en svag regional struktur i syfte att öka tillgängligheten till kulturen och skapa förutsättningar för ökad kvalitet och förnyelse.

Beslutet innebär även en uppräknings av statsbidraget med 1,55% för de organisationer som ingår i kultursamverkansmodellen.

En nyhet vid 2018 års fördelning inom kultursamverkansmodellen är att tillfälliga medel tillförs alla regioner i en riktad nationell satsning för att öka utbudet och tillgängligheten till biblioteksverksamheten i landet. Regeringen har i budgetpropositionen aviserat en förstärkning på 250 miljoner kronor årligen under perioden 2018-2020. 25 miljoner kronor av dessa fördelas årligen inom kultursamverkansmodellen under perioden. Av dessa tilldelas Kronobergs län 700 000 kronor 2018.

Genomförande

Fördelningen av statsbidrag verkställs i enlighet med de fördelningsprinciper som kulturnämnden tidigare beslutat om (KN §52/2017). Det innebär bland annat att statsbidraget fördelas till de kulturorganisationer i Kronobergs län som ingår i kultursamverkansmodellen med en uppräknings på 1,55% jämfört med föregående

år. Det innebär också att den regionala bild- och formsamordningen från och med 2018 ingår i kultursamverkansmodellen.

Statsbidraget ska även användas för kvalitetsförstärkande insatser inom scenkonstområdet och fördelas till verksamheter som främjar utveckling, förnyelse och kompetensutveckling på området. Det är ett resultat av det pensionsavtal på scenkonstområdet som trädde i kraft 1 januari 2015 och i Kronoberg berörs främst Musik i Syd och Regionteatern Blekinge Kronoberg av detta.

Förstärkta statsbidrag till biblioteksområdet 2018-2020 inom kultursamverkansmodellen

Kulturnämndens tidigare antagna fördelningsprinciper behöver kompletteras med beslut om hantering av det tillfälliga statsbidrag som tillförs kultursamverkansmodellen under perioden 2018-2020 för att öka utbudet och tillgängligheten till biblioteksverksamheten i landet.

Med utgångspunkt i Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020 föreslås att dessa medel tillförs Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg. Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg ska under den aktuella perioden, i dialog med Region Kronoberg och Region Blekinge, använda statsbidraget¹ till att genomföra insatser inom följande tre områden:

Regional samordning av den nationella biblioteksatsningen: Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg får i uppdrag att utgöra en samordnande resurs för kommunerna i Kronoberg och Blekinge vad gäller projektutveckling. Det handlar bland annat om att stödja kommunerna i ansökningsförfarandet för de sökbara medel som tillförs via den nationella satsningen på biblioteksområdet. Förutsättningarna för kommunerna att ansöka och ta del av den nationella satsningen varierar och det finns behov av stöd och regional samordning i processen.

Utveckling av biblioteksrummet: Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg får i uppdrag att stimulera innovationsarbete på biblioteksområdet för att främja läsande och stärka biblioteken som lokala mötesplatser. Under perioden sker detta bland annat genom en utökning av det pågående utvecklingsprojektet Kreativa rum. Projektet, som startades 2017, är ett samarbete mellan Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg och hemslojden i de båda regionerna i syfte att skapa mer tilltalande miljöer på landsortsbiblioteken. Under den aktuella perioden utökas projektet med målsättningen att omfatta alla kommuner i Kronoberg och Blekinge.

Stärka professionella kulturskapares villkor: Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg får i uppdrag att genom kartläggning, kompetensutveckling och stöd till biblioteken i Kronoberg öka tillämpningen av aktuella avtal och arvodesrekommendationer för professionella kulturskapare på området.

¹ Kulturrådet har fördelat 700 000 kronor till Region Kronoberg och 450 000 kronor till Region Blekinge

Insatserna följs upp i enlighet med ordinarie årscykel för verksamhetsrapportering och verksamhetssamtal.

Ekonomiska effekter/konsekvenser av förslaget

Förslag till beslut innebär att kulturnämnden fördelar 2018 års statsbidrag på 36 664 000 kronor till regional kulturverksamhet i enlighet med den statliga förordning som reglerar kultursamverkansmodellen. Fördelningen går i linje med regionstyrelsens anvisningar och innebär att de fördelningsprinciper som tidigare antagits av kulturnämnden verkställs (§KN §52/2017).

Det tillfälliga statsbidraget för förstärkning av biblioteksområdet som tillförs kultursamverkansmodellen under perioden 2018-2020 fördelas till Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg. Statsbidraget ska användas till att genomföra insatser inom de tre områden som beskrivs ovan i beslutsunderlaget. Förväntade ekonomiska effekter av förslaget är att mer statliga medel kommer länet till gagn genom att kommunerna får bättre förutsättningar att ansöka. En ekonomisk effekt är också att regionala utvecklingsmedel frigörs 2018/2019 eftersom statliga medel kommer att användas till det planerade utvecklingsprojektet Kreativa rum.

Den regionala samordningen inom bild- och formområdet lyfts som kulturnämnden beslutat in i kultursamverkansmodellen från och med 2018. Eftersom Kulturrådet har utökat statsbidraget till Kronobergs län för detta ändamål så är det inte längre aktuellt att använda del av den statliga löne- och prisomräkningen till att finansiera den regionala satsningen. Det innebär att de kulturorganisationer som ingår i kultursamverkansmodellen får en uppräknings av statsbidraget på 1,55% 2018. Det kan konstateras att den statliga uppräknings även 2018 är låg i förhållande till Region Kronobergs egen uppräknings (2,2%).

I Region Kronobergs förhandlingsframställan till Kulturrådet lyftes även önskemål om en utökad fördelning för att bli en internationell arena för det muntliga berättandet. Kulturrådets beslut innehåller ingen utökning av statsbidraget för detta ändamål. Det kan dock poängteras att utvecklingsprojektet *Kronoberg utvecklar en internationell arena för muntligt berättande* har tilldelats medel från Kulturrådet under perioden. En erfarenhet från två tidigare utvecklingsprojekt som Kulturrådet medfinansierat är att de gått från utvecklingsprojekt till en ordinarie finansiering inom ramarna för kultursamverkansmodellen. Att arbeta på detta sätt inom ramarna för kultursamverkansmodellen har varit en framgångsfaktor i Kronoberg.²

Förslag till beslut

Föreslås att kulturnämnden beslutar

att det tillfälliga statsbidraget på 700 000 kronor för förstärkning av biblioteksområdet tillförs Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg att användas för insatser inom de tre områden som beskrivs i beslutsunderlaget

² Två konkreta exempel är projekten *Kronoberg Blekinge utvecklar scenkonsten 2012-2014* där infrastrukturen för den professionella dansen i Kronoberg och Blekinge stärktes och *Kronoberg utvecklar konstområdet 2012-2014* där arbetet med utveckling av bild- och formområdet påbörjades.

Ärende

Fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet för år 2018 inom ramen för kultursamverkansmodellen

Sökande

Region Kronoberg, org.nr. 232100–0065, 351 88 Växjö

Kulturrådets beslut

Statens kulturråd beviljar *Region Kronoberg* bidrag om 36 664 000 kronor att fördelas i enlighet med förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet.

Bidraget ska även användas för kvalitetsförstärkande insatser inom scenkonstområdet. Landstinget ska fördela dessa medel till verksamheter som främjar utveckling, förnyelse och kompetensutveckling inom scenkonstområdet.

Kulturrådets villkor för mottagandet av bidraget framgår av *bilaga 1*. Bidraget betalas ut kvartalsvis.

Ansökan

Region Kronoberg inkom den 1 november 2017 med en framställan om statlig medfinansiering för år 2018 om sammanlagt 36 692 000 kronor samt ett förslag till ny kulturplan för perioden 2018–2020. Den 29 november 2017 inkom *Region Kronoberg* med Regionfullmäktiges beslut om en regional kulturplan för Kronoberg under perioden 2018–2020. Planen är framtagen i samverkan med länets kommuner och efter samråd med bland andra företrädare för regionens professionella kulturliv och den ideella sektorn.

Under den kommande planperioden prioriterar *Region Kronoberg* fem utvecklingsområden för att utveckla kulturområdet i regionen: ett enat Sydsverige skapar ett starkt kultursverige, kultur i hela Kronoberg, en internationell arena för muntligt berättande, det fria ordet i Kronoberg samt en starkare infrastruktur för bild och form.

Regionen äskar om sammanlagt 36 692 000 kronor. Äskandet avser en förstärkning av det statliga bidraget motsvarande 1 602 000 kronor. Förstärkningen avser en satsning på starkare infrastruktur för bild och form i regionen samt en utökning av statsbidraget för att bli en internationell arena för muntligt berättande. Regionens pris- och löneomräkning är beräknad till 2,2 procent i förhållande till föregående år.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Kulturrådet och med det samverkansråd som finns vid myndigheten med uppgift att samordna de nationella kulturpolitiska intressena inom

ramen för kultursamverkansmodellen. Samverkansrådet består av: Konstnärsnämnden, Kungliga biblioteket, Länsstyrelserna (representerade av Länsstyrelsen i Hallands län), Nämnden för hemslöjdsfrågor, Riksantikvarieämbetet, Riksarkivet, Riksteatern, Svenska Filminstitutet och Kulturrådet.

Samråd har skett i samverkansrådet och samtliga parter ställer sig bakom kansliets beslutsförslag.

Aktuella bestämmelser och krav på Kulturrådets verksamhet

Kulturrådet beslutar om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet med stöd av förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet (nedan kallad förordningen) under anslag 1:6 ap.1 i Kulturrådets regleringsbrev för budgetår 2018. Ändamålet med bidraget är att bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås samt att ge ökade möjligheter till regionala prioriteringar och variationer.

I 5–8 §§ förordningen anges följande. En regional kulturplan ska beskriva de prioriteringar som landstinget vill göra i fråga om regional kulturverksamhet som avses få statligt stöd, prioriteringarnas förhållande till de nationella kulturpolitiska målen samt uppgifter om planerad statlig, kommunal och annan finansiering av verksamheterna.

Ett landsting får fördela vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet om en kulturplan har upprättats av landstinget och kulturplanen överensstämmer med förordningen.

Den regionala kulturplanen ska utarbetas i samverkan med länets kommuner och efter samråd med länets professionella kulturliv och det civila samhället.

Bidragsgivningen ska främja en god tillgång för länets invånare till:

1. professionell teater-, dans- och musikverksamhet,
2. museiverksamhet och museernas kulturmiljöarbete,
3. biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet,
4. professionell bild- och formverksamhet,
5. regional enskild arkivverksamhet,
6. filmkulturell verksamhet och
7. främjande av hemslöjd.

Kulturrådet beslutade den 17 maj 2017 (Sty 2017:3) att upp till två procent av anslaget i dess helhet kan komma att omprioriteras inför fördelning av 2018 års statsbidrag till regional kulturverksamhet för att kunna möta satsningar som långsiktigt verkar i enlighet med Kulturrådets styrelses prioriteringar. Vägledande för prioriteringarna är en regional kulturverksamhet som ökar tillgängligheten till och skapar förutsättningar för ökad kvalitet och förnyelse genom att:

- ta tillvara och digitaliseringens och teknikens möjligheter,

- utveckla den regionala infrastrukturen, använda nya arbetssätt och samverka samt
- ge utrymme till konst- och kulturområden med en svag regional struktur.

Vidare beslutade Kulturrådet att viktiga förutsättningar för utveckling är att de regionala kulturverksamheterna ger goda förutsättningar för kulturskapare och att de samverkar med fria aktörer.

Den 2 oktober 2017 beslutade Kulturrådet (Sty 2017:5) att tillämpa en huvudprincip för pris- och löneomräkning, men med prövning i varje enskilt fall. Under förutsättning att huvudmannens finansiering ökar i förhållande till föregående års nivå kommer det statliga bidraget räknas upp med pris- och löneomräkning. Om huvudmannens insats ligger på samma nivå som föregående år förblir även det statliga bidraget oförändrat. Vid en sänkning av huvudmannens ekonomiska insats åtföljs denna av en sänkning av det statliga bidraget med motsvarande andel. Kulturrådet har informerat berörda landsting och regioner om detta.

Regeringen ställer krav på att Kulturrådet ska ha ett jämställdhets-, mångfalds- och barn- och ungdomsperspektiv i sin bidragsgivning. Kulturrådet har även ett särskilt ansvar för funktionshinderfrågor inom kulturområdet och ska också främja lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck. Detta framgår av förordningen (2012:515) med instruktion för Statens kulturråd. Det är därför viktigt att dessa olika aspekter ingår som en del i bedömningen av de olika ansökningarna.

Av Kulturrådets regleringsbrev för budgetåret 2018 framgår att Kulturrådet särskilt ska uppmärksamma landstingens arbete för att främja de nationella minoriteternas och i synnerhet romers kultur och kulturarv i sin bedömning och uppföljning av regionala kulturplaner.

Kulturrådets bedömning

Kulturrådet bedömer att *Region Kronobergs* regionala kulturplan uppfyller kraven på vad en sådan plan ska innehålla.

Kulturrådet konstaterar vidare att kulturplanen har tagits fram i samverkan med kommunerna i länet och efter samråd med länets professionella kulturliv och det civila samhället. Verksamhetsområden som finns angivna i 8 § förordningen finns också beskrivna i kulturplanen och Kulturrådet anser att regionens bidragsgivning kommer att främja en god tillgång för länets invånare till dessa verksamhetsområden.

Region Kronobergs äskande beträffande utvecklingen av bild- och formområdet handlar om fortsatt finansiering av den regionala samordningen av området. Den regionala prioriteringen svarar väl mot styrelsens prioriteringar om att utveckla den regionala kulturella infrastrukturen samt att ge utrymme till konst- och kulturområden med en svag regional struktur i syfte att öka tillgängligheten till kulturen och skapa förutsättningar för ökad kvalitet och förnyelse.

Därmed bör *Region Kronoberg*, utöver pris- och löneomräkning, beviljas en ökning av anslaget om 330 000 kronor.

I budgetpropositionen för år 2018 har regeringen aviserat en förstärkning av budgeten under perioden 2018–2020 i syfte att öka utbudet och tillgängligheten till biblioteksverksamheten i hela landet. Av denna satsning avsätts 25 000 000 kronor till kultursamverkansmodellen. I enlighet med regeringens ambition att öka tillgången till biblioteksverksamheten i hela landet tillförs *Region Kronoberg* 700 000 kronor. Vid denna fördelning har Kulturrådet tagit hänsyn till antal kommuner i varje län, antal invånare och länets yta.

Mot bakgrund av detta, tillgängliga medel och med hänsyn tagen till ändamålen med bidraget samt de principer och prioriteringar som har redovisats ovan bedömer Kulturrådet att *Region Kronoberg* bör beviljas bidrag med 36 664 000 kronor, som *Region Kronoberg* enligt förordningen ska fördela till verksamheter som också får bidrag från landsting, kommun eller annan huvudman. För medel som regionen avsätter för kvalitetsförstärkande insatser inom scenkonstområdet gäller särskilda villkor, se *bilaga 1*.

Region Kronoberg ska ansvara för att statsbidrag endast fördelas till verksamheter som uppfyller delmålen i arbetet med förverkligandet av funktionshinderpolitikens mål, se *bilaga 1*.

Handläggningen av ärendet

Detta beslut har fattats av Kulturrådet styrelse genom ordförande Ulrika Stuart Hamilton och ledamöterna: Kjell Englund, Malena Ernman, Aris Fioretos, Ann-Sofie Köping Olsson, Måns Wrangé och generaldirektören Staffan Forssell. Ärendet föredrogs för styrelsen av handläggaren Jelena Jesic och koordinatören Erik Åström.

I beredningen av ärendet har verksamhetsstrategen Signe Westin, enhetscheferna Magnus Boström, Lotta Brilioth Biörnstad och Bongi MacDermott samt handläggarna Margareta Brilioth, Nardin Crisbi, Jenny Löfström Ellverson, Magnus Lemark, Maria Lewenhaupt, Elin Rosenström, Julia Sundberg, Jerk Sörenson, Anna Livén West, Andreas Åberg och Maria Åhgren deltagit.

På Kulturrådets vägnar

Ulrika Stuart Hamilton

Erik Åström

Bilaga 1; Villkor för bidrag från Kulturrådet

1 Bidragsmottagarens åtaganden

Om innehållet i verksamheten förändras väsentligt jämfört med ansökan måste bidragsmottagaren meddela Kulturrådet så snart som möjligt.

1.1 Särskilda villkor

När bidragsmottagaren har fattat beslut om preliminär fördelning av de statliga verksamhetsmedlen ska beslutet snarast, dock senast den 30 mars 2018, skickas in till Kulturrådet. Av beslutet ska framgå vilka organisationer som erhållit statsbidrag samt hur mycket varje organisation erhållit. Även den regionala finansieringen för dessa organisationer ska meddelas till Kulturrådet vid samma tillfälle.

Bidraget ska även användas för kvalitetsförstärkande insatser inom scenkonstområdet. Regionen ska fördela dessa medel till verksamheter som främjar utveckling, förnyelse och kompetensutveckling inom scenkonstområdet. Medlen ska i första hand fördelas till de institutioner som till och med den 31 december 2014 var förtecknade i bilaga A till förordningen (2003:56) om tjänstepension och tjänstegrupplivförsäkring för vissa arbetstagare med icke-statlig anställning. Bidragsmottagaren ska senast den 30 mars 2018 rapportera till Kulturrådet hur medel för kvalitetsförstärkande insatser inom scenkonstområdet har fördelats.

1.2 Återkrav

Om bidragsmottagaren inte genomför det som den åtagit sig kan Kulturrådet besluta att kräva tillbaka hela eller delar av bidraget.

Bidragsmottagaren blir återbetalningsskyldig om

1. mottagaren lämnat oriktiga uppgifter eller på något annat sätt förorsakar att bidraget har beviljats felaktigt eller med för högt belopp,
2. bidraget av något annat skäl har lämnats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren borde ha insett detta,
3. bidraget helt eller delvis inte har utnyttjats eller om det inte använts för det ändamål som låg till grund för att bidraget beviljades,
4. mottagaren inte lämnar in en korrekt redovisning, i enlighet med informationen i avsnitt 1.6 nedan,
5. eller i övrigt inte följt villkoren för bidraget.

1.3 Budget

Om Kulturrådet har godkänt en specifik budget som grund för bidraget så ska den budgeten följas.

1.4 Att följa gällande rätt

Bidragsmottagaren ansvarar för att projektet eller verksamheten bedrivs i enlighet med gällande svensk lagstiftning.

1.5 Att tillhandahålla information

Bidragsmottagaren är skyldig att ge Kulturrådet information och svara på de frågor som Kulturrådet ställer i samband med uppföljning av ett projekt eller en verksamhet. Det gäller både under och efter avslutat bidragsperiod.

1.6 Rätt att besöka verksamheten

Kulturrådet har rätt att besöka verksamhet eller projekt som finansierats med medel från Kulturrådet.

1.7 Redovisning

Bidragsmottagaren ska lämna redovisningen av verksamheten på avsett sätt och den ska innehålla de uppgifter som efterfrågas av Kulturrådet.

Bidragsmottagaren ska senast den 17 maj 2019 redovisa till Kulturrådet hur det statliga stödet använts samt på förfrågan delta i en separat uppgiftsinsamling i enlighet med Kulturrådets riktlinjer för uppföljning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet (S 2018:1).

Bokslut, årsredovisning och verksamhetsberättelser för verksamheter som mottagit statsbidrag 2018 ska bifogas redovisningen.

1.8 Återbetalning av outnyttjade medel

Bidragsmottagaren ska betala tillbaka eventuella outnyttjade medel till Kulturrådet. Den ansvarige bidragshandläggaren på Kulturrådet ska informeras i förväg om att återbetalning kommer att göras. Bidragsbeslutets diarienummer ska anges som referens vid återbetalning.

1.9 Förlängning av perioden för medlens användning

Om bidragsmottagaren inte hinner använda medlen inom utsatt tid kan bidragsmottagaren ansöka om förlängning av den tid som bidraget får användas. Ansökan om att förlänga perioden ska skickas in till Kulturrådet så snart bidragsmottagaren inser att perioden behöver förlängas och som senast när den ursprungliga bidragsperioden går ut. Kulturrådet beslutar om eventuell förlängning.

2 Informera om att Kulturrådet bidragit med medel

I relevant informationsmaterial, till exempel affischer och programblad, ska det framgå att Kulturrådet har beviljat bidrag för projektet. Kulturrådets logotyp kan

laddas ned från Kulturrådets webbplats. Kulturrådet ska aldrig anges som medarrangör.

3 Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättningar

3.1 Organisationer som arrangerar publik verksamhet

Alla organisationer som arrangerar publik verksamhet med bidrag från Kulturrådet och via kultursamverkansmodellen ska ha information om tillgängligheten till sin publika verksamhet eller sitt arrangemang på sin webbplats, i sociala medier eller i fristående evenemangskalendrar som används.

3.2 Organisationer med egen lokal för publik verksamhet

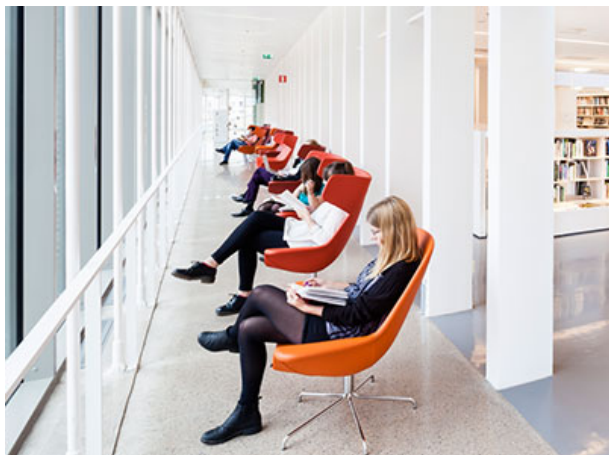
Alla organisationer som har verksamhetsbidrag från Kulturrådet eller via kultursamverkansmodellen, och har egen lokal för publik verksamhet, ska ha åtgärdat så kallade enkelt avhjälpna hinder¹ i sina publika lokaler.

3.3 Kulturinstitutioner

Kulturinstitutioner med statligt bidrag via Kultursamverkansmodellen, eller bidrag direkt från Kulturrådet ska ha:

- Handlingsplaner för tillgänglighet
- Tillgängliga webbsidor, inklusive applikationer så långt som möjligt, och e-tjänster (lägst WCAG 2.0 nivå A. Nivå AA bör eftersträvas)
- Information om tillgängligheten till publik verksamhet på webbplats, och/eller på de olika sociala medier eller fristående evenemangskalendrar som används
- Ska ha åtgärdat enkelt avhjälpna hinder i sina publika lokaler

¹ Läs mer i Boverkets broschyr Enkelt avhjälpna hinder. Länk: <http://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2015/enkelt-avhjalpt-i-lokaler/>

KONTAKT**Erik Åström**

Koordinator

Telefon: 08 519 264 40

erik.astrom@kulturradet.se**Helene Oljons**

Pressekreterare

Telefon: 08 519 264 25

helene.oljons@kulturradet.se

Frågor / Questions

NIO REGIONER FÅR EXTRA PENGAR TILL KULTUR

Kulturrådets styrelse har fattat beslut om 1,24 miljarder kronor i stöd till regional kulturverksamhet. Samtliga 20 regioner som ingår i kultursamverkansmodellen får höjda statsbidrag. Nio av regionerna har fått extra tilldelning.

25 JANUARI 2018 NYHET Kulturrådets styrelse har särskilt uppmärksammat nio regioner vid årets fördelning av statsbidrag. De regioner som prioriteras den här omgången är Blekinge, Gävleborg, Jämtland/Härjedalen, Kronoberg, Norrbotten, Skåne, Sörmland, Västerbotten och Västra Götaland.

Styrelsens prioriteringar har gjorts med de nationella kulturpolitiska målen som grund.

Prioriteringarna handlar om:

- att ta tillvara digitaliseringens och teknikens möjligheter,
- att utveckla den regionala kulturella infrastrukturen, det vill säga använda nya arbetssätt, plattformar, residensverksamhet, interregional samverkan,
- att ge utrymme till konst- och kulturområden med svag regional struktur, exempelvis design, samtida bild- och formkonst, dans.

– Det har varit spännande att ta del av kulturplanerna och se hur dessa prioriteringar har tolkats, säger Kulturrådets styrelseordförande Ulrika Stuart Hamilton. De nio regionerna har fått extra tilldelning med anledning av styrelsens prioriteringar.

Regeringen har beslutat om en treårig satsning på biblioteken i landet. Som ett led i det får alla landsting/regioner en tillfällig förstärkning av sina anslag och Kulturrådets styrelse fördelar därför totalt 22 miljoner extra i sitt beslut.

MER INFORMATION

[Här hittar du listan över fördelningen.](#)

[Dela på Facebook](#)

[Dela på Twitter](#)

[+1 på Google](#)

[mail](#)

8

Kulturnämnden

Kulturpolitiskt uppdrag till Musik i Syd – Opera i Kronoberg

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås att kulturnämnden beslutar

att godkänna kulturpolitiskt uppdrag till Musik i Syd avseende opera i Kronoberg

Sammanfattning

I Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020 beskrivs opera som ett potentiellt utvecklingsområde för att stärka och förnya den kulturella infrastrukturen i Kronobergs län. Bakgrunden är den dialog och förstudie om förutsättningar för operaverksamhet i Kronobergs län som genomförts i samarbete med Smålandsoperans vänner under 2017.

Detta ärende innehåller förslag på organisation för det fortsatta arbetet i form av ett riktat kulturpolitiskt uppdrag till Musik i Syd AB.

Förslag på kulturpolitiskt uppdrag till Musik i Syd har utformats i dialog med Musik i Syd AB, Smålandsoperan Scenkonstproduktion AB och Smålandsoperans vänner.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga: Beslutsunderlag Kulturpolitiskt uppdrag till Musik i Syd – Opera i Kronoberg
Förändringslogik Kulturpolitiskt uppdrag till Musik i Syd – Opera i Kronoberg

Kulturpolitiskt uppdrag till Musik i Syd – Opera i Kronoberg

Ärende

I Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020 beskrivs opera som ett potentiellt utvecklingsområde för att stärka och förnya den kulturella infrastrukturen i Kronobergs län. Bakgrunden är den dialog och förstudie om förutsättningar för operaverksamhet i Kronobergs län som genomförts i samarbete med Smålandsoperans vänner under 2017.

Detta ärende innehåller förslag på organisation för det fortsatta arbetet i form av ett riktat kulturpolitiskt uppdrag till Musik i Syd AB.

Genomförande

Målsättningar och förväntade resultat

Uppdraget ska bidra till att uppfylla regionala kulturpolitiska målsättningar om ett kulturliv med bredd och spets i Kronoberg och en kulturell infrastruktur som är tillgänglig i hela länet.

Utöver regionala kulturpolitiska målsättningar så bidrar uppdraget även till att uppfylla de nationella kulturpolitiska målen och de nationella kulturmiljömålen.¹

Förväntade resultat är förbättrade möjligheter att stötta nya initiativ och små aktörer på kulturområdet, ett breddat utbud av opera i unika kulturmiljöer i Kronobergs län och att fler invånare och besökare – barn, unga och vuxna – i Kronoberg får ta del av opera som konstform.

Följande indikatorer² har formulerats för att följa upp målsättningarna i det kulturpolitiska uppdraget:

- antalet invånare och besökare i länet som tar del av opera som konstform ska öka,
- antalet barn och unga i länet som tar del av opera som konstform ska öka,
- andelen regionala programaktiviteter inom opera i länets kommuner ska ligga i nivå med befolkningen.

Det kulturpolitiska uppdraget grundas på följande styrdokument:

- Aktuell regional utvecklingsstrategi för Kronobergs län
- Aktuell regional kulturplan för Kronobergs län

¹ Se bilaga förändringslogik

² Smålandsoperans egen statistik från 2017 utgör nuläge för de första två indikatorerna. För den tredje indikatorn utgörs nuläget av Musik i Syds redovisning av 2018 års verksamhet i Kulturdatabasen.

Musik i Syd AB

Musik i Syd är en musikinstitution i Skåne och Kronoberg med syfte att ge människor tillgång till skapande och levande musikupplevelser. Musik i Syd är ett aktiebolag som ägs gemensamt av Region Kronoberg (genom stiftelsen Musik i Kronoberg) och Region Skåne (genom stiftelsen Musik i Skåne).

Musik i Syds grunduppdrag regleras av bolagsordning och ägardirektiv. Det riktade kulturpolitiska uppdraget gällande opera i Kronoberg är ett tilläggsuppdrag.

Det kulturpolitiska uppdraget

I det kulturpolitiska uppdraget ingår att:

- utveckla en stabil organisationsform för att stödja produktion och distribution av opera i Kronoberg,
- stödja pedagogiskt arbete för att tillgängliggöra opera för nya målgrupper,
- stärka samverkan mellan relevanta intressenter

Den regionala politiska nivån arbetar enligt principen om armlängds avstånd.³ Musik i Syd ansvarar för planering, genomförande och uppföljning av uppdraget i enlighet med uppdragsbeskrivning och den regionala kulturplanen för Kronobergs län. Musik i Syd kan vid behov teckna avtal med andra intressenter för att genomföra uppdraget.

Musik i Syd ansvarar för att uppdraget kvalitetssäkras utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Perspektiv som särskilt ska beaktas i genomförandet av uppdraget är:

- Barn och unga
- Jämställdhet
- Mångfald
- Tillgänglighet

Musik i Syd ansvarar för tillämpning av aktuella avtal och rekommendationer avseende professionella kulturskarpares medverkan.

Uppdraget är långsiktigt och aktualitetsprövas i samband med ny kulturplanperiod.

Uppföljning av uppdraget

Uppföljning av uppdraget sker kvalitativt och kvantitativt i enlighet med Region Kronobergs ordinarie årscykel för uppföljning, med skriftlig verksamhetsrapportering i kvartal 1 och verksamhetssamtal i kvartal 3.

³ Se sid. 30 i Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020

Ekonomiska effekter/konsekvenser av förslaget

Kulturnämnden riktar särskilda medel till Musik i Syd för att uppfylla det kulturpolitiska uppdraget.

För år 2018 har kulturnämnden beslutat att resurssätta uppdraget med 300 000 kronor (§50 2017).

Beslut om finansiering fattas årligen i samband med beslut om fördelning av kulturnämndens rambudget.

Utbetalning sker enligt Region Kronobergs ordinarie årscykel.

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås

att godkänna kulturpolitiskt uppdrag till Musik i Syd avseende opera i Kronoberg

Behov av bättre möjligheter att stötta nya initiativ på kulturområdet

Behov av bättre förutsättningar för operaverksamhet i Kronoberg

Opera i unika kulturmiljöer lockar publik i Kronoberg men det är svårt för små aktörer att möta efterfrågan

Musik i Syd

Smålandsoperan

Regionteatern Blekinge Kronoberg

Kulturmiljöer i Kronoberg

Kronobergs kommuner

Region Kronoberg

Regionsamverkan Sydsverige

Riktat kulturpolitiskt uppdrag till Musik i Syd. I uppdraget ingår att:

- utveckla en stabil organisationsform för att stödja produktion och distribution av opera i Kronoberg,
- stödja pedagogiskt arbete för att tillgängliggöra opera för nya målgrupper,
- stärka samverkan mellan relevanta intressenter

Förbättrade möjligheter att stötta nya initiativ och små aktörer på kulturområdet

Breddat utbud av opera i unika kulturmiljöer i Kronobergs län

Fler invånare – barn, unga och vuxna – i Kronoberg får ta del av opera som konstform

MÅLUPPFYLLELSE

Ett kulturliv med bredd och spets

En kulturell infrastruktur som är tillgänglig i hela länet

Uppdraget bidrar till att uppfylla *nationella kulturpolitiska mål* om att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att allas möjligheter till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor ska främjas

Uppdraget bidrar till att uppfylla *nationella kulturmiljömål* om ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas samt ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser

9

Kulturnämnden

Konstprogram Specialisttandvården CLV

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås att kulturnämnden beslutar

att godkänna förslag till Konstprogram Specialisttandvården CLV.

Sammanfattning

Region Kronobergs inköp av konstnärlig gestaltning styrs av *Plan för konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg* § 80/2016 samt av *Riktlinje för hantering av konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg*.

Specialisttandvården CLV innebär en byggnadsinvestering på 35 miljoner kronor. Det innebär att en budget för konstnärlig gestaltning på 350 000 kr är avsatt.

Vid upphandling av konstnärlig gestaltning tar kulturnämnden beslut om ett övergripande konstprogram. För detta uppdrag föreslås att en konstnär anlitas genom direktupphandling på grund av kontraktets låga värde (under upphandlingsgräns). Konstkonsult tar fram 15 förslag på relevanta konstnärer utifrån konstprogrammets kriterier och de intresseanmälningar som inkommit. Förslagen diskuteras med regionens konsthandläggare och fem konstnärer presenteras för urvalsgruppen.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga: Förslag till Konstprogram Specialisttandvården CLV

Underlag inför beslut om konstnärlig gestaltning Specialisttandvården CLV.

Utfärdat av Åsa-Viktoria Wihlborg Konstkonsult Region Kronoberg
2018-01-18

Inledning

Placeringen av de nya lokalerna för Specialisttandvården är hus D plan 9 på CLV. Totalt blir det 10 behandlingsrum samt 2 operationsrum för käkkirurgin i hus D plan 9. Ytan uppgår till ca 1 000 kvm och beräknas stå klart i början av 2019. Byggnadsinvesteringen uppgår till 35 miljoner kronor och den konstnärliga utsmyckning med 350 000 sek. Kulturnämnden har fått uppdraget att besluta om urval av konst inom anslaget för konstnärlig utsmyckning

Ur Riktlinje för hantering av konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg 2016-11-18: I samband med byggnadsinvesteringar som översiger 20 miljoner kronor i lokaler för verksamhet eller personal avsätts 1 % till konstnärlig gestaltning. Vid beslut om investering över nivån i Riktlinje för hantering av konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg beslutar regionfullmäktige även om budget för konstnärlig gestaltning. Kulturnämnden ansvarar sedan för Region Kronobergs konstinköp i enlighet med Arbetsordningar och reglementen för den politiska organisationen i Region Kronoberg.

Syfte och Mål med konsten

Många vårdtagare som besöker Specialisttandvården befinner sig i en svår situation och är i behov av distraktion från besöket. Konstens roll kan här vara att just distrahera från orsaken till varför en befinner sig på specialisttandvården. Konsten kan även fungera som samtalspart och användas av personal och besökare på väg till och ifrån de olika behandlingsrummen.

Ur Plan för Konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg 2016-12-28: ”Målsättningen med den konstnärliga gestaltningen i Region Kronoberg är att bidra till estetiska upplevelser som stimulerar visuellt och intellektuellt. Arbetet med den konstnärliga gestaltningen ska stärka förutsättningarna för professionella kulturskapare och möjliggöra för konstnärer att representeras i offentliga miljöer genom inköp och uppdrag.”

Befintlig fast konst på CLV:

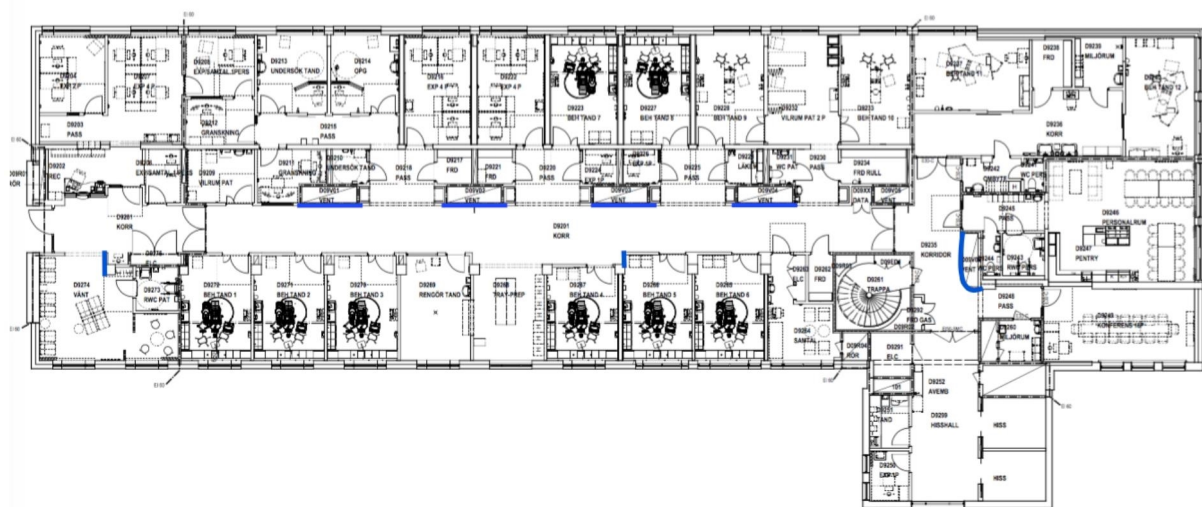
Annika Jarring	2009	CLV*
Kenneth Johansson	1983	CLV
Claes Fahlgren	1984	CLV
Sam Westerholm	2010	CLV *
Arne Persson	1989	CLV
Christina Stenström	1990	CLV
Marketta Mäkinen	1993	CLV
Martin Bornholm	1993	CLV
Kerstin Cedell	1994	CLV
Mikael Lundberg	1994	CLV
Johannes Falk	1994	CLV
Lena Andesson	1994	CLV
Anna-Karin Arvidsson	2004	CLV
Ann Aaby	1994	CLV
Annika Ekdahl	1996	CLV
Henrik Allgèn	1996	CLV
Anna Eilert	1996	CLV
Göran Wärff	1997	CLV
Annkristin Andersson	1997	CLV
Roger Svensson	2002	CLV
Liselotte Heriksen	2002	CLV
Annika A Wallson	2005	CLV
Fredrika Linder	2010	CLV *
Annika Rydenstam	2012	CLV*
Ulla Forsell	2012	CLV*
Joanna Eriksson	2012	CLV*
Annika Jarring	2012	CLV *
Elin Karsson	2017	CLV *

Administrerade verk av Konsthandläggare Thomas Franzén är märkta med *

Placering och förutsättningar

Efter samtal med verksamheten samt ansvarig arkitekt har sju väggytor identifierats som särskilt intressanta för en konstnärlig gestaltning då de ligger i blickfånget för både personal och besökare till avdelningarna. De fyra markerade väggarna som löper genom korridoren till behandlingsrummen är ca 4 meter breda. En konstnärlig gestaltning på dessa väggar kan både användas som distraktion, samtalspart och medverka till att korta avstånden i korridoren. De två mindre väggsnitten i direkt anslutning till väntrum och nischen vid tray prep samt den avslutande rundade väggen i anslutning till personalrummen är det första som möter besökare till avdelningen då de är väl synliga från entrén genom hela korridoren. Placering av en

konstnärlig gestaltning på dessa ytor bidrar till att skapa en trivsamt och välkomnande miljö och är tillgänglig för alla som visats på avdelningen. *Se blå markering på ritning nedan.*

Behandlingar

På specialistklinik behandlas patienter med komplicerade eller särskilda vårdbehov, som kräver mer omfattande utredning och kvalificerad behandling. Specialisttandvården tar emot patienter som behöver vård för:

- oral protetik (ersättning av förlorade tänder)
- bettfysiologi (behandling av smärttillstånd och funktionsstörning i tuggsystemet)
- ortodonti (tandreglering)
- parodontologi (behandling av tandlossningssjukdomar)
- käkkirurgi
- pedodonti (specialisttandvård för barn och ungdomstandvård i åldrarna 0-19 år)

käk- och ansiktsröntgen.

Utmaningar:

Till specialisttandvården kommer vårdtagare med behov av medicinsk och kirurgisk tandvård, många av dem är barn. De ska tex genomgå tandvård inför strålbehandling och många befinner sig i en svår situation och är i behov av att mötas av en varm, välkomnande miljö samt få distraktion från orsaken till besöket.

Upphandlingsform

För detta uppdrag föreslås att en konstnär anlitas genom direktupphandling på grund av kontraktets låga värde (under 586 907 kr). Upphandling sker via annonserad intresseanmälan via Tendsign.

Bedömningsprocess

Urvalsprocessen sker i 3 steg

1, Konstkonsult tar ur intresseanmälan ut 15 förslag på relevanta konstnärer som lämpar sig för uppdraget med stöd från behörighetskrav och uppställda kriterier.

2, Förslagen diskuteras med Regionen Kronobergs konsthandläggare och presenteras sedan för urvalsgruppen.

3, Urvalsgruppen får möjlighet att välja en bland fem föreslagna konstnärer som tillfrågas om uppdrag.

Det slutgiltiga beslutet fattas av Upphandlingschef Region Kronoberg.

Urvalsgrupp:

Representanter från verksamheten Specialisttandvården CLV Region Kronoberg 2-3 personer

Konstkonsult Region Kronoberg

Konsthandläggare Region Kronoberg

Presidiet, politiska representanter:

Ragnar Lindberg (S)

RosMarie Jönsson (S)

Pernilla Sjöberg (M)

Behörighet:

- 5 årig konsthögskola och/eller yrkesverksam konstnär minst 5 år, representerad i offentliga samlingar och ställer ut på etablerade gallerier och konstinstitutioner.

- Konstnär som innehar F-skattsedel, alternativt arbeta via företag med F-skatt

Kriterier:

1. Konstnärlig kvalitet, uttryck och innehåll i förhållande till den aktuella verksamheten, uppdraget och platsens förutsättningar.

2. Utförandets kvalitet, förmåga att nå verkshöjd, handlag och materialhantering.

3, Kompetens.

4. Att miljöfrågor hanterats på ett övertygande sätt samt frågor kring underhåll och drift.

Tidsplan:

2018

december	Möte med verksamheten samt ansvarig arkitekt
----------	--

januari	Framtagande av ett konstprogram
---------	---------------------------------

februari	Beslut i nämnd
----------	----------------

mars	Presentation av konstnärer
------	----------------------------

april-augusti	Skissperiod
---------------	-------------

augusti	Skisspresentation och
---------	-----------------------

september	Produktionsstart
-----------	------------------

2019

Början av året	Slutbesiktning
----------------	----------------

Estimerad budget:

Konstkonsult 50 000 sek

Annonsering 10 000 sek

Resor och logi konstnär 10 000 sek

Uppdrag till en konstnär 270 000 sek

10

Kulturnämnden

Konstprogram Ljungby lasarett - Medicin, Ortopedi och Kirurgi

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås att kulturnämnden beslutar

att godkänna förslag till Konstprogram Ljungby lasarett - Medicin, Ortopedi och Kirurgi

Sammanfattning

Region Kronobergs inköp av konstnärlig gestaltning styrs av *Plan för konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg* § 80/2016 samt av *Riktlinje för hantering av konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg*.

Ljungby lasarett – Medicin, Ortopedi och Kirurgi innebär en byggnadsinvestering på 122 miljoner kronor. En budget för konstnärlig gestaltning på 1 000 000 kr är avsatt, vilket innebär ca 0,82 % av investeringen.

Vid upphandling av konstnärlig gestaltning tar kulturnämnden beslut om ett övergripande konstprogram. Upphandlingen sker i enlighet med Lagen om offentlig upphandling. Konstkonsult bedömer inkomna intresseanmälningar utifrån konstprogrammets kriterier. Förslagen diskuteras med regionens konsthandläggare och arkitekt. Fem konstnärer presenteras för urvalsgruppen.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga: Förslag till konstprogram Ljungby lasarett - Medicin, Ortopedi och Kirurgi

Konstprogram Ljungby lasarett

Utfärdad av Åsa-Viktoria Wihlborg, Konstkonsult Region Kronoberg
2018-02-01

Innehåll:

Inledning	sid 3
Beskrivning	sid 3
Syfte	sid 3
Metod	sid 4
Mål	sid 4
Befintlig byggnadsanknuten konst	sid 4
Fysiska förutsättningar	sid 4
Placering	sid 4-9
Organisation	sid 10
Tidsplan	sid 10
Estimerad budget	sid 10
Upphandlingsform	sid 10
Bedömningsprocess	sid 10
Behörighet	sid 11
Kriterier	sid 11
Referensbilder	sid 12-15

Inledning

Ombyggnationen av Ljungby Lasarett innebär att det kommer bli fler en- och tvåpatientsrum med tillhörande hygienutrymmen för att minska smittorisken mellan patienter, samt ett plan som anpassas för hjärtövervakning. Totalt blir det 81 vårdplatser. Ombyggnaden planeras vara klar 2021 och sker med färdigställande av ett våningsplan per år med en investering på totalt 122 miljoner kronor. Ca 1 miljon kronor avsetts för konst.

Ur Riktlinje för hantering av konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg 2016-11-18: I samband med byggnadsinvesteringar som översiger 20 miljoner kronor i lokaler för verksamhet eller personal avsätts 1 % till konstnärlig gestaltning. Vid beslut om investering över nivån i Riktlinje för hantering av konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg beslutar regionfullmäktige även om budget för konstnärlig gestaltning. Kulturnämnden ansvarar sedan för Region Kronobergs konstinköp i enlighet med Arbetsordningar och reglementen för den politiska organisationen i Region Kronoberg.

Beskrivning

Medicinmottagningen plan 3:

På mottagningen finns läkare med specialistkompetens inom samtliga invärtesmedicinska specialiteter. På mottagningen finns även medicinsk fotsjukvård, bentäthetsmottagning och fysiologiskt laboratorium. Till mottagningen kommer vuxna vårdtagare från 18 års ålder (inga barn förutom besökare). Vårdtagare kan vistas här från 1 dag – 1 månad.

Hjärtmottagningen plan 4:

Hit kommer patienter för uppföljning efter sjukhusvistelsen eller via remiss från läkaren på vårdcentralen. Sjuksköterskorna på mottagningen ger råd och stöd samt erbjuder rehabilitering efter hjärtinfarkt, ballongvidgning och bypassoperation. Här tas även patienter med hjärtsvikt hand om.

Ortopedmottagningen plan 5:

Hit kommer vårdtagare med ortopediska besvär från skelett, muskler, mjukdelar, ledband och leder. Det kan till exempel vara skador och sjukdomar i axlar, armar, ben och fötter. Hos ortoped utförs utredningar, behandlingar, mindre kirurgiska ingrepp och bedömningar inför eventuell operation.

Kirurgmottagningen plan 6:

På kirurgmottagningen finns specialistmottagningar för mag- och tarmproblem övre och nedre gastrointestinal kirurgi, allmän kirurgi, urologi och obesitaskirurgi.

Syfte

Konsten är en viktig del i vårdmiljön och kan för många bli den faktor som gör att vårdtagaren för stunden glömmer orsaken till vistelsen på platsen. Den byggnadsintegrerade konsten är en rumslig, platsspecifik och situationsspecifik gestaltning och den faktor som ofta står i kontrast till den annars sterila vårdmiljön. På de olika avdelningarna vistas vårdtagarna under olika långa tidsperioder mellan 1 dygn – 1 månad och konsten ska därför gå att betrakta

och upptäcka över tid. Dagrummen blir vårdtagarens vardagsrum och verksamhetens arbetsplats vilket ställer krav på att konsten görs tillgänglig för många och bidrar till att skapa lugn, fungera som distraktion, samtalspart och öka känslan av trivsel.

Metod

Vi arbetar utifrån ifrån tesen konst som samtalspart ur workshopen ”Att landa konsten” av Markus Emilsson. Där konstens betydelse som en del av det vardagliga samtalet beskrevs som en viktig aspekt. Här blir konsten en nyckel in till vidare diskussioner med hjälp av ett pedagogiskt samtalsstöd som personalen kan använda i det dagliga arbetet.

Mål

Ur Plan för Konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg 2016-12-28: ”Målsättningen med den konstnärliga gestaltningen i Region Kronoberg är att bidra till estetiska upplevelser som stimulerar visuellt och intellektuellt. Arbetet med den konstnärliga gestaltningen ska stärka förutsättningarna för professionella kulturskapare och möjliggöra för konstnärer att representeras i offentliga miljöer genom inköp och uppdrag.”

Befintlig byggnadsanknuten konst:

Jan Erik Holst	2006	LL
Liselotte Jörgensdotter	2006	LL
Linnea Jörpeland	2008	LL *
Anita Larsson	2007	LL
Göran Wärrff	2007	LL
Stig Carlsson	1989	LL
Kerstin Mörk-Lövgren	1993	LL
Kenneth Johansson	1993	LL
Lars Sonerud	1993	LL
Roger Simonsson	1993	LL
Helena Felldin	2006	LL
Agneta B Lind	2006	LL
Anna-Karin Arvidsson	2008	LL
Martti Rytkönen		LL

Administrerade verk av Konsthandläggare Thomas Franzén är märkta med *

Fysiska förutsättningar

Konsten kan integreras i vägg, tak alt golv i enlighet med bygg, säkerhets och tillgänglighetskrav. Då arkitekt är i ett uppstartsskede i framtagandet av material och färgval förläggts ett startmöte under februari månad 2018 där en mer ingående beskrivning av projektets fysiska förutsättningar beskrivs.

Placering

I samtal med verksamheten framkom önskemål om att placera konsten i dagrummen på de 4 planen samt en väggyta som identifierades som särskilt intressant då den och dagrummen kan upplevas visuellt av många och är tillgänglig för besökare, personal och vårdtagare. Nedan

beskrivs möjliga val för konstnär att i samarbete med arkitekt arbeta vidare med i framtagandet av ett konstverk. Beskrivningen ligger med i förfrågningsunderlaget i upphandlingen av en entreprenör för att möjliggöra ett effektivt samarbete mellan bygg och konst.

Dagrum

Tak:

Tryck på akustikplattor (akustiktryck).

Förankrat konstverk hängande i bärverk tak

Ersatt akustikplatta med konstverk i glas, keramik, mosaik, trä, ljus.

Vägg:

Material: kakel, glas, brons, plast, trä, sten, betong, emalj, måleri, mosaik, trä.

Konsten får bygga ut max 4 cm från vägg.

Golv;

Mönstring i golv, delar av golv ersätts med annat material, mosaik, klinker, natursten, trä.

Mönsterpassning. Dock får konstverket ej medföra för stora avvikelser pga städ mm.

Exempelvis kan detaljer fräsas ner i golvet (överbetong på ca 4 cm), ojämnheter kan slätas över med genomskinlig epoxy (dock ej över trä) alt klinker med släta fogar alt fogfri epoxy.

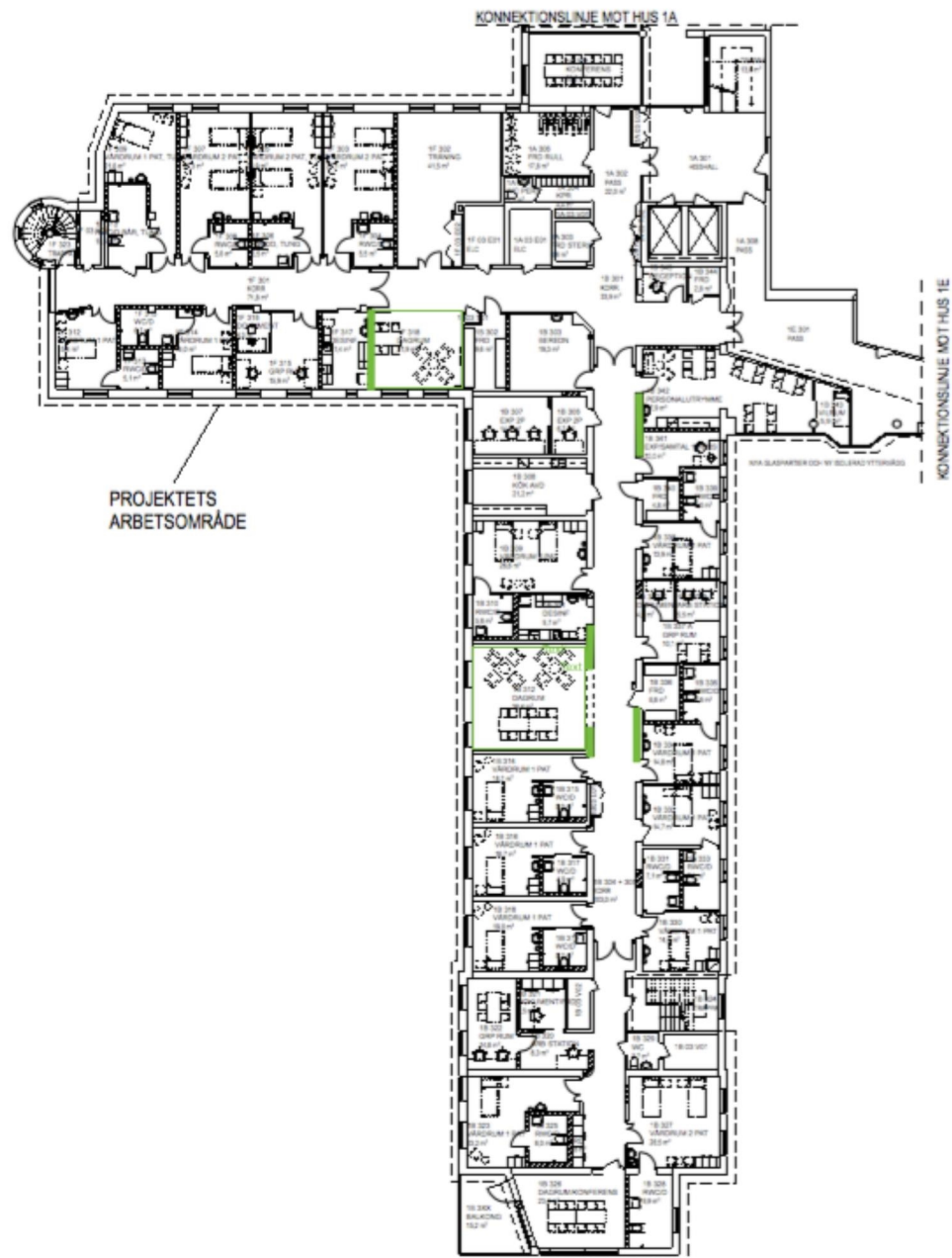
Väggytor korridor

Integrerat verk i befintlig gipsskiva. Till exempel görs en ursparing så att verket kan placeras på väggen och ligga i liv med gipsskivan.

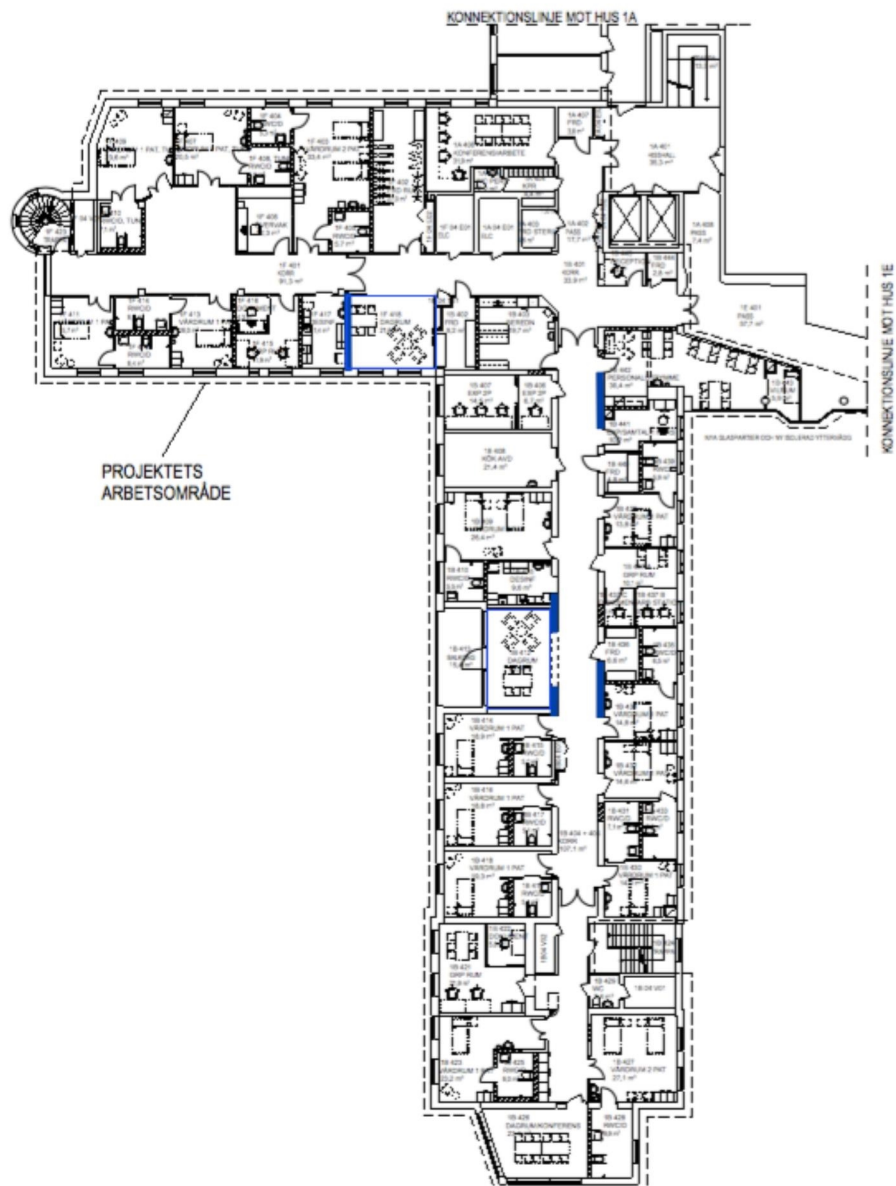
Material: kakel, glas, brons, plast, trä, sten, betong, emalj.

Se markerade ytor på ritningar nedan.

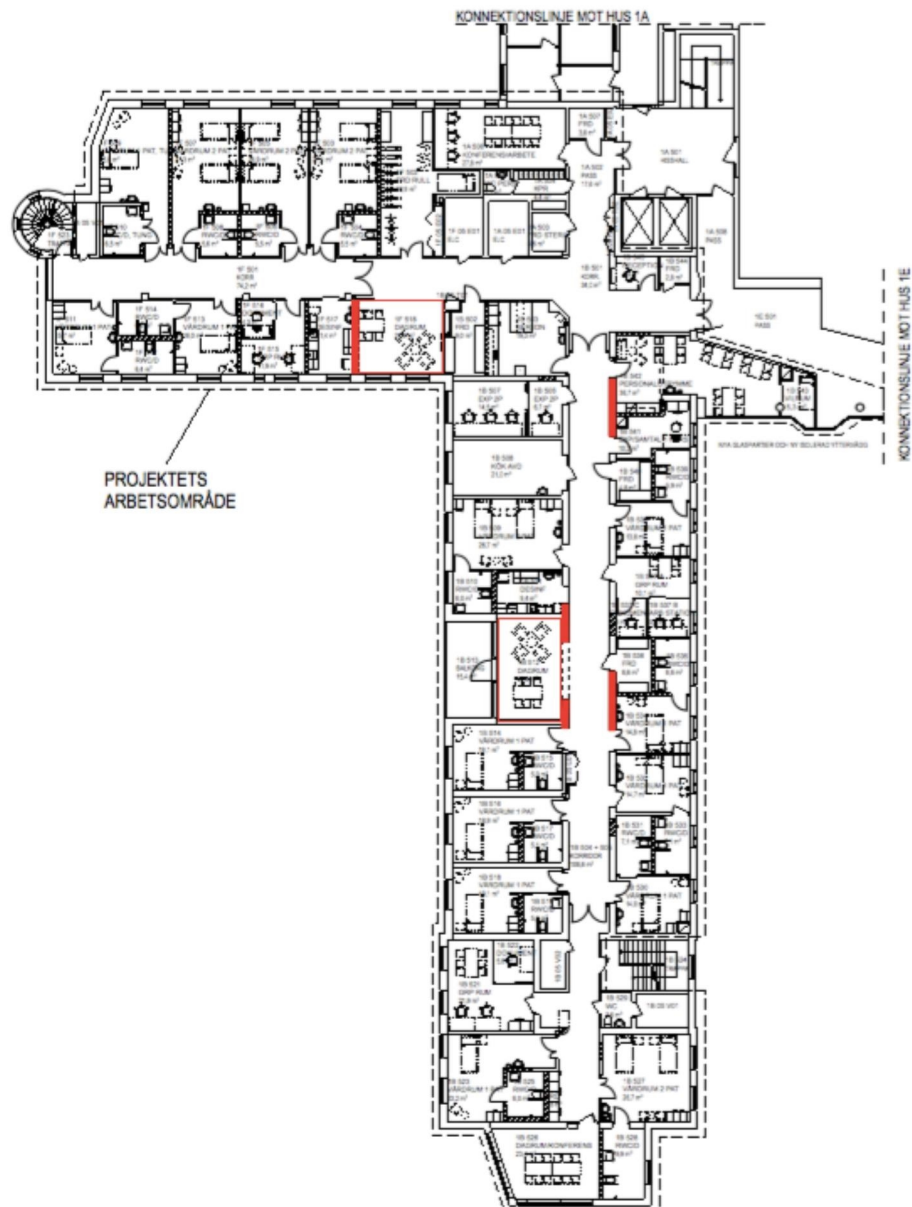
PLAN 3

PLAN 4

PLAN 5

[illegible]

Organisation:

Christoffer Enoksson, projektledare Region Kronoberg
Sofie Schön, Funktionsplanerare Region Kronoberg
Mikael Andersson Arkitekt LBE Arkitekter
Anna Harju Civilingenjör, Kontorschef, LBE Arkitekter
Sofie Karp, Konsthandläggare Region Kronoberg
Åsa-Viktoria Wihlborg, Konstkonsult Region Kronobergs
Upphandlingsenheten Region Kronoberg
Kommunikatör Region Kronoberg
Representanter från verksamheten, Ljungby Lasarett Region Kronoberg

Ragnar Lindberg (S)
RosMarie Jönsson (S)
Pernilla Sjöberg (M)

Tidsplan:

september 2017- januari 2018	Framtagande av konstprogram
februari 2018	Beslut om att anta konstprogram
mars 2018	Utlysning av uppdrag
maj 2018	Urvalsprocess
juni 2018	Startmöte produktion
augusti 2019	Montering plan 3
augusti 2020	Montering plan 4
augusti 2021	Montering plan 5
augusti 2022	Montering plan 6

Estimerad budget:

800 000 sek konstverk
40 000 sek skissarvode
100 000 sek konstkonsult
20 000 sek konstpedagogik
20 000 sek löskonst
10 000 sek annonsering
10 000 sek resor och logi för konstnär

Skissarvode: 40 000 sek *ex moms* tilldelas en konstnär alt en konstnär med medsökande.
Uppdrag: 800 000 sek *ex moms* tilldelas en konstnär alt en konstnär med medsökande.

Upphandlingsform:

Upphandling enligt LOU med Lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU), förenklat förfarande med gällande ändringar och tillägg. Anbud lämnas via konstpools hemsida.

Bedömningsprocess:

Urvalsprocessen sker i 3 steg då denna upphandling avser 4 olika avdelningar med skilda

verksamheter. Det slutgiltiga beslutet fattas av Upphandlingschef Region Kronoberg.

1, Konstkonsult bedömer inkomna intresseanmälningar utifrån behörighetskrav och uppsatta kriterier.

Om intresseanmälningarna överstiger 15 st.

2, Konstkonsult, arkitekt och konsthandläggare bedömer högst 30 inkomna intresseanmälningar utifrån uppsatta kriterier.

3, Konstkonsult, konsthandläggare och verksamheten bedömer 5 inkomna intresseanmälningar utifrån uppsatta kriterier.

Urvalsgrupp 1:

Konstkonsult och Upphandlare från Region Kronoberg

Urvalsgrupp 2:

Konstkonsult Region Kronoberg

Konsthandläggare Region Kronoberg

Representant från Arkitekt LBE Arkitekt Växjö

Presidiet, politiska representanter:

Ragnar Lindberg (S)

RosMarie Jönsson (S)

Pernilla Sjöberg (M)

Urvalsgrupp 3:

Representanter från verksamheten Ljungby Lasarett (ca 4 personer)

Konstkonsult Region Kronoberg

Konsthandläggare Region Kronoberg

Behörighet:

- 5 årig konsthögskola och/eller yrkesverksam konstnär minst 5 år, representerad i offentliga samlingar och ställer ut på etablerade gallerier och konstinstitutioner.

- Konstnär som innehar F-skattsedel, alternativt arbeta via företag med F-skatt

Kriterier:

1. Konstnärlig kvalitet, uttryck och innehåll i förhållande till den aktuella verksamheten, uppdraget och platsens förutsättningar.

2. Utförandets kvalitet, förmåga att nå verkshöjd, handlag och materialhantering.

3, Kompetens.

4. Att miljöfrågor hanterats på ett övertygande sätt samt frågor kring underhåll och drift.

Referensbilder

*Inside and outside
waiting rooms for children and youth
at Falun hospital
2017*

11

Kulturnämnden

Månadssammandrag november 2017

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås att Kulturnämnden beslutar

att godkänna Månadssammandrag november 2017 samt att överlämna dem till regionstyrelsen för information.

Sammanfattning

Det ekonomiska resultatet till och med november 2017 uppgår till +1,047 tkr. Nu har Bild- och formutvecklingen kommit igång så kostnaderna upparbetas. Resultatet prognostiseras till +/- 0.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga: Månadssammandrag november 2017

**MÅNADS-
SAMMANDRAG**

KULTURNÄMND

**NOVEMBER
2017**

**REGION
KRONOBERG**

Resultat KN

Resultaträkning exkl proj (tkr)	Månad – NOV(ack)			Rullande	Årsbudget	Prognos
	Utfall ack	Budget Ack	Differens	12 mån	2017	Budgetavv
Förvaltning	-2 991	-3 445	453	-3 179	-3 758	0
Driftstöd, utv medel	-47 333	-47 926	593	-51 951	-52 283	0
Totalsumma	-50 324	-51 371	1 047	-55 129	-56 041	0

Kommentar: Ett överskott har genererats t o m november vilket bl a beror på att upparbetade kostnader ännu inte har utbetalats. Budgeten är periodiserad på tolfte delar. I höst har bild- och formarbetet kommit igång och kostnader upparbetats. Verksamheten löper enl plan och prognosen är att resultatet ska följa budget under året.

Sjukfrånvaro KN (i procent av ordinarie arbetstid)

	NOVEMBER 2017			NOVEMBER 2016		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Kulturstaben totalt	0,5	0,5	0,0	1,3	1,3	0,0
Region Kronoberg	5,3	6,0	3,0	5,3	5,8	3,7

Kommentar: Sjukfrånvaron är inte arbetsrelaterad. Den ligger betydligt lägre än i Region Kronobergs totalt men är svår att jämföra eftersom förvaltningen är så liten.

12

Kulturnämnden

Verksamhetsberättelse med ekonomisk redovisning 2017

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås att kulturnämnden beslutar

att godkänna Verksamhetsberättelse med ekonomisk redovisning 2017 samt att överlämna den till regionstyrelsen för information

Sammanfattning

Arbete har genomförts enligt plan. Årlig förhandlingsframställan har skickats till Kulturrådet med regionens prioriteringar. Kulturrådets styrelse har beslutat om årets fördelning av statsbidrag till regionerna. För andra året i rad får Region Kronoberg en utökad ram i fördelningen av statsbidrag mot bakgrund av vår regionala kulturplan och förhandlingsframställan. Det utökade statsbidraget gäller den regionala samordningen på bild- och formområdet samt att öka utbudet och tillgängligheten till biblioteksverksamheten i hela landet.

Det ekonomiska utfallet för 2017 uppgår till + 115 tkr. Inom förvaltningen är det främst på personalsidan man inte har upparbetat alla kostnader. Även Psykhistoriska museet visar ett positivt resultat jämfört med budget.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga: Verksamhetsberättelse med ekonomisk redovisning 2017 -
Kulturnämnden

**Verksamhets-
berättelse med
ekonomisk
redovisning**

Kulturnämnd

Årsredovisning

2017

REGION
KRONOBERG

SAMMANFATTNING

INVÅNARE

För att stärka infrastrukturen inom bild och form i länet har ett strategiskt utvecklingsarbete påbörjats i Kronoberg genom en regional bild- och formutvecklare. Ett utvecklingsarbete pågår nu tillsammans med regionala aktörer på bild och formområdet, fria professionella kulturskapare och kommuner, för att utveckla bild och formområdet i länet. I Kronoberg finns en unik muntlig berättarskatt. Under 2017 har regeringen beslutat att ansöka till Unesco om att utse Berättarnätet Kronoberg till ett gott exempel på trygghet av det immateriella kulturarvet. Kulturnämnden har gett utökat anslag till Musik i Syd för att stödja utvecklingen av opera i länet. Ett regionalt uppdrag kommer att tas fram under våren 2018.

Utfallet för styrelset gällande studieförbund har överträffat målet och utfallet angående professionella kulturskapare har blivit lägre på grund av en teknikalitet. Vad gäller kultur i hela länet har andelen aktiviteter utanför Växjö kommun minskat. Kulturverksamheter inom kultursamverkansmodellen har sedan hösten 2016 lyft att det blivit svårare att nå ut med kultur i hela länet. Regional kultur behöver en lokal mottagare och förutsättningarna skiftar bland kommunerna i länet. Med anledning av detta har frågan om kommunala förutsättningar lyfts i kommunalt forum - kultur och det finns behov av ytterligare insatser för att säkerställa god tillgänglighet till kultur i hela länet. I samband med revidering av Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020 har regionfullmäktige valt att prioritera en kulturell infrastruktur som är tillgänglig i hela länet.

MEDARBETARE

Arbetet har skett enligt plan med en omflyttning i den aktivitetsbaserade miljön och tydliggörande av zoner som har lett till att den kreativa zonen nyttjas av medarbetarna i betydligt större utsträckning än tidigare.

Styrelset "andelen medarbetare som arbetar utmaningsdrivet" ligger på ungefär samma nivå som föregående år. Vad gäller styrelset från medarbetarenkäten så har dessa inte följts upp på samma sätt vid senaste undersökningen varför det inte går att säga något om utvecklingen.

VERKSAMHETSUTVECKLING

Arbetet med att revidera Kulturplanen är genomfört i enlighet med den processplan Kulturnämnden har beslutat om. Regionen ansvarar för att den regionala kulturplanen utarbetas i samverkan med länets kommuner och efter samråd med länets professionella kulturliv och det civila samhället. För att säkerställa det civila samhällets delaktighet i revideringen har Region Kronoberg varit med i projektet KiCK – Kvalitet i Civilsamhällets Kultursamverkan. Revideringen resulterade i fem prioriterade utvecklingsområden 2018-2020: Ett enat Sydsverige skapar ett starkt kultursverige, Kultur i hela Kronoberg, En internationell arena för muntligt berättande, Det fria ordet i Kronoberg samt En starkare infrastruktur för bild och form.

Utfallet för styrelset om antal deltagande aktörer från civila samhället har överträffat målet.

Ett gemensamt kulturpolitiskt positionspapper har tagits fram av Regionsamverkan Sydsveriges kulturutskott. Målet är att skapa en hållbar utveckling i Sydsverige, till förmån för hela landet. För att uppnå målet har Regionsamverkan Sydsverige enats kring tre kulturpolitiska prioriteringar: Sydsverige lockar, Sydsverige samverkar samt Sydsverige tillgängliggör.

EKONOMI

Arbete har genomförts enligt plan. Årlig förhandlingsframställan har skickats till Kulturrådet med regionens prioriteringar. Kulturrådets styrelse har beslutat om årets fördelning av statsbidrag till regionerna. För andra året i rad får Region Kronoberg en utökad ram i fördelningen av statsbidrag mot bakgrund av vår regionala kulturplan och förhandlingsframställan. Det utökade statsbidraget gäller den regionala samordningen på bild- och formområdet samt att öka utbudet och tillgängligheten till biblioteksverksamheten i hela landet.

Utfallet för styrtalet om samma uppräkningsnivå statligt och regionalt visar att uppräkningsnivån 2018 är i obalans vad gäller nivån för det statliga och regionala anslaget. Region Kronoberg har dock fått utökade medel från staten gällande särskilda satsningar.

Belopp i mnkr	Jan-Dec	
	2016	2016
Intäkter	91 333,1	86 844,5
Kostnader	91 218,0	86 066,6
Resultat	115,1	777,9

Christel Gustafsson

Förvaltningsdirektör

[INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Skapa förutsättningar för ett innovativt kulturliv med bredd och spets.....	4
1.1	Bild och form	5
1.2	Förbättra den kulturella infrastrukturen för det immateriella kulturarvet	5
1.3	Smålandsoperan	5
2	Skapa en arbetsmiljö som präglas av ett utmaningsdrivet arbetssätt	6
2.1	Fortsatt utveckling av en aktivitetsbaserad arbetsmiljö	6
2.2	Tillämpa verktygen i gröna tråden	6
3	Stärka förutsättningarna för samhandling i genomförandet och revideringen av den regionala kulturplanen.....	7
3.1	Revidera kulturplanen inför 2018-2020	8
3.2	Stärka samverkan inom kulturområdet i södra Sverige	8
3.3	Utveckla former för kultur på okonventionella platser	8
4	En hållbar ekonomi i balans.....	9
4.1	Dialog med statlig nivå avseende roller och ansvar i kultursamverkansmodellen samt utveckling av modellen	9

]

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

INVÅNARE

2017 är det tredje året för genomförande av Regional kulturplan för Kronobergs län 2015-2017. Utvecklingsarbete har genomförts inom samtliga tre prioriteringar i kulturplanen. Till exempel har arbetet med bild- och formutveckling säkerställts under året och förutsättningarna för opera i länet förbättrats.

MÅL

1 SKAPA FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ETT INNOVATIVT KULTURLIV MED BREDD OCH SPETS

Indikator	Startläge	Senast utfall	Mål 2017	Mål 2019
Studieförbundens deltagartimmar per 1000 invånare	11875	12 147 deltagartimmar/1000 invånare	12000	13000
Andel aktiviteter rapporterade i Kulturdatabasen utanför Växjö kommun i nivå med andelen av befolkningen utanför Växjö kommun	54 % av aktiviteterna jmf med 53 % av befolkningen	43 %	I nivå med befolkningen	I nivå med befolkningen
Kommentar: Mäts i kvartal två årligen. 2016 minskade andelen aktiviteter utanför Växjö kommun från 54 % 2015 till 43 % 2016. Kulturverksamheter inom kultursamverkansmodellen har sedan hösten 2016 lyft att det blivit svårare att nå ut med kultur i hela länet. Regional kultur behöver en lokal mottagare och förutsättningarna skiftar bland kommunerna i länet. Med anledning av detta har frågan om kommunala förutsättningar lyfts i kommunalt forum - kultur och det finns behov av ytterligare insatser för att säkerställa god tillgänglighet till kultur i hela länet. I samband med revidering av Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020 har kulturnämnden föreslagit att prioritera en kulturell infrastruktur som är tillgänglig i hela länet.				
Antal curators, regissörer och upphovspersoner rapporterade i Kulturdatabasen	24	21	27	30
Kommentar: Följs upp i kvartal två årligen. På grund av en förändring som innebär att läns museer inte har curators utan intendenters följs de inte upp i kulturdatabasen och summan minskar därför.				

HANDLINGSPLANER

1.1 Bild och form

För att stärka infrastrukturen inom bild och form i länet har ett strategiskt utvecklingsarbete påbörjats i Kronoberg genom en regional bild- och formutvecklare. Vid fördelning av rambudget 2017 lades ett uppdrag om samordning av bild- och formområdet på Kulturparken Småland och ett äskande gjordes till Kulturrådet för statlig medfinansiering. Äskandet beviljades inte och en konsekvensanalys gjordes som utmynnade i att lägga uppdraget på Region Kronobergs kulturstab istället. En rekrytering har genomförts och en regional utvecklingssamordnare bild och form finns på plats sedan 1 augusti 2017. Ett utvecklingsarbete pågår nu tillsammans med regionala aktörer på bild och formområdet, fria professionella kulturskapare och kommuner för att utveckla bild och formområdet i länet. Inför fördelning av statliga medel till regional kultur 2018 äskades återigen om en medfinansiering av bild- och formutvecklingen. Denna gång beviljades äskandet.

1.2 Förbättra den kulturella infrastrukturen för det immateriella kulturarvet

I Kronoberg finns en unik muntlig berättarskatt. Under 2017 har regeringen beslutat att ansöka till Unesco om att utse Berättarnätet Kronoberg till ett gott exempel på trygghet av det immateriella kulturarvet. Svar från Unesco kommer i slutet av 2018. Dialog med sagobygdens kommuner har genomförts för att skapa goda förutsättningar för arbete med det muntliga berättandet. Dialogen utmynnade i ett uppdrag till kulturchefsgruppen att ta fram ett gemensamt regionalt och kommunalt uppdrag till Berättarnätet Kronoberg. Ett utkast till uppdrag ska hanteras på Kommunalt forum våren 2018.

1.3 Smålandsoperan

Smålandsoperans vänner har genomfört en förstudie och dialog har förts både med Smålandsoperan och Musik i Syd. Kulturnämnden har gett utökad anslag till Musik i Syd för att stödja utvecklingen av opera i länet. Ett regionalt uppdrag kommer att tas fram under våren 2018.

MEDARBETARE

Målbilden är fortsatt att medarbetarna ska arbeta utmaningsdrivet i större utsträckning, dvs. ha utmaningen i fokus och samhandla och samverka med de medarbetare och aktörer som bäst kan bidra till att nå utmaningen. Den aktivitetsbaserade arbetsplatsen behöver fortsätta att utvecklas och utforskas för att uppnå en god arbetsmiljö och för att den ska kunna användas som ett strategiskt verktyg i medarbetarnas arbete.

MÅL

2 SKAPA EN ARBETSMILJÖ SOM PRÄGLAS AV ETT UTMANINGSDRIVET ARBETSSÄTT

Indikator	Startläge	Senast utfall	Mål 2017	Mål 2019
Medarbetare som upplever att de arbetar utmaningsdrivet enligt definition	55 %	57 %	75 %	100 %
Kommentar: Avser hela Regional utveckling och inte enbart kulturteamet.				
Målkvalitet enligt medarbetarenkät	51,1	51,1	60	>70
Kommentar: Avser hela Regional utveckling och inte enbart kulturteamet.				
Stressprofilen enligt medarbetarenkät	41,8	41,8	41,8	<41,8
Kommentar: Avser hela Regional utveckling och inte enbart kulturteamet. En ny medarbetarenkät har genomförts i slutet av 2017 men frågorna skiljer sig åt från 2015 års undersökning så resultatet är ej jämförbart.				

HANDLINGSPLANER

2.1 Fortsatt utveckling av en aktivitetsbaserad arbetsmiljö

Planerade förändringar i den fysiska arbetsmiljön har genomförts. En glasvägg har exempelvis satts upp för att skapa en tyst zon. Det har tagits fram skyltar som beskriver i vilken zon du befinner dig i. Den kreativa zonen har under hösten fått white boards, lampor och tyger som gör miljön trevligare. Ett tydligt resultat är att fler arbetsgrupper i större utsträckning använder den kreativa zonen för möten och diskussioner. En uppföljning av om upplevelsen av arbetsmiljön var tänkt att genomföras under september/oktober men kommer istället genomföras i början av 2019 då arbetet inte var färdigställt förrän i slutet av året.

2.2 Tillämpa verktygen i gröna tråden

Arbetet har bedrivits i stort sett enligt plan. För att utveckla det utmaningsdrivna arbetssättet har ledningsgruppen kontinuerligt diskussioner kring arbetssätt, arbetsmiljö och utmaningar kopplat till "inbyggda gränser" i sakområden och organisation.

För att stärka arbetet med verktygen i gröna tråden både internt och externt har tydligare instruktioner om hur verktygen kan tillämpas lagts ut på Gröna Kronobergswebben istället för att, som först var tänkt, ta fram lathundar endast för medarbetarna.

Utifrån vad indikatorn ”medarbetare som arbetar utmaningsdrivet” visar måste arbetet med att få medarbetarna att systematisk tillämpa verktygen i gröna tråden på olika sätt fortsätta även under 2018.

Sjukfrånvaro KN (i procent av ordinarie arbetstid)

	JAN - DEC 2017			JAN - DEC 2016		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Kulturstaben totalt	0,4	0,4	0	1,2	1,2	0
Region Kronoberg totalt	5,3	6,0	3,0	5,4	5,9	3,7

Sjukfrånvaron är inte arbetsrelaterad och ligger lägre jämfört med hela Region Kronoberg som har en sjukfrånvaro på 5,3 %. En markant minskning har skett när det gäller sjukskrivningar. Det har endast varit under korta perioder under 2017. På avdelningen arbetar få anställda så siffran är svår att jämföra.

VERKSAMHETSUTVECKLING

Många intressenter är i dagsläget delaktiga i genomförandet av den regionala kulturplanen. Under 2017 har fokus varit på att förbättra dialog och samhandling med det civila samhället. Målet var att stärka förutsättningarna för samhandling med relevanta intressenter, för att kulturpolitiken ska vara fortsatt angelägen och förankrad.

MÅL

3 STÄRKA FÖRUTSÄTTNINGARNA FÖR SAMHANDLING I GENOMFÖRANDET OCH REVIDERINGEN AV DEN REGIONALA KULTURPLANEN

Indikator	Startläge	Senast utfall	Mål 2017	Mål 2019
Antal aktörer från det civila samhället involverade i dialoger kopplade till kultursamverkansmodellen	28	68	40	50
Kommentar: Målet har överstigits bland annat med anledning av medverkan i projektet KiCK som involverade många aktörer från det civila samhället.				

HANDLINGSPLANER

3.1 Revidera kulturplanen inför 2018-2020

Arbetet är genomfört i enlighet med den processplan Kulturnämnden har beslutat om. Regionen ansvarar för att den regionala kulturplanen utarbetas i samverkan med länets kommuner och efter samråd med länets professionella kulturliv och det civila samhället. Detta säkerställs genom dialoger i enlighet med processplan, under året har bl.a. Kulturforum och Vårforum genomförts. Även en remissperiod är genomförd och den slutgiltiga kulturplanen är tillgänglighetsanpassad. För att säkerställa det civila samhällets delaktighet i revideringen har Region Kronoberg varit med i projektet KiCK – Kvalitet i CIVILsamhällets Kultursamverkan. Revideringen resulterade i fem prioriterade utvecklingsområden 2018-2020: *Ett enat Sydsverige skapar ett starkt kultursverige, Kultur i hela Kronoberg, En internationell arena för muntligt berättande, Det fria ordet i Kronoberg samt En starkare infrastruktur för bild och form.*

3.2 Stärka samverkan inom kulturområdet i södra Sverige

Ett gemensamt kulturpolitiskt positionspapper har tagits fram av Regionsamverkan Sydsveriges kulturutskott. Målet är att skapa en hållbar utveckling i Sydsverige, till förmån för hela landet. För att uppnå målet har Regionsamverkan Sydsverige enats kring tre kulturpolitiska prioriteringar:

- Sydsverige lockar - Dynamiskt och öppet med internationell lyskraft
- Sydsverige samverkar - En kulturpolitik som stimulerar samverkan
- Sydsverige tillgängliggör - Ett gränslöst Sydsverige tillgängligt för alla

Under året har även ett gemensamt flerårigt projekt pågått med regionernas dansaktörer för att utveckla den professionella dansen i Sydsverige.

3.3 Utveckla former för kultur på okonventionella platser

En förstudie har genomförts med förslag på fortsatt arbete för att säkerställa kultur i hela Kronoberg. Förstudien kommer att presenteras för Kulturnämnden i februari 2018.

EKONOMI

Målbilden är att staten ska räkna upp medel till verksamheter i kultursamverkansmodellen i nivå med den regionala uppräkningsnivån. Den statliga och regionala nivån tar gemensamt ansvar för utvecklingen av gemensamt finansierade verksamheter.

MÅL

4 EN HÅLLBAR EKONOMI I BALANS

Indikator	Startläge	Senast utfall	Mål 2017	Mål 2019
Uppräkning av statliga medel i nivå med regional uppräkning	1,19 % statligt jmf med 2,99 % regionalt	1,15 % i statlig uppräkning jmf med 2,2 % i regional uppräkning	I nivå	I nivå

Kommentar: Uppräkningen 2018 är i obalans vad gäller nivån för det statliga och regionala anslaget. Region Kronoberg har dock fått utökade medel från staten för en regional bild- och formutveckling samt för att öka utbudet och tillgängligheten till biblioteksverksamheten i hela landet.

HANDLINGSPLANER

4.1 Dialog med statlig nivå avseende roller och ansvar i kultursamverkansmodellen samt utveckling av modellen

Arbete har genomförts enligt plan. Årlig förhandlingsframställan har skickats till Kulturrådet med regionens prioriteringar. Kulturrådets styrelse har beslutat om årets fördelning av statsbidrag till regionerna. För andra året i rad får Region Kronoberg en utökad ram i fördelningen av statsbidrag mot bakgrund av vår regionala kulturplan och förhandlingsframställan. Det utökade statsbidraget gäller den regionala samordningen på bild- och formområdet samt att öka utbudet och tillgängligheten till biblioteksverksamheten i hela landet.

Dialog med statens kulturråd har skett på tjänstepersonsnivå inom både Regionsamverkan Sydsverige och separat för Kronoberg. Representanter från Riksdagens kulturutskott har bjudits ner till Regionsamverkans Sydsveriges kulturutskott. Mötet kommer att ske i februari 2018.

Resultat KN

Resultaträkning exkl proj (tkr)	Månad - DEC			Rullande	Årsbudget
	Utfall ack	Budget Ack	Differens	12 mån	2016
Administrativt stöd	-3 671	-3 758	87	-3 671	-3 758
Verksamhetsstöd	-52 255	-52 283	28	-52 255	-52 283
Totalsumma	-55 926	-56 041	115	-55 926	-56 041

Totalt visar kulturverksamheten ett positivt resultat på 115 tkr ackumulerat på hela året. Inom förvaltningen är det främst på personalsidan man inte har upparbetat alla kostnader. Även Psykhistoriska museet visar ett positivt resultat jämfört med budget.

Förvaltningen har 2,6 budgeterade tjänster. Samtliga är heltidsanställda inom Region Kronoberg då man även arbetar med övriga uppgifter inom Regional Utveckling.